

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VESZSI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A hármasszövetség kritikája.

Budapest, június 4.

(s.) A magyar delegáció ellenzéke teljes számban felvonult mindjárt az első nyilvános ülésen. A négy ellenzéki delegátus közül hárman, *Holló Lajos, Rakovszky István és Ugron Gábor* egész erejükkel támadtak a hármasszövetség ellen. Gróf *Zichy János* meglegegett azzal, hogy gazdasági érdekeink számára nagyobb érvényesülést követelt a külpolitikában. Azonban mindjárt utána *Holló Lajos* kiméltlenül elítélte a hármasszövetségre alapított politikát s a szövetséget haszontalannak, sőt károsnak jelentette ki. Meglehetősen alantjáró elméskedéssel olyanféle politikát követelt helyette, amilyen a kacér asszonyé, aki mindenkire kacsintgat, de vigyáz a jóhírére. Hogy milyen komoly volt a kritikája, azt eléggé jellemzi ez a hasonlat; hogy milyen alapos, azt mindjárt rábizonyította gróf *Apponyi Albert*, aki egy negyedórával később kimutatta, hogy *Holló Lajos* el sem olvasta a szövetségi szerződésnek még az első pontját sem.

Rakovszky István már nem ment olyan messzire, mint *Holló Lajos*. A hármasszövetség eszméjét nem vetette el; csak azt vitatta, hogy a mostani helyzetnek ez a hármasszövetség nem felel meg. Ezt a véleményét pedig arra alapította, hogy a hármasszövetség mellett sikerült Oroszországgal külön egyezményt kötünk s így nincsen többé értelménye a hármasszövetség első pontjának, amely úgy szól, hogy ha Oroszország a szerződő felek valamelyikét megtámadja, akkor a másik kettő közbelépni köteles. Mire való most már az egész hármasszövetség, hogyha az első pont tárgytalan? Ezt kérdezi *Rakovszky ur* és nem veszi észre, hogy a kérdésben már a felelet is benne van. Hiszen

az egész szerződést nem az első pont kedvéért csinálták. És így tehát, még ha elfogadnók is *Rakovszky ur* premisszáját, akkor is csak annyi következik belőle, hogy a szövetség első pontja fölösleges, nem pedig az, hogy az egész szövetség céltalan.

De még ezt sem kell okvetlenül elfogadnunk, mert mindenestre csak előnyös lehet az, hogy ha az orosz egyezmény egyrészt a hármasszövetség garanciája alá helyeződik, másrészt pedig magának a szövetségnek a hatását is erősíti. Az egyezményt tekintetjük vívmánynak, de miért üssük vele agyon magát a szövetséget? A három császárszövetségre való visszatérés pedig, amelynek az eszméjét *Rakovszky* okoskodásának a csucsára helyezi, érthető lehet *Rakovszky István ur* részéről — aki ma olyan melegséggel és lendülettel magasztalta *Metternich* politikáját, hogy becsületére válnék bármely osztrák politikusknak, — de semmiesetre sem volna észszerű és átgondolt külpolitika. Az ilyen politika visszafejlődést jelentene, mert csökkentené a béke garanciáit.

Leghevesebben *Ugron Gábor* rontott neki a szövetségnek. Támadásában nem volt sem egy csepp mérséklet, sem egy csepp igazság. Féktelen indulatában olyan vádakkal illette Németországot, amilyeneket egy nyilvános külpolitikai vitában, amelyben minden szó messzire hallatszik, csak jól megfontolva volna szabad kimondani. Egyesesen azzal vádolta a hivatalos Németországot, hogy a pángermán mozgalmat nyíltan megtagadja, de titokban egyenesen támogatja. Rémmeséket mondott a német világbírodalomról, amely a német politikának végső célja. Idézte ennek bizonyítására *Moltket*, idézte *Bismarckot*, sőt idézte magát *Vilmos* császárt is, akik szerinte a germán világhuralmat hirdették és pedig az

osztrák-magyar monarchia német tartományainak a bevonásával is. Sietünk megjegyezni, hogy amit *Moltket*, *Bismarck*tól idézett *Ugron*, az semmit sem bizonyít. Amit pedig *Vilmos* császár mondott, az egyenesen *Ugron* ellen bizonyít. Abban a nyilatkozatban ugyanis egy északi világbírodalomról van szó, az Elbétől fölfelé. Világos, hogy ebbe nem érthette bele az osztrák-német tartományokat. Ilyen hamis alapra építeni kemény vádakokat, harsogó gyanúsítást, nem komoly és nem lojális dolog.

Vilmos császár, aki most négy esztendeje rohammal vette be a magyarok szívét, nem érdemelte meg, hogy akkori látogatását, örökre emlékezetes pohárköszöntőjét *Ugron Gábor* kicsinyes taktikának tüntesse fel és nemzetünknek nemes, koronás barátját, alattomos fondorkodással gyanúsítsa.

Ennek a puffogó vádaskodásnak egy pillanatra sem fog visszhangja támadni a magyar közvéleményben. Aminthogy az a három ur egyáltalán nem váltott jogot arra, hogy a magyar közvélemény nevében beszéljen. Nem igaz tolmácsa ennek a közvéleménynek *Holló Lajos ur*, akinek külpolitikai judiciuma olcsó viccekkel táplálkozik és beszédjének horizonja egészen ehhez a mértékhez alkalmazkodik; sem *Rakovszky István ur*, aki *Metternich*-ért rajong, a magyar államiségnek gyűlöletes ellenségeért és az osztrák öszbírodalom gondolatának történelmi képviselőjeért; sem *Ugron Gábor ur*, aki Magyarország ellenségeitől, az osztrák klerikálisoktól kér kölcsön argumentumokat arra, hogy az *alldéutsch* politika cinkosságát rábizonyítsa a hivatalos Németországra és inkább hisz a federalizmus embereinek, mint *Vilmos* császárnak, a becsületes, lojális szövetséges-társ mintaképének, Magyarország kipróbált barátjának.

TÁRCA.

Tavaszi műtárlat.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Lyka Károly*.

A jó és rossz mozaikról. *Benczur* kartonjai.

Az, amit általában monumentális művészetnek szokás nevezni, ritkaság a mi műtárlatunkon. Pedig éppen most tucatszámra készülnek a nagy faldíszítő képek az új országházban és részben a lipótvárosi Szent István-templomban. Vajda, Dudits, Kriesch, Spányi, Lotz, *Benczur* és mások épp ezekkel a munkákkal foglalkoznak, sőt e nagy képek egy részével már el is készültek. A közönségnek persze még jó ideig várnia kell, amíg ezeket az alkotásokat szemügyre veheti. *Benczur Gyula* műveiről azonban máris fogalmat alkothat magának, mert a mester a tavaszi tárlatra elküldte néhány szén- és szinkartonját. Mellettük van egy kész mozaikmű is, tanulságos példájául annak, hogy miképpen írja át a mozaikműves az ő könyvére a festett kartont. Híven írta át, az bizonyos, sőt talán hívebben, mint kellene.

Nem akarunk hosszasan pörbe szállni *signor Salvati & Comp.-pal*, sem nagy hírnevére valamely csekélyke árnyékot borítani. Csak magát az „esetet” vesszük, mert nagyon találó példát szolgáltat arra, hogy mi nevezendő művészi szabadságnak s hogy mi ennek az ellentéte: szolgálat, gépies mímelés, akadémia. Az eset ez: *Benczur* tanár kartonokat készített a lipótvárosi Szent István-templom falainak felékesítésére, ezeket a kartonokat pedig mozaikba rakták s ez a másik kerül majd a falakra. A mozaik maga oly precize követi a színes karton minden átmenetét, az enyhe tónusvariációkat, hogy ha a kellő távol-

ságból nézzük a papírmunkát és a kőmunkát, alig bírjuk a kettőt egymástól megkülönböztetni. Az ezerszemű mozaikos egy kicsit rászéd minket s azt füllenti, hogy ő nem kőből rakta a képet, hanem hogy ez a kép maga az eredeti. Sőt nem csak füllent, hanem mélyen megalázza a művészetét. Mert ha egyszer az ő művésze színes kövecskékből képet formáló művészet, úgy joggal megkivánhatjuk tőle, hogy ez meg is lássék rajta. Ez az, amit anyaghűségnek szoktak nevezni és ami természetes alapja minden becsületes művészetnek. S ez az, aminek híján minden művészi technika elkorcsosodik. Példa rá az üvegfestészet bukása (amikor festményeket kezdtek az üveglapra pingálni), a vasművészet tönkje (amikor lobelletes virágszirmokat kovácsoltak a brutális vasból), az asztaloság romlása (amikor tölgyfának mázolták a fenyődeszkát), a fametszés hanyatlása (amidőn a tusfestmények tónusait próbálták vonalakkal imitálni), az akvarell felsülése (amikor olajfestmény képében iparkodik megjelenni), a mázolt gipszszobor csulsága (amidőn bronznak adja ki magát). Ez a turpisság az, amit magyarul fából való vaskarikának is lehet mondani. Az anyaghűség pedig elemi szabály, lex artis, amelyet nem azért tilos megszegni, mert talán valamely akadémia kimondta, hanem azért, mert megszegésének abszurd voltát minden ember hosszas elmélkedés nélkül is belátja.

Az igazi mozaikos, ha már olyan szerencsétlen helyzetbe jut, hogy nem a saját maga munkáját rakja ki a falra, hanem kénytelen egy más művész kartonját követni, nagyokat nyel és megkísérli a mozaik lapidáris nyelvére (a lapidáris itt szó szerint is értendő) elmondani azt, amit megrendelője olaj- vagy akvarell-nyelven állít eléje. A mozaiknyelv egyik tulajdonsága és szépsége pedig az, hogy nagyon kevés benne a betű és a szó, akár a bibliában s hogy e kevés betűvel és szóval mégis elemi erejű történeteket és parabolá-

kat tud elmondani, akár a biblia. A mozaikműves szedőszekrényében aránylag csekély számú variációknak hovevnek a színes kövecské, művésze ott diadalmaszkodik, ahol e gyérszámú kövecskékből teljes hatású műveket tud teremteni. A nagy stílus idejében, tehát körülbelül Ravenna művészetének virágkorában, meglehetősen szerény volt a mozaikművesek színskálája. Mégis azt a mozaikstílust soha utól nem érték, sőt talán éppen részben ezért nem érték utól. A pápai mozaikgyár ugyan állítólag 80,000 féle színű kövecskével dolgozik, de a munkák, amelyeket e gyárban láttunk, nem mozaikstílus, nem mozaiknyelvű munkák, hanem olajfestmény- és freskó-utánozatok. Azaz, az a bizonyos fából készült vaskarika.

A jóra való mozaikos tehát gyérszámú színel dolgozik. Erős vonalakban, tartalmas, összevont színelokban keresi az eredetinek hatását visszaadni. Nem követ nyomról-nyomra minden színárnyalatot, minden tónust, hanem szabadon összevonta, tömöríti. Ugyanazt cselekszi, amit a zenész, midőn egy sok hangszerre irt zeneművet zongorára transzponál.

Ez a hasonlat arra is kiterjed, hogy a már festett kartonja nyomán készült mozaik sohasem lesz oly igazi mozaik, mint az, amelyet a mozaikművész maga alkot meg elejétől végig. Mint ahogy egy zenekarra komponált darab rengeteget vesz karakteréből, amidőn zongorára írják át.

Körülbelül e körül forog a mozaikstílus kérdése. Es ennek a nagyon egyszerű követelménynek megszegését látjuk az itt kiállított mozaik-műben. Igaz, hogy aki csak hűséget vár egy ily munkától, az köteles el előtt kalapot emelni. A mímelés mesterműve ez — sem több, sem kevesebb. Egyenrangú azokkal a kópiákkal, amelyek a régi képeknek és a patinájuk utánafestik. Természetes, hogy csak kiváló tehetség képes ily foku mímelésre. De aki csak idáig tud jutni, az nem méltó kollegája a ravennai ösmeretlen mestereknek.

A magyar közvélemény törhetetlen bizalommal ragaszkodik a hármasszövetséghez; ragaszkodik hozzá meggyőződéssel és szeretettel. Németországnak irányunkban való lojalitása épp olyan kevésbé szorul bizonyításra, mint Vilmos császár magyar-barátsága. Az egyik is, a másik is épp olyan magasan fölötté áll minden gyanunak és gyanúsításnak, amilyen magasan áll minden kétség fölött a hármasszövetség értéke. Ezt a szövetséget nem kisebbíthetik sporadikus támadások, amelyek elhangzanak nyom nélkül, súly nélkül és hatás nélkül. A magyar nemzet oszlatlanul és egységesen főmőriül a hármasszövetség politikájá körűl. Ezt az egységet rossz viccekkel, Metternich-imáddal, rémesekekkel és gyanúsításokkal megtörni nem lehet.

BELFÖLD.

A meghívult fuzló. Alig néhány napja, hogy Kossuth Ferenc levelet írt a kolozsvári függetlenségi és 48-as párt vezetőségéhez és abban rámutatva a függetlenségi párt egységének szükségességére, elvitte a párt két árnyalata közt mutatkozó villongásokat. Azóta elhangzott Gyulán Bartha Miklós beszámolója, melynek éles hangja tanúságot tett a függetlenségi pártok egyesülési tárgyalásának meghívulásáról. Most pedig újabb dokumentum gyanánt ismertté lett Kossuth Ferenc egy másik levele, amelyet Bartha Miklós kerületébe küldött Hentaller Lajos jelöltsége érdekében. Ime Kossuth gyulai levele:

Igen tisztelt Pártelnök ur! Bartha Miklós az Ugron-párt elnöke. Minden törekvésem, mely odairányul, hogy e kis töredék tagjai egyesüljenek a nagy függetlenségi és 48-as párttal, az emittelt kisded párt állhatatos visszautasításán megtörik; és ők el vannak határozva, a jövő választásoknál is mint különálló párt szerepelni, a függetlenségi kerületekben a mi jelölteinkkel szemben is jelölteket állítani és nem venni tekintetbe azt, hogy ez az állásfoglalás a függetlenségi párt szaporodását megnehezíti, a vidéken élő függetlenségi polgároknak zavarodást, széthúzást, surlódást és a függetlenségi elvek elhomályosodását idézi elő.

Igy lévén a dolog, pártunk annál is inkább úgy tekint az Ugron-pártot, mint egy teljesen különálló pártot, mert e különállást számtalan testvéries felszólítás dacára is fenntartják és lehetlenné teszik, hogy a jövő országgyűlésen egy egységes, összetartó és tegyelmeztett függetlenségi párt szállhasson sikra a haza legszentebb jogaiért. Igen természetes tehát, hogy az állhatatosan különálló Ugron-párt jelöltjeivel szemben a mi pártunkhoz tartozó jelöltek támogatják és támogatom és ezt megtennék akkor is, ha Bartha Miklóssal egy ismeretlen párttag állna szemben; még inkább

Nekünk e helyen különben csak azért kötelességünk óvat emelni az ily szolgai művészkedés ellen, nehogy annak esetleges sikere nálunk követkedjen neveljen. Bővebben azonban nem terjeszkedhetünk ki rá, mert ideje, hogy Benczur Gyula kartonjainak megtekintésére induljunk.

Az anyagok seregeivel adja Benczur a szent mise egy-egy részének allegóriáját. Hatalmas szárnyak terjednek szét a falmezőin s lobogó öltözékek emelik ki a mozdulatokat. A *Kyrie eleison*-on mérész és érdekes rövidüléssel lengeti egy angyal a tömjéntartót a kereszt felé. A *Glória* kis angyalkák kara énekel teljes lelkesedéssel, a *Deo gratias*-on nagy, kibontott szárnyakkal emelkedik az égnek egy géniusz. Szinte halljuk hozzá a pompázatos misehangot, az orgona diadalmas bugdát. Minden vonal hozzájárul ennek a pompának emeléséhez s vezetnek ebben a dus redőkben leomló öltözetek. Nagy ivben lendülnek a ruhafodrok, majd barokk szeszélyben kunkorodnak, akár egy floritura. Csupa ünnepélyesség, emelkedettség minden. A dekoráció legnagyobb erővel ott nyilvánul, ahol nagy árnyékoltok váltakoznak nagy fényességekkel. Így a *Deo gratias* felszárnyaló angyalán, a *Kyrie eleison* tömjénező alakján. Változatos kiszámítások munkája ez, gyűjteménye a szalagszerűen kunkorodó, lence vonalaknak, amilyenekhez hasonlókat Tiepolo rajzolt egykoron menyeczetekre. Megvan bennük a nagy misék dekoratív hangulata. Mégis azt hisszük, hogy ha Benczur maga festi vala falra ezeket a kompozíciókat, stilszerűbb munka támad, mint így, midőn e nem mozaik-karakterű képeket üvegpasztaszomacsokkal vizsik át a templom falaira.

Benczur kartonjai képviselik itt a monumentális festészetet. Stílusa nem mai keletű, amire különben Benczur semmiképpen sincs kötelezve. A monumentális falfestmények mások másként fogják fel. Aki példát akar erre is, kap belőle az új országháza nagytermeiben.

és még melegebben tesszük és tesszem ezt, midőn pártunk e tagja nemcsak hogy nem ismeretlen, de a párt egyik legrégebb, legkitartóbb, leghívebb és legerősebb tagja, mint amilyen Hentaller Lajos, aki minden tehetségét és életét is minden percben odaadná a hazáért és a függetlenség magasztos eszméjéért és akinek megválasztását a legmelegebben öhajtom.

Budapest, május 31.

Igaz híve:
Kossuth Ferenc.

A delegációk.

Budapest, június 4.

A magyar delegáció első nyilvános ülése erős hullámverésű, szenvedélyes vitával köszöntött be. A külügyi költségvetés tárgyalásánál teljes fegyverzetben vonult fel a delegációális ellenzők a hármasszövetség ellen.

A vita Falk Miksa előadói beszédével kezdődött, utána pedig Miklós Odön szólt fel, aki általánosságban helyeselve a monarchia külpolitikáját, a gazdasági kérdéseknek a külföldi képviselőletben való nagyobb gondozását és a gazdasági szaktudósítók intézményének a diplomáciai szervezettel való szorosabb nexusát sürgette.

Gróf Zichy János is a gazdasági érdekeket állította fejtetőcséinek előtérbe, követelvé, hogy a hármasszövetség érdekében hozott áldozatokkal arányban álljon Magyarország anyagi érdekeinek a szövetséges államokkal szemben való védelme.

A hármasszövetség ellen való támadást Holló Lajos kezdte, Rakovszky István folytatta és Ugron Gábor élesztette el a végsőkig. De közben ékeszölő védőre talált a nagy békeszövetség gróf Apponyi Albertben, aki egész szónoki erejét latba vetette, még pedig fényes sikerrel, hogy Holló Lajos támadását ellensúlyozza. Rakovszky István után gróf Tisza István, Ugron után pedig Fulszky Ágost lépett sorompóba a hármasszövetségért.

A főrendi delegátusok sorából ma gróf Keglevich István szólt fel, aki a gazdasági érdekek ápolását, különösen a kereskedelmi szerződések megújításánál való nagyobb óvatosságot ajánlotta.

A vitát szombaton folytatják.

A magyar delegáció.

A magyar delegáció ma délelőtt tíz órakor tartotta gróf Szapáry Gyula elnöklété alatt második nyilvános ülést. Jelen voltak a közös kormány részéről gróf Goluchowski Agenor közös külügyminiszter, báró Kriegerhammer Odön közös hadügyminiszter, Kállai Béni közös pénzügyminiszter báró Span Armin tengerészeti parancsnok. A magyar kormány részéről: Szöllő Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, gróf Széchenyi Gyula, ő felsége személye körüli miniszter.

Elnök megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv vezetésével Münich Aurélt, a szőlők neveinek jegyzésével pedig gróf Thoroczay Miklóst bízta meg.

Münich Aurél jegyző felolvassa a folyó évi május 20-án tartott ülés jegyzőkönyvét, amely észrevétel nélkül hitelesítették. Ezután felolvassa a külügyminiszter átíratát, melyben értesíti a delegációt az osztrák delegációnak megalakulásáról.

Elnök jelenül ezután hogy Spevec Ferenc és Pallavicini Ede örgről lemondta a delegáció tagságáról és helyettük Adamovics Béla és Dessewffy Sándor püspök hivattak meg, akik mindketten a tengerészeti albizottságba választottak be. Pallavicini helyébe a tengerészeti albizottság elnöküül gróf Zichy Ágost választott meg.

Ezután a költségvetési albizottság terjesztette be jelentését melynek tárgyalása a holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülésre tűzött ki.

(A külügyi költségvetés.)

Következett a külügyi költségvetés tárgyalása. A jelentést az országos bizottság felolvasottának tekintette, mire

Falk Miksa előadó szólt föl. Rövid beszéddel vezette be a vitát. A jelentés nem szorul bővebb magyarázatra. Akik a miniszterelő nyagyanu kezdeményezéseket vártak, azok nem lehetnek meglepődve a mi politikánkkal, sőt azt kiesinyesnek is fogják tartani, de ennek dacára a delegátusok nagy többsége teljesen helyesli a miniszter politikáját és ehhez a jelentéshez hozzájárul. A monarchia belpolitikájának liberálisnak kell lenni, de a külpolitikában mindig a konzervatív irány tartandó szem előtt. A monarchiában lakó népeknek és nemzetiségeknek meg kell adni azt a támpontot hogy békében élhessenek és fejlődhessenek, de a külpolitikában ki van zárva a monarchia területének minden bővítése. Ez a szerény politika azonban nem jelent azt, hogy a monarchia ne legyen készen minden esetleges támadással szemben és nagyhatalmi állását ne tudja kellőképpen érvényre juttatni. Ez a szerény politika tehát nem jelent közömbösséget és minden veszélyrel szembe képes szállni. Végül kéri a delegációt hogy a külügyi bizottság jelentését fogadják el és hogy a miniszternek általa inaugurált politikájáért bizalom és elismerés szavazzassék. (Helyeslés)

Miklós Odön: Elfogadja a külügyi albizottság határozati javaslatát. Nem öhajta a külügyi politika általános kérdései felett vitatkozni, hanem csak néhány részletkérdést öhajta a külügyminiszter figyelmébe ajánlani. A külügyminiszter előterjesztéseiben övek óta mindig kiemelte azt, hogy az osztrák-magyar monarchiának területiális politikája nincs, hanem gondoskodás tárgyát az képezi, hogy a két állam belügyi érdekeinek kifelé érvényt tudjon szerezni és hogy a monarchia nagyhatalmi állásának tekintélyét mindig megővja. A külügyi politika egyik sarkalatos tételül a külügyminiszter a közgazdasági politika érvényesítését jelöli meg, ami a magyar delegációknak mindig oszlatlan rokonszenvével találkozott. Azt a kérést intézi tehát a külügyminiszterhez, igyekezzék a rendelkezésre álló kitértelt erőket figyelmelt a közgazdasági kérdéseknek eminek fontosságára felhívni és főleg az ország külön érdekeire való tekintettel gondot fordítani arra, hogy képviselőiteink ezen kérdésekben kellő súly és kellő foglalkozási kör is biztosítottassék. 1897-ben szóló kivanatosnak jelezte, hogy a külügyi képviselőlet kapcsolatosan az ország gazdasági érdekeinek megvalósítására a gazdasági és kereskedelmi szaktudósítók intézménye létesítessék, amint ezt más kormányok példája is mutatja. Ezen gazdasági és kereskedelmi szaktudósítók intézménye azóta meg is valósított és csak kivanatos, hogy közvetlen kapcsolatba hozassék a külügyi képviselőlettel.

Áttér ezután arra, hogy az országnak képviselőlelinec eléggé intenzíve megoldva az észak-amerikai Egyesült Államokban, ahova különösen Magyarország területéről igen nagy a kivándorlás. Ebben a nagy világrézben mint állami alkalmazott csak két főkonzuli és két segédkonzul van. Nagyon kivanatos volna ezen konzulátusok számának szaporítása. Figyelmébe ajánlja a miniszternek gazdasági érdekeink azon ismételt hangsúlyozott kivánosságát, amely a tengerentúli versenyével szemben való állásfoglalásra vonatkozik. Felveti azt az eszmét, vajjon a közös védelem, akár egy közép-európai vámunió alakjában, akár más módon, nem volna-e sikerrel most kezdeményezhető; vajjon a mostani kereskedelmi tárgyalások folyamán nem lehetne-e egyesíteni az európai államokat arra, hogy hatékonyabb állást foglaljanak ezen a téren. Európa keleti részével szemben követett külügyi politikáknak határozottsága mindnyájunkat megnyugvással töltött el. A miniszter politikáját úgy lehet legjobban jellemezni, hogy minden körülmények között szabad kezét biztosított magának arra, hogy minden komplikáció közepette kellő erélyvel oltalmazhassa meg érdekeinket a Keleten. Végül azt a kérést intézi a külügyminiszterhez, hogy intézkedései által egyszersmindenkorra küszöbölje ki a paraszok sorából a közjogi téren felmerülő sérelmeket, hogy az Magyarország irányában rokonszenves intenció, amely övezetek óta fennáll, teljes mértékben érvényesüljön. (Élénk helyeslés.)

Gróf Zichy János: A külügyekben a monarchia annak a nehezéknek szerepét játsza, amely egyensúlyban tartja Európa békéjének hajóját. Külügyi kormányzatunk vezetője betöltötte azt a feladatot, amelyet ez a hivatás reáruház s ezzel elérte eredményes működésének szuperlatívuszát. Mégis talán méltán mutatkoznak oly politikai irányzatok, amelyek a drágán szerzett békén kívül megkövetelik a közgazdasági érdekek előmozdítását is. Emlekezett a német piacok megszerzésének nehézségére, az olasz bor veszedelmes konkurenciájára. Nem teszi ezért a hármasszövetséget felelőssé, de azt hiszi, hogy a hármasszövetség útján közvetve lehetne segíteni gazdasági érdekeinket is, úgy hogy a kölcsönösség elvénél fogva méltányosabb alkossák meg ez államokkal a kereskedelmi szerződéseket és a vámrendszert. Ettől a méltányosságtól függ külpolitikánk állítólagos sarkkövének, a hármasszövetségnek állandósága. Kéri a minisztert, hogy a magyarok iránt való szimpátiáját vigye át a külügyek intézésére is. A költségvetést elfogadja, de a jelentést nem fogadhatja el, mert bizalmat fejez ki a külügyminiszter iránt.

Holló Lajos a költségvetést nem fogadja el. Nem helyesli, hogy Khinában tülhaladuk azokat az érdekeket, amelyek bennünket a szélső Kelethez lüznének. Bizonyára ha nagyhatalom nem volnánk, csak érdekeink védelmére szorítottunk volna Khinában. A Balkán-államokkal szemben a külügyminiszter hangjában rájlesztést használ, a mi túlzás volt. A Balkánon még nincsen befejezve a népeknek államokká alakulása, de a mint e népek eddig elérték önálló államiságukat a monarchia segítségére nélkül, el fogják érné ezután is. (Mozgás, ellenmondás.) Bizonyára meleg szimpátiával viseltetik a németek bötes uralkodója iránt, de épp oly bizonyos, hogy nem egyezik meg érdekeinkkel, hogy teljesen beleéjük magunkat a németek érdekszférájába, mert ez más népektől és államoktól elvon, elindegit. Tegyen úgy a mi monarchiánk, mint a kacér asszony, aki ha le is van kötve urának, kedves kacérságával másokat is meghódít. (Mozgás, derűtlenség.) Nem viseltetik külügyi kormányzatunk iránt bizalommal azért sem, mert önálló állami állásunkat nem tudja a külföld előtt érvényesíteni. Felhívja a külügyi kormányt, hogy vegre figyelembe Magyarország államiságát, mert ez a külügyi szervezetben eddig majdnem teljesen mellőzöttet. Ezt nem öhanéppen, hanem a nemzet követeléseként kell itt felállítani. Az albizottságban a külügyminiszteri osztályfőnök azt mondta, hogy a német nyelv a világon mindenütt jobban el van terjedve, mint a magyar és hogy ennek következtében természetes, ha a képviselőlet nyemélt tudó állampolgárra bízatik. Szólv azonban azt, hogy egy magyar állampolgár odaküenni magyar nyelven magát megértetni vagy megvédeni ne bírja, a német nyelvnek elterjedt voltaival megokolhatának nem tartja. Végül a következő indítványt nyújtja be:

Utastja az országos bizottság a külügyi kormányt:

1. hogy a diplomáciai és konzuláris hatóságok-

nál Ausztria címere és zászlaja mellett Magyarország címerét és zászlaját kifüggeszse;

2. a diplomáciai és konzulárius szervezetben a magyar alatiók megfelelő számban alkalmaztassanak és mindenütt mód és alkalom nyújtassék, hogy a magyar hatóságok és állampolgárok az ország külföldi képviseléseivel az állam nyelvén érintkezhesse nek és ott védelmet találhassanak.

Gróf Keglevich István már egy ízben kifogásolta azt, hogy a külügyi albizottság, midőn elfogadása ajánlja a külügyi költségvetést, egyáltalán bizalmi szavazatot is indítványoz a külügy vezetőjére iránt. Főleg azért helyteleníti ezt, mert hisz elégségesnek tartja, ha a delegáció bizalmát a költségvetés megszavazásával fejezi ki. Az expressis verbis való bizalomnyilatkozat csak különös esetekre kívánja fenntartani. Felsőzárlásában különösen a vámszerződések kötésének kérdésére óhajt kiterjeszkedni, első sorban pedig a borvám kérdésére. A borvám kérdésében előlított szerencsétlen helyzet oka abban a tétlen ségben és tájékozatlanságban keresendő, mely a szerződéskötés idejében nálunk úgy a gazdalkörökben, mint az érdekelt földművelési és kereskedelmi miniszteriumokban uralkodott, mert amikor a kérdés dőlőre került, az érdekelt körök nem voltak semmivel sem tisztában. Meg van róla győződve, hogy ha annak idején a külügyminiszterium tájékozva lett volna az ország viszonyai és érdekei felől, akkor a vámszerződés megkötésénél másképp járt volna el. Azt a kérdést intézi tehát a külügy vezetőjéhez, hogy kellő időben tehát még mielőtt a tárgyalások jövőben megkezdődnek, szerezzen tájékoztatást arra nézve, hogy mik az igényei és óhajait a termelőknél és melyek azok a határok, amelyekben tul nemcsak károsítva, hanem egyenesen veszélyeztetve volna ez a termelési ág? Ezen tájékoztatást nem keresheti másutt, mint a magyar miniszteriumoknál, amelyek bizonyára nem fognak csupán arra szorítkozni, hogy csak saját közegeiknek véleményét közöljék, hanem az illető szaktestületeket is felhívják véleményadásra és ezen véleményadások és számokkal való okadatokkal betervezése mellett lehet mondani a termelői összességének véleményét fogják a külügyminiszter tudomására hozni. A kereskedelmi szerződések kérdésében szóló nem úgy fogta fel a külügyminiszter nyilatkozatát, mintha a kereskedelmi szerződéseknek meg kellene hajolnia a politikai szövetség előtt, hanem úgy hiszi, a miniszter nem akart mást mondani, mint amit Bismarck is mindig alkalmazott, hogy tudniillik a politikai szövetség nem zárja ki azt, hogy kereskedelmi érdekeink megfelelő vámtételekkel megvédelmeztesse nek még politikai szövetségünkkel szemben is.

(Gróf Apponyi Albert.)

Gróf Apponyi Albert: Kerülni kíván minden olyan kérdést, amelynek tárgyalása és a jövőre való döntésé tullepné a külügyi kormány és a delegáció hatásköré. Ilyen a gazdasági kérdések és vámszerződések tárgyalása. A kiegyezési törvény ezt az országgyűlés illetékessége alá rendelte s tárgyalását a delegációban tiltja. A külügyi kormányának nincsen egyéb hivatása a kereskedelmi szerződésekkel, mint hogy a kormányok tárgyalásait közvetítse s szószólójuk legyen. Az előadóban az elmes ért ott volt a politikuson, amikor azt mondotta, hogy a monarchia belpolitikája liberális, külpolitikája pedig konzervatív. Ezzel ő egy oly közjogi fogalmat vitt be a diskuszióba, amelyet gyenge közjogi tudása szerint magának konstruálni nem tud, mert ez nincs. Van Magyarországnak és van Ausztriának belpolitikája. Magyarországra nézve aláírja az előadó tételét; Ausztria belpolitikájához hozzászólni, magát sem itt, sem máshol illetékesnek nem érzi. (Helyeslés.)

Ezek előrebocsátása után szemlét tart az ellenzéki beszédnek felett. Gróf Zichy János beszédében őszintén konstatál egy dolgot: ez az, hogy egy ellenzéki pártnak hivatalos szónoka az ő felszólalásának egész tenorjában a hármasszövetség egész politikáját magáévá tette és az ellen kigóást nem emelt. Ezt egy becses jelenségnek tartja ebben a vitában és ha Zichy ennek dacára nem látta lehetségesnek, hogy ahhoz a bizalmi szavazathoz hozzájáruljon, amelyet az albizottság a külügyminiszterrel szemben indítványoz, ez természetesen az ő dolga, csak azt az érvt, melyet e tekintetben használt, nem teheti magáévá. És talán van joga ehhez hozzájárulni, mert ez a szónok multját némileg érinti: tudniillik Zichy azt mondta, hogy ellenzéki pártállása miatt nem volna abban a helyzetben, hogy egy indítványhoz hozzájáruljon, amely a külügy vezetője iránt bizalmat involvál. Ezt a praxist szóló és az a párt, amelynek nevében évek hosszú során át a delegációban felszólt, nem követte, mert nem tartotta alkotmányos intézményeink mellett a parlamenti eljárás elveiből következőnek, sőt megengedhetőnek sem tartotta, mert nem tud teljesen egyetértőni Keglevich Istvánnal abban, hogy nem helyes eljárás az, amely mintegy banálissá teszi a bizalmi szavazatot és így nem elégszik meg a költségvetésnek appropriáció útján való megszavazásával, mint amely a politikai bizalom szükséges mértékét ugyanis magában foglalja; de ha már ez a praxis ebben a bizottságban meghonosult, hát abban az időben is, amelyben az ellenzékhez tartozott, ő a bizalmi szavazathoz csak akkor nem járult, amikor, heysesen vagy helytelenül magával a külpolitikával szemben voltak érdemi ellenvételei; de azokban az években — és ilyenek is voltak az utóbbiak ezek közt tartoztak — amelyekben a külpolitika vezetése ellen érdemleges kifogást nem tehetett, ellenzéki pártállásában nem látott gátat arra, hogy a külpolitika vezetése iránt bizalmának kifejezést ne adjon és ezzel a felületlen idő közönség előtt is tőle telhetőleg erősítse azt a politikát.

Holló téved, amikor nem helyesli, hogy Kínában mis főléptünk. Érdekeink vannak Kínában csak aránylag csekélyebb érdekeink, mint más államoknak, különben pedig becsületbeli kötelességünk volt, hogy csapaink kiszálljanak Kínában, mert ami követségünkre jött meg megtámadták Pekingben, mint a többi követségeket.

Áttérve azon támadásokra, amelyeket Holló a hármasszövetség ellen intézett, konstatálja, hogy Holló teljesen félreértette a külügyminiszter expozéját, mikor Goluchowski az adja a szájába, hogy ő lehetségesnek tart politikai szövetséget gazdasági háborúval egyidejűleg. A miniszter éppen ellenkezőleg nyilatkozott és így az ő felfogása, másrészt a delegátusok és Holló felfogása között teljes harmónia uralkodik. Belátja mindenki, hogy a hármasszövetség megszilárdítása szükséges és az gazdasági méltánylást is igényel. Kétségtelen, hogy a szövetségnek megvalósulási érdekeinkkel való összeegyeztetése első sorban fog hozzájárulni a szövetség megszilárdításához. Erre a delegációt senkinek sem szükséges kioktatni. Holló szerint a hármasszövetség nem vált be, mert szerinte az esetre, ha Franciaország megtámadja Németországot, nekünk semmi érdekünk sincsen abban, hogy a németek védelmében részt vegyünk. Ez az érv teljesen elesik, mert tudvalevő, hogy a hármasszövetség szerint a casus foederis akkor áll be, ha Oroszország lép fel támadólag a hármasszövetség egy tagja ellen. Azt mondja Holló, hogy orosz támadástól nem kell tartani. Igaz, hogy ez idő szerint békés egyetértés van Oroszország és monarchiánk között, de hogy mi lesz a jövőben, azt tudni nem lehet és a szónok a Holló garanciáját a hármasszövetség garanciájáért oda nem adja. A hármasszövetség szabad törekvéseinket le nem láncolja, nem gátol abban, hogy a monarchia hatalmi és etnográfiai viszonyaiban rejlt külön érdekeket ne kövessék. Másrészt nagy és felelmes összehúzóesetben, mely éppen ezen érdekek megvalósításánál állhat elő, két nagyhatalomnak, Németországnak és Olaszországnak katonáit állítja rendelkezésünkre. Nem lehet eléggé tiltakozni az ellen, hogy mi a hármasszövetségben Németország érdekszférájába estünk bele. Ez indokolatlan irázis. Hollónak az az álláspontja, hogy mindenki velünk legyünk jóbarátságban, azt jelenti, hogy senkivel sem legyünk jó barátságban, mert más a jó, barátságos viszony és más a szövetség.

De a hármasszövetség helyett újabb más szövetséget akarnak, az ellen még erősebben kellene tiltakozni.

Holló Lajos: Nem is akarok!

Gróf Apponyi Albert konstatálja, hogy ennek a sajtóban bizonyos oldalról propanált eszmének a delegációban egyetlen szószólója sem akadt, így tehát szélmalom ellen nem harcol.

Ezek után, így végzi beszédét, csak még azokra a közjogi kifogásokra és panaszkodásra kell kiértnem, amelyeknek úgy Zichy János, mint Holló Lajos t. képviselőtársaim kifejezést adtak és amelyekre nézve én csak ismétlhetem azt amit a külügyi albizottságban mondtam. En azokból azt, ami az 1867: XII. t. cikkben alapul és abból folyik, oszton, magaméva teszem, teljesítendőnek tartom, nem kérem, (Helyeslés.) hanem követelem, (Élénk helyeslés.) minthogy jogon alapul. (Helyeslés.) Ebben különbözöm t. képviselőtársaimtól és ők nem fogják tőlem rossz néven venni, ha rém nézve az utolsó időkben itt a helyzetnek egy bizonyos változása állt elő — a helyzetnek, nem az én politikai meggyőződésemmel — t. i. az, hogy én bízom abban, hogy én a kormánytól azoknak kellő módon való érvényesítésére meg lesz a kezdeményező erőlyes kitarás. Eppen azért t. barátomnak határozati javaslatához szavazatommal nem járlok, éppen az érvényesítés módjára irányuló eljárásnak különbözősége folytán, amely természetesen közütközésnek. Nem járulhatok azért sem mert a mi pl. a címerkérdés megoldását illeti — amit én is feltétlenül szükségesnek tartok — nem tartom ezt alkotmányjogi helyesen sem eszközölhetőnek a delegációnak utatitása és a külügyminiszternek egy erre alapított intézkedése folytán. Egy pontról azonban megjegyzésem kell tennem. En azt hiszem, hogy t. képviselőtársam a külügyminiszterium t. osztályfőnökének egyik nyilatkozatát félreértette. O tudniillik annak az egészen helyes és mindenképpen érvényesítendő körülménynek indokolása körül hogy magyar állampolgár és magyar hatóság a mi diplomáciai és külkereskedelmi képviseltesünknek minden organumával német nyelven érintkezhetik, úgy fogta fel azokat, amiket az igen t. osztályfőnök ur mondott, mintha ezek úgy hangzóttak volna, hogy a német nyelv sokkal eiterjedtebb a világon, ennek folytán nyugodjék meg a magyar abban hogy csak német nyelven érvényesítheti magát a külügyi szolgálat organumaival szemben. De hát ha azt mondta volna t. osztályfőnök ur, akkor meg lehet győződve t. barátom, hogy ez ellen a felszólalás ellen nemcsak én, de azt hiszem sokan a többség soraiból tiltakoztak volna. (Helyeslés.)

Nem hiszem, hogy bárki is megnyugvással fogadta volna az t. De nem ezt mondta t. osztályfőnök ur, hanem csak egyes sajnálatos és a jövőre kikerülendő esetek magyarázására, vagy nem tudom, enyhítésére, azt hozta fel, hogy egy német állampolgárral is megtörtént, hogy nem tudta német nyelven megértetni magát saját birodalma némely konzuli közegeivel és hogy tehát ezért az ilyen abnormis esetekkel szemben egy bizonyos türelemmel is lehetünk. Ilyen értelemben sem lehet nézetem szerint kielégítő a nyilatkozat. Mert nem nyugodhatunk meg abban, hogy ezen eset, amelyre hivatkozás történt, egy tisztelhetetlen konzulés részéről fordult elő. Van ugyan abban némi enyhítés, hogy ingyen voltak velünk szemben figyelmenek és nem a saját pénzünkért. De az én ízelem az hogy mikor az országnak jogairól és a magyar állampolgárnak vagy a magyar hatóságnak, mint olyanoknak, jogos igényeiről van szó sem ingyen, sem saját pénzünkért figyelmetenséget el nem fogadunk. (Helyeslés.)

Ezeknek értelmében én is hozzájárulok az albizottsági jelentés konkluzióhoz és egy a költségvetést, mint a külügyminiszteriummal szemben az előírt nyilatkozatot a magam részéről el fogadom. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Falk Miksa előadó személyes ügyben szól. Apponyi beszédében diffikultálta beszédének azt a részét, amelyben azt mondja, hogy a monarchia belpolitikája liberális, külpolitikája konzervatív legyen. Eppen azért Apponyi azt telette, hogy mi csak Magyarország belpolitikájáról szólhatunk. Ausztriához azonban semmi közünk nincsen. Falk ebben teljesen igazat ad előtte szónoknak és a szónok a legutolsó, aki a neki tulajdonított nyilvánja nyilatkozatot tenné. Ő csak azt akarja mondani, hogy a belpolitikának mindkét államban liberálisnak kell lenni, hogy az összes népek békességben éljenek egymással. Ezt pedig a 67-es törvény is óhajtja, mely törvényt, mint alapot, Apponyi Albert is elfogadja.

Gróf Apponyi Albert személyes kérdésben azt feleli, hogy Falk mostani nyilatkozata már sokkal jobban hangzik, mert a monarchia két államának belpolitikájáról már lehet beszélni, míg a „monarchia belpolitikája”, ez a fogalom nem létezik. Nem a liberalizmus ellen volt neki kifogása, mert hiszen ezt alapul ő is elfogadja. Neki csak a közjogi botlás ellen volt száva. Hogy azután mennyiben helyes politikai vitába ily magánylélemtől belevinni, mint Falk tette, annak fejtézésébe nem bocsátkozik.

Elők az ülést öt percre felfüggeszti.

A szünet után

Rakovszky István: Határozottan visszautasítja az előadó azt a megjegyzését, melynek az az értelme, hogy Magyarország belpolitikájának liberálisnak kell lenni. A delegációban senkinek sincs joga Magyarországot belpolitikájának irányáról beszélni. Az előadó tehát másodikban is közjogi botlást követett el. Teljesen egyetért gróf Zichy Jánossal s teljesen méltányolja rezignációs hangját, amelylyel külügyi politikánkat tárgyalja. Apponyi gyengéd megrovásban részesítette szóló pártját, mert az előadó bizalmi indítványhoz hozzá nem járult. Hogy gróf Apponyi, mint ellenzéki ember a bizalmi indítványhoz hozzájárult, ez az ő dolga volt; de ha egy ellenzéki párt ellenkezőleg eszelecszik, még nem szolgál rá a megrovásra. Hiszen a külügyi kormány kontaktusban van a magyar kormányval, szóló tehát nem bízhatik a külügyminiszterben sem, a midőn a magyar miniszterben sem bízik. Holló határozati javaslatát elfogadja, mert a midőn Magyarországot közjoga megvédéséről van szó, a pártok között véleményeltérés nem lehet. A budgetét elfogadja, de a bizalmi indítványhoz hozzá nem járult, mert azt gróf Keglevichsel egyetemben feleslegesnek tartja. Bizalmatlanságának továbbá indokul előadja, hogy külpolitikánk gróf Andrassy óta fokról-fokra súlyd. A hármasszövetséget azonban hasznosnak, jónak, célszerűnek, szükségesnek találja, ha önállóságunkat nem érinti s elviselhetlen katonai terheket nem ró az országra. Eppen azért rosszalja a külpolitikát, mert e szempontot tekintve, nem véd meg kellőképpen. Látszólagos következetlenség van abban, hogy mindezek dacára megszavazza a költségvetést. De teszi ezt azért, mert a külpolitika vezetése elé akadályokat gördíteni nem kíván. Az előadó indítványhoz azonban hozzá nem járult.

(Gróf Tisza István.)

Gróf Tisza István kijelenti, hogy ugyanazon a nézetben van, mint gróf Apponyi Albert. Ha valaki a külügyi politika alapelveivel egyetért, az bizást hozzájárulhat a bizalmi indítványhoz is. Ez esetben még akkor is, ha az ország kormányával szemben ellenzék is képez. Rakovszky egy megjegyzésére azt válaszolja, hogy Metternich herceg politikáját nem tartja olyanoknak, mely a monarchia javára szolgált, még inkább Andrassy politikájának javára bílen a mérleg. Ezután ismerteti az Andrassy-korszak diplomáciai irányát, amikor politikánk vezetői elő nem tehettek egyebet, mint hogy belemertek a hármasszövetségbe.

Azok után, amiket gróf Apponyi Albert a hármasszövetségről elmondott, neki kevés mondani valója van e tárgyról. Apponyinak minden szavát aláírja. Hozzáteszi a szónok a maga részéről azon megjegyzést, hogy az Orszoszággal való meggyezésünk a Balkánra nézve talán soha nem jön létre, ha a hármasszövetség nem emeli politikai súlyunkat. Holló Lajos a többek között kifogásolta nagy katonai erőkifejtésünket, pedig a maga részéről is bangoztatta, hogy nekünk hivatásunk, hogy védői legyünk a gyöngének. Hogy védjük meg, ha nincs elély erős seregünk és a puskaporunkat nem tartjuk szárazon. Teljesen egyetért a külügyminiszterrel abban, hogy az Orszoszággal való békés meggyezésben feltétlenül és egyes-egyedül bizni nem lehet. Tehát miben bizzunk, mik legyenek azon eszközök, amelyekre támaszkodhatunk? Az orszák: az nem lehet megfelelő eszköz és nem lehet jó eszköz az intrika sem! Gazdasági ajándékokat nem osztogathatunk, mert ha a külügyminiszter azt mondja, hogy politikai szövetségünk fejében gazdasági előnyöket nem kaphatunk, úgy áll az is, hogy gazdasági előnyöket ily szövetségért a mi részünkről nem is adhatunk.

Nincs más mód hátra, mint hogy meggyőzzük a Balkán-államokat arról, hogy bennünk minden körülmények között barátokra lelek; arról is meg kell győzni őket, hogy egyelőre erővel rendelkezünk hathatós megvédésükre. Mert a diplomácia csak úgy működhetik kellőképpen, ha megfelelő erőhatalom áll a háta mögött. Eppen azért bizonyos aggodalommal látja, hogy míg szárazföldi hadseregünk újabb nem fejlesztjük, addig csekély anyagi erőnk szétforgcsolásával tengerészletünket mind abban dotáljuk. Nem érdeke ez Ausztriának sem. Eppen azért, ugymond a szónok, tegyünk minél többet szárazföldi seregünkért, de legyünk fukarok másodrendű fontoságú célokkal szemben. Ezeket tartotta szükségesnek elmondani. A költségvetéshez hozzájárult.

Ugron Gábor: Falk jelentése nem egyéb, mint egy bök. Véleményt nem mond, csak visszhangja Goluchowski expozéjának. Ezért nem járult hozzá a jelentéshez s nem fogadja el a budgetet sem, mert azt olvassa ki belőle, hogy külügyi politikánk a világtól elmarad. Férfiak kelnek a külpolitika élére, akik megértik, hogy a nemzetek ereje nemcsak a had-

erőben nyilvánul meg és nemcsak a csatateréren véreznék el a nemzetek, hanem a gazdasági téren is, ha nincsenek kellőképpen támogatva. Azt mondja az előadó, hogy a politikánk parti hajóhoz hasonló. Bizony igaz e kép! Tétlenségben, apró mozdulatokat végezve heverünk a kikötőben. Ha hosszú utra akarunk indulni, kiderül, hogy a hajó utra teljesen képtelen. Diplomáciánk a tepszedes mintaképe. Ha ezt kétségbe vonják, azt kérdi a szónok, hogy lehetséges, hogy rajtunk keresztül Németország iparaikeivel elfoglalja a Balkán-félszigetet. A németek szereznek ott bejáratot, nem mi. És ugyan miért? Mert Németországban tisztában vannak azzal, hogy a kereskedelmi érdekek a politikával egyenrangúak. Ki gondolna például a romániai magyar alattvalókra? Templomokat becsukják, iskolákat el-törlik, míg Németország Bukarestben középiskolákat tart ienn, ahol a mi diplomataink gyermekei is tanulnak. Balkán-politikánk abban kulminál, hogy azt akarjuk, hogy más se akarjon semmit.

Büszkén emlegetik Oroszországgal való meg-egyezésünket, pedig ez nem is a mi sikerünk. Orosz-oroszország jelenleg le van foglalva a messze Keleten s katonaságára szükség van e keleti politika számára. Európában pihen az óriás, mert nagy ialatot készült elnyelni Ázsiában. Majd ha ott megemészette zsák-mányát, megmozdul a mi szomszédságunkban is. És mi az eredménye a mi balkáni politikáknak? Bulgária orosz betolyás alatt van, Szerbia ellenséges indulattal van irántunk.

A hármasszövetségről szólva azt mondja, hogy Németország minket teljesen hatalmi szférájában tart fogva. Hogy mily kevéssé ösztinte a hármasszövetség, azt a szövetség erőórássainak emelése világosan bizonyítja. Ha Németország ösztinte szövetséges volna, törődne azzal, hogy a vele megkötött kereskedelmi szerződéseket iurlang nélkül, ösztintén hajtsák végre velünk szemben. És vajjon mit látunk? Németország az állategészségügyi konvenciót meg nem tartja, sőt egyenesen kijátszja. Ha így bánik Németország barátai-val, hogyan viselkedik ellenségeivel szemben és mily bizalommal legyünk, ha ily jellel kell kereskedelmi szerződés irányában tárgyalásba fogni?

A hivatalos Németországgal szövetségben vagyunk, a nem hivatalos Németország pedig mind nálunk, mint Ausztriában hatalmas „alldentsch“ propagandát indított meg. Mit akar ezzel Németország? Ez a munka tervszerű és a monárkiá léte ellen irányul. Hatalmas birodalmi politikát csinálnak, melynek az az elve, hogy a merre német szó hangzik, mindaz a föld egyesüljön. A „Los von Rom“ mozgalma is Németországban leli támogatását, nyilvánvalóanpolitikai mozgalom is, amelynek tendenciája államabontó. Beszélnek Németországban a császár beszédeivel kapcsolatosan egy világbirodalomról, amelynek gerince az Elbe. E birodalomban benne vagyunk mi is. Ovatosságunkat el ne alassa egy — poháröszöntő! A külügyi jelentés esodálatos vaksággal nem látja meg a világ új felosztását, mely a hatalmak közt végbement, forgalmuk körébe vonna világreszleteket, amelyek eddig kívül állottak. Mi csak fedeztük a német birodalom határ Európában, a Balkán-politika nem magáért érdekli a világ politikáját, hanem a Középtenger uralmának szempontjából. Ha Anglia nagy száraz-földi birodalmat alapít a Fokvárostól a Szezei csatornáig, a Középtenger hatalmi viszonyaiban is változás fog beállni, mely a mi monárkiánkra is kihatással lesz. Nem lehet bizalommal oly külügyi politika iránt, mely nem tud kilábolni az elavult hagyományokból és az ódon szervezetekből. Ezért a költségvetést el nem fogadják.

Pulasky Ágost kijelenti, hogy csak röviden akar nyilatkozni s nem fog rátérni részletesen Ugron Gábor fejtegetéseire, melyek rendkívüli fantáziából fakasztott szappanbuborékok. Különben az ellenzék ma nagy iantáziával dolgozott. Örömmel veszi tudomásul Ugronnak azt a nyilatkozatát, hogy az osztrák ház uralma alatt álló birodalom teljes integritásában fenntartassék.

Holló Lajos: Mindig azt akartuk.

Pulasky Ágost: Lehet, de a közönségben bizonyos félreértés volt e tekintetben s nem igen igyekeztek ezt a félreértést eloszlatni. A német sajtóban lehetnek hangok és törekvések, amelyek Ausztria bomlását kívánják, de ezeknek oly nagy jelentőségét tulajdonítani, mint ahogy Ugron teszi, nem szabad.

Ugron Gábor: A német császár is tulzó?

Pulasky Ágost: A császár szavainak kommentálását ne vonjuk a delegáció tárgyalásának körébe. Ugron is csak argumentációinak illusztrálása végett hivatkozott a császárra, de ez az illusztrálás épp oly kevéssé bizonyít, mint Molike egy irata, amelyet Ugron felolvasott, vagy Bismarck beszéde, mely nem is ránk vonatkozik. Az állategészségügyi konvenció végrehajtása nem bizonyít az irántunk uralkodó ellenséges indulat mellett csak azt mutatja, hogy a német birodalom excesszív módon érvényesíti gazdasági érdekeit. Nem áll, hogy a német birodalom kompenzációval tartozik nekünk a francia piacok elvesztéséért. E piacokat az ir verseny következtében veszítettük el. A költségvetést elfogadják.

Gróf Szapáry Gyula elnök: Gróf Goluchowski külügyminiszter holnap az osztrák delegációban van elfoglalva, ezért indítványozza, hogy a külügyi költségvetés tárgyalását halasztassák szombatra. Holnap a pénzügyi és tengerészeti bizottság jelentései kerülnek tárgyalásra.

Az ülés 3 óra után végződött.

KÜLFÖLD.

Ujtörök álmod. Midhat basa fia tegnap Rómába érkezett s azonnal meginterviewoltatta magát a *Patria* egyik munkatársával. Az ujtörök vezér fia azt mondta az újságíróknak, hogy a szultán kénytelen

lesz az ujtörökök kívánságait teljesíteni, mert máskülönben birodalmával együtt el fog pusztulni. A mérték betelt és be fog teljesedni az, amit a szultán parancsára agyonfojtott atyja megjósolt. Midhat fának igaza lehet, amidőn azt állítja, hogy a mostani rendszer megássa Törökország sirlját. Abban azonban erősen kételkedünk, hogy a szultán átvedlik ujtörökké.

Svédek és norvégok. Tegnap lapunkban táviratot közöltünk, amely arról adott hírt, hogy a norvég storting 69 szavazattal 37 ellenében 3,380,000 koronát szavazott meg Krisztíániának a szárazföld felől való megerősítésére. Ez a határozat megvilágítja azt a kevéssé bensőséges viszonyt, amelyet Norvégia Svédországgal tart. A két ország régóta féltékeny egymás hatalmára, mind-egyik azt véli, hogy a másik hódító szándékból erősíti hadierjét. A svédok azt vetik a norvégok szemére, hogy véget akarnak votni a dualizmusnak, a norvégok viszont azt mondják, hogy a svédok meg akarják nyírni bábúit az ő függetlenségüket. November elején meglehetősen éles volt a két ország parlamentjei közt kiütközött konfliktus. Trónbeszédjében azt hangsúlyozta Oszkár király, hogy ő a feltétlen semlegesség álláspontjára helyezkedik. A stockholmi hivatalos lap pedig hosszú cikkekben állította, hogy „Svédország ugyanevett fegyverkezése csak az 1892-ben elhatározott hadi reformok következménye, holott Norvégia védekezési rendszabályait fegyverkezésnek lehet minősíteni.“ A norvég felelet nem maradt el. Krisztíániában április 9-én a városi képviselők 43 szóval 30 ellenében elhatározták, hogy Krisztíania összes városi épületein a tiszta norvég zászlót tűzetik ki, amely nem viseli az unió jelvényét. Először május 27-én, az alkotámy emléktünetpén tűzték ki az új zászlókat. Ezeknek az összekoecomásoknak következménye s folytatása az a határozat, amelyet tegnap közöltünk. Most a legérdekesebb kérdés az, hogy ezt a norvég parlamenti határozatot szentesíti-e Oszkár király. Annyi bizonyos, hogy az unió-konfliktus meglehetősen élére van állítva, aminek bizonyára nagyon örül az orosz szomszéd.

Az új japáni kormány. Jokohamában vége van a kormányválságnak, amely körülbelül egy hétig tartott. Kacura elvállalta a kabinetalakítást. Az új miniszterelnök egy ideig japáni katonai attasé volt Berlinben, most pedig marsallja a japáni hadseregnek. Ezt a méltóságot akkor kapta, amidőn a japán-kinai háborúban mint a III-ik hadosztály parancsnoka vezérségével kitüntette magát. Kévéssel ezelőtt hadügyminiszter volt, de egészségi okokból otthagya tarcáját.

Beszélgetés a szerb miniszterelnökkel

Budapest, június 4.

Az itt következő érdekes cikket Alexandre Degaston ur, a párisi *Figaro* budapesti levelezője, becsátotta lapunk rendelkezésére. A cikk egyidőben jelenik meg franciául a *Figaróban* s magyarul a *Budapesti Naplóban*.

A közvélemény már megalkotta véleményét a szerb udvar füstbe ment reményességéről és senki sem kételkedett sem a király, sem a királyné jóhiszeműségében. *Cautlet* orvos véleménye oly természetű volt, hogy abból könnyen újabb kétségek támadhattak. Ugy gondolkoztam tehát, hogy jólteszem, ha Belgrádba megyek néhány újabb értesülést szerezni.

Első dolgom volt Sándor király ő felségénél jelentkezni. A király még aznap reggel fogadott, de saját kívánságára nem tehetem közzé beszélgetésünket.

Vines miniszterelnök ur ő excellenciája, a mostani külügyminiszter azonban — akihez a királytól mentem — megengedte, hogy közreadjam kijelentéseit. Ime, itt van foglalatuk, oly hiven adom szavait, amily hiven csak lehet:

— Uram — mondta a miniszterelnök — ebben az ügyben igen sokat beszéltek és minden dokumentumot közzétettek. Ma már mindenki tudja, hogy miként áll a dolog. Hozzátenni való nincs, csak éppen esodálkozásomnak adok kifejezést, azért egyesek oly jelentőséget akartak adni ennek a dolognak, amind jelentősége nem volt. Mi mindnyájan együtt reménykedtünk ő felségéikkel s vártuk reményeink megvalósulását. De az örömmel leszámoltunk. Hát most már az következik ebből, hogy kételkedni kell bárkinek is a jóhiszeműségében? Dehogy következik! Bizonyítékaim erre vonatkozólag a királynéhoz hivott orvosok jegyzékönyvei...

Ezzel a miniszterelnök kihuzott fiókjából egy csomó irást s felém nyujtotta.

— Olvassa — mondta. — Ezekben világosan meg van írva, hogy a betegség külső jelei után itélve csoda lett volna nem esodálni. A normális terhesség semmi külső jele nem hiányzott. Ez ejtett tévedésbe itt mindenkit és ez magyarázza meg, hogy *Cautlet* orvost visszautasították, amikor másodszer is meg akarta vizsgálni a királynét. Oly-

annyra meg volt győződve az udvar a királyné anyaságáról, hogy hasznatlannak vélte az újabb vizsgálatot. Azt hitték, hogy elég lesz, ha a francia orvost csak a lebetegedés előtt hivatták el újra — ahogy ez meg is történt. A világgért se akarok beleavatkozni a tudósok dolgába!

Werthelm és *Cantacuzéne* orvosok, akik legutóbb megvizsgálták a királynét, már elmondták véleményüket. Velük számoljon *Cautlet* azért, amért aláírt egy véleményes jelentést, mielőtt meg a tudomány által megállapított jelek bekövetkeztek volna. De hagyjuk ezt. Maga a dolog egyszerű fiziológiai esetté kicsinyedett, különös, de éppen nem ritka esetté. Bizonyára van tudomása róla, hogy a román udvar néhány évvel ezelőtt épp ilyen helyzetbe jutott. Annyi szent, hogy malheur volt, valamennyien sajnáljuk s jobban szeretjük volna, ha nem történt meg. Nem vagyunk fatalisták, de vannak dolgok, amikben meg kell nyugodni vita nélkül, amaz egyszerű okból, mert nem vita tárgyai. Mindenki elfoglalta ebben az ügyben a maga álláspontját, elsőnek maga a király. És a mi álláspontunk az, hogy az incidens végleg le van zárva.

Az egész idő alatt azonban bántólag hatott ráink az, hogy némely újságok terenciózus magyarázatokkal félre akarták vezetni a közvéleményt s nem vették tekintetbe, hogy asszonyról, s a mellett királynéről van szó, sem pedig azt, hogy a háttérben egy esalódott nemzet áll, amely be nem vált reményét siratja.

A francia sajtó ellen semmi kifogásunk sincs. Az udvar nagy örömmel vette magatartásukat s hálásak vagyunk érte. Tapintatukról és jóízűsükről újabb tanúságot tettek. Miért nem eselekedtek így más nemzetek lapjai is, például az osztrák és magyar lapok? Néhány kivétellel az osztrák és magyar lapok megfélemlítettek az emberiségéről és a gavallérságról. Az illendőség érzése moderálhatta volna a hangjukat s oly magatartásra tanította volna őket, amely jobban megfelel a lojalitás elveinek és a civilizáció eszméjének. Az osztrák és magyar sajtó politikai afférei csinált egy esaládi ügyből. Ez talán magyarázza az ellenséges hangot, de nem menti.

Istenem, hát igaz, hogy minket, szerbeket szimpatikánk Oroszország felé vonz meg Franciaország felé. Az előbbivel faj és vallás tekintetében állunk rokonságban, az utóbbihoz a hála köi, amért minden alkalommal mellénk állott, amikor Szerbiának szenvednie kellett. Ezzel nincs még monda az, hogy a többi államokkal való viszonyunk ezt megérezní kénytelen. A világgért sines! Ausztria-Magyarországhoz különösen annyi gazdasági érdekszal fúz kölesdösen, hogy szükségképpen a legjobb viszonyban vagyunk vele. Biztos lehet a felől, hogy a mi részünkről soha semmi nem fogja megzavarni ezt a jó viszonyt. Sőt ellenkezőleg.

On bizonyára tudja, hogy a szláv nemzetiségek: esehkek, lengyelek, horvátok, tótok, rutének stb. nagyon fontos es Ausztria-Magyarországon, ha ugyan nem a legfontosabb. Mi természetesen kívánjuk anyagi boldogulását mindezeknek a nemzetiségeknek, amelyek ugyanolyan race gyermekei, mint mi. De semmiesetre sem akarunk zavart provokálni nemzetközi viszonyainkban, erre sohse is gondoltunk, ebből nem kérünk. Pedig bizony nagyon könnyen menne, mert nem azon múlik, hogy nem tudnánk zavart csinálni. Néhány ezer frankkal mi is tarthatnánk volna itt macedóniai komitét. Hányszor tettek nekünk ily irányban ajánlatot! De nem kérünk belőle. A béke és a rend barátai vagyunk. Ne feledje, hogy Szerbia sokat szenvedett. Mint Goresakov mondta az orosz-török háború után Oroszországra, ugy áll Szerbiára is: „szüksége van arra, hogy ésszeszedje magát.“ De az ilyen pihenőhöz kékes idők kellenek.

Nekünk nem is kell egyéb. Mi kívánjuk ezt a békét, hogy éljünk benne, s hogy ujjáépíthessük hazánkat. Pénzügyeinket is javítanunk kell. Nem mondok újat azzal, hogy ezen fordul meg minden nemzeti, sőt nemzetközi politika. Pénzügyi helyzetünk a legnagyobb tövékenységet igényli. S ez irányban minden lehető el fogunk követni, hogy helyreállítsuk Szerbia hitelét, a lojalitást és biztosságot minden lehető garanciájával. Külföldi hitellezőnk egyébként már nem ismernek félre, erről épp most tettek tanúságot. A párisi tőzsde legujabban kotrozta a szerb államadósság maradványát, amelyben benne van az 1895-ös konverziós kölesön hátralevő összege is. Arról van most szó, hogy ezt az összeget elhelyezzük, ami lehetővé teszi majd, hogy függő adósságunk nagy részét kiegyenlítsük. E pillanatban es érdekelt pénzügyi csoport csak arra vár, hogy az új orosz kölesön kibocsátása be legyen fejezve, hogy a mi kötvényeink elhelyezésével foglalkozhassék.

Azt hiszem, hogy ezek az urak néhány héten belül be fogják fejezni munkájukat, mert a nélkül, hogy előre is befolyásolni akarnám ennek a műveletnek a sikerét, azt hiszem, hogy az irányadó körök véleményét tolmásolom, ha kijelentem, hogy a szerb értékek ma már talán a jobb befektetési papírok közé tartoznak, amelyekbe

bizalommal helyezheti el tőkét a takarékoskodó közönség.

Közreadtuk az érdekes beszélgetést s most csak két megjegyzésünk van Vuics ur számára. Az egyik: köszönjük neki, hogy mindeddig nem méltóztatott élni rettenetes hatalmával, s hogy még mindig nem kebelezte be monárkiánkat Szerbiába. A másik: gavallérságot nem attól a Vuics urtól fogunk tanulni, aki mostanában nagy szenvedélyvel világosítja föl a külföldi közvéleményt királyának legintimebb családi ügyeiről.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, június 4.

Az angolok még folyamatosan állítják, hogy béketárgyalások vannak folyamatban, boer részről pedig minden ilyest állhatatosan tagadnak s ellenkezőleg azt erősítik, hogy a boer vezérek el vannak tökélve a háboru folytatására, ha csak az angolok le nem mondanak a két boer köztársaság annektálásáról. Hogy erőlyesen folytatják a harcot, az kétségtelen. Mai távirataink megerősítik a kalkhoeweli harorról érkezett híreket, melyek 800 angol elfogásáról és hat ágyú zsákmányul ejtéséről szólnak. Maga Lord Kitchener is olyan táviratot küld ma Pretóriából, amely azt mutatja, hogy a boer győzelmek legfényesebb napjaiban sem voltak a boerok az angolokra nézve veszedelmesebbek, mint ma, mikor az angolok folytatást az ellenség végső kimerülését emlegetik.

Brüsszel, június 4.

A *Petit Bleu* a transvaali követéségtől tudósítást kapott a Pretória közelében vívott harorról. A tudósítás szerint *Bayer és Breitenbach* megverték az angolokat, 600 angolt eljagtak s hat ágyút zsákmányul ejtettek. A követéség közleménye ezután ezt mondja: Május 2-ika a jelentés dátuma s nem a csata napja. A csata április 25-ike és május 2-ika között lehetett. Ezek a napokon valószínűleg heves harcok voltak. *Pretóriában egészen tisztán lehetett hallani az ágyuzást, különösen Pretóriától nyugatra, Zwart-Ruggenben, a Rustenburgól Waternalva vívó uton és Kalkhoewelben, Pretóriától keletre.* A jelentés csak a Kalkhoewel mellett vívott harcról tartalmaz részletesebb adatokat. Az ottani eseményekről ugyanis azt mondja: *Breitenbach* parancsnokot 150 emberével egy nagy angol csapat megátadta. A boer parancsnok már majdnem le volt győzve, mikor odajött *Bayer* tábornok, mire az angolok a már ismert körülmények között *vereséget szenvedtek.* A többi harorról még nem kaptunk bővebb tudósítást. Csak annyit tudunk, hogy *Zwart-Ruggen* mellett csata volt, amelyben az angolok megfutamodtak.

London, június 4.

Kitchener táviratozza Pretóriából mai kelettel: *Dixon* ezredes jelenti, hogy a *Vlagfontein* harcban 1450 angol vett részt hét ágyúval. A csapat a *Vlagfontein* mellett levő tábor felé ment vissza, midőn utközben az ellenség, melyet a teherfedezett, hirtelen tűzeli kezdett az utócsapatra, mely 230 yeomanryból, a *Dewonshire*-ezred 10 emberéből és a 28. úteg két ágyújából állott. A boeroknak sikerült egy időre hatalmukba keríteni az ágyúkat. Midőn azonban az angol csapatok zöme akcióba lépett, az ágyúkat visszafoglalták, az ellenséget elűzték és a hadállást elfoglalták. Angol részről 6 tiszt és 51 ember elesett, hat tiszt és 115 ember megsebesült, egy tiszt és hét ember eltűnt. A boerok 41 halottat vesztettek; egyéb veszteségeikről nincs hír. *Kitchener* megjegyzi, hogy azonnal erősítéseket küldtek *Vlagfontein*be.

Fokváros, június 4.

Egy hétszáz főnyi boer csapat tegnap *Sheper* parancsnokága alatt megátadta *Willoumore* városát. Az angolok azonban visszaverték a boerokat, akiknek vesztesége két halott és három sebesült volt. Egy másik boer csapat tegnap *Pouche* parancsnoksága alatt *Jamestown* tönnyegte.

London, június 4.

Azzal a híreszteléssel szemben, hogy a hadügy-minisztérium nem hozta nyilvánosságra az utóbbi időben érkezett összes harcéri tudósításokat, a hadügyi hivatal most konstatálja, hogy mindazokat a jelentéseket, amelyek *Kitchener*től az utóbbi időben vívott délafrikai harcokról érkeztek, nyilvánosságra is bocsátották.

Brüsszel, június 4.

Krüger tagadja, hogy közte és *Botha* közt tárgyalás folyik a standertoni németalföldi konzul közbenjárásával. A legutóbbi jelentésekben az tűnik ki, hogy *Botha* és a többi boer vezér el van tökélve a háboru folytatására. *Krüger* meg van róla győ-

ződve, hogy minden tárgyalás hasztlan lenne, ha az angolok le nem mondanak a két boer állam annexiójáról.

London, június 4.

A *Daily Mail*nek jelentik Pretóriából: A brit csapatok által okozott károk megbecsülésére katonai bizottságot neveztek ki. Eddig három ezer kártérítési követelést jelentettek be, amelynek összege meghaladja az egy millió fontot.

HIREK.

Szentimrey őrnagy.

Tavas lett újra. Rügyek pattantak ki remegő, hajlós ágacskaiból, korán nyíló virágok illatokat helheltek ki s a friss illatokat könnyű szellők szerte hordták. Egy-egy szagos levegő-foszlány el-eltévelygett a nagy házak között és sok virágosvár budapesti embert lágyított el, amint az arcuknak csapódott libbenve.

Kijebb, a város széle felé fehér hajú öregek nyitogatták egy házban az ablakokat és engedték be a friss tavaszt. Majd le is mennek az udvarba, lombjukat váró fák alá s kiegyenesedve járnak föl és alá. Mindig többen merészkednek ki a szabadba, de akik később jönnek is, sorra mind tisztességes öreg urak. Fürödnek a langyos napban, nézegetik a fákat, lesik a zöld levélkéket és elevebben beszélgetnek. Már alkonyatkor is künn lehet maradni s ha sötétségbe borul is a szürkület, még mindig künn tanyáznak kis csoportokban. A reszkető homályban, amint sétálnak, vagy üldögélnek, szivartüparaszak mozognak elszóródva s vörösrő villantanak meg egy-egy öreg arcot.

A szép tavaszi estéken jobban megnyílnak a téli évszaktól kiszabadult öreg szívek, szaporábban elevednek meg az emlékek s már csupa fiatalos tűz, ahogy szóba formálódznak a régi dolgok, a nagy idők ragyogó jelenetei!

Itt is, ott is csak mondják mind többször, lelkesen, tán kissé bánatosan is:

— Emlékezték-e? ...

És emlékeznek kifogyhatatlanul. *Vizakna ... Komárom ... Budavára ... Isaszegh ...* És még ezer más csatahely, ahol vérrózsák közt jártak egyszer, régen, több mint félszáz évvel ezelőtt. Azokról a tavaszokról lehet csak sokat regélni! És ahogy így együvé kerültek a budapesti házban csöndes nyugalomra, az öreg hősök ezer szép mesét tudnak a dicsőséges napokból. Mindegyik tud ujat, mást, különbözöt. Ezer helyről hozták össze a sok történetet, s a csöndes menedékház az emlékek hatalmas temploma...

Olykor a fák alatt az emlékezés elhallgat, az öreg hősök este, az örvel bontakozó tavaszban a jelent is elveszik. A csatamezők oroslánjaiból lett pipázó öregeknek is van gondjuk, vágyuk. Csöndes estéken mondják az udvarban itt is, ott is:

— Nines őrnagyunk! ...

— Bizony nincs — felelik mások bólgatva, busan — öt esztendő óta ninesen.

— Amióta meghalt Miklós őrnagy ...

Gróf Bethlen Miklósrá gondolnak, aki ott halt meg a karjuk közt a menedékházban. Az még törzstiszt volt régtől fogva s ahogy ment az élükön, őrnagy uniformisában, ha valami ünnepeken kellett ott lenni, akkor büszke örömmel telt meg a lelkük s délecegen lépkedtek a nyomában. Legalább őrnagy kell nekik vezérül! ...

— Szentimrey parancsnok — fűzik tovább a szót — csak százados.

— Pedig amilyen ember és ahogy szeretjük, tábornokság is kevés volna neki.

— Az már igaz! — felelik rá kórusban s egy kicsit elhallgatnak.

Egy öreg honvéd szippant egyet a tájképpipájából, arra könnyebben esik a sopánkodás:

— Mert ha úgy van is, hogy a magyar diszöltözék, amit visel, ha valamire elkom-

mandéroz bennünket parádéra, jól fest rajta s csak első az mindig, ami magyar, mégis csak az uniformis dukál nekünk. Mert hát katonák voltunk, vagy mi s csak azok maradtunk holtig! ...

— Már csak azok maradtunk ... katonák, magyar katonák ...

Ebben erősen egyetértének s amint újra meg újra napirendre kerül a nagy kérdés, arról mindig is egy a vélekedésük.

— Nem jól van ez így, bajtársak!

— Bizony nincs jól.

— Tenni kéne valamit!

— Bizony kéne ...

És ki is fundálták az öreg hősök, hogyan legyen nekik őrnagyuk, ha már, sajnos, nincs. Ahogy a dolgot megbesínálták, azt már ma lehetett olvasni a lapban. A most már lombos fák alatt tegnap összesereglettek s mikor már szép számban — vagy száznegyvenen — együtt voltak már, akkor az ő kedves parancsnokukat előhozták és így szölközött hozzá lelkes szeretettel:

— Őrnagygyá választunk!

És amikor erről a szószólójuk a bajtársak hiteles aláírásával pompás írást is adott át, akkor olyan erős éljent kiáltottak rá, mint a fiatalok. Majd szorongatták egymásnak a becsületos tenyerét és tán könnyezett is egy-némelyikük, mikor mondogatták boldogan:

— Van már őrnagyunk! ...

Az öreg hősök világában így történt meg az őrnagyválasztás. Olyan kiváltságos, csodálatos világ ez, hogy alig is gondolt valaki arra, hogy akit ott közfelkiáltással őrnagygyá tettek, hogy az még nem igazi őrnagy. Ők maguk érzik nagy örömkömben is a legjobban, hogy valami hiányzik még az esetükhöz.

A hivatalos pecsét a diszirátra.

Ezért folyamodtak báró Fejérváry miniszterhez, hogy üsse rá ezt a pecsétet az őrnagy oklevélre. És biznak a kérésük teljesülésében az öreg hősök. Mert először amúgy is kevés hujja, hogy őrnagy nem lett Szentimrey százados és abban is reménykednek, hogy a honvéd-miniszter az, akinek alázatos folyamodásukkal a színe elé járulnak.

Holló Márton.

Budapest, június 4.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 31-én

új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter, mint Bécsből jelentik, tegnap este oda érkezett. — *Szűgyény-Marich* László osztrák-magyar nagykövet ma két napra Berlinből Bécsbe utazott.

— A király vendége. *Bécsből* táviratozzák: A szász-weimar-eisenachi nagyherceg ma délelőtt hosszabb sétakocsizást tett a Práterben, aztán végiglovagolt a Práteralleen és egy órai távollét után visszatért a Burgba. Onnan aztán a nagyherceg kiment az udvari lovagló-iskolába, ahol tiszteletére lovagló-gyakorlatokat végeztek. Délben a nagyherceg a Burgban villásreggelizett. Délután ellátogatott az udvari könyvtárba, az udvari istállóba és az udvari műtörténeti muzeumba. Este a nagyherceg tiszteletére a *Holburg* új termébeu diszebed volt. A diszebed után cerele volt. Este a nagyherceg a Burg-színházban, *Fulda* „Jugendfreunde” című darabját hallgatta meg.

— A hercegrímás nyaralása. *Vasary* Kólos biboros hercegrímás a legnagyobb visszavonultságban tölti napjait balatonfüredi nyaralójában. A pompás időjárás mellett egészsége teljesen helyreállott. A hercegrímás Balaton-Füreden tölti az egész nyarat és csak augusztus közepén tér vissza Budapestre, hogy augusztus 18-án, a király születése napján és Szent István napján pontifikáljon a budavári koronázó Mátyástemplomban tartandó istentiszteleteken.

— Uralkodók találkozósa. Egy római távirat jelentése szerint a cár az ősszel Sziciliába utazik és ott találkozni fog *Viktor Emánuel* királlyal. Azt a hírt, hogy a cár, *Vilmos császár* és *Viktor Emánuel* király találkoznak, a távirat megerősölte.

— **Vörösmarty Mihály szobra.** Az a hazafias akció, amely Vörösmarty Mihálynak szobrát állít a fővárosban, eljutott a megvalósulás stádiumába. Közel százezer forint van együtt a költségekre és legközelebb már összeül a nagybizottság, hogy hozzájáruljon a szobor-ékesítés feladatához. A *Budapesti Napló* meglepéssel tekinthet vissza a nemes mozgalomra, mert ötöd-fél évvel ezelőtt e lap hasábjairól hangzott el az első szó Vörösmarty szobráról. A százados ünnep alkalmából az *Othón-kör* magáévá tette a kegyelmes eszmét és az Ujságírók Egyesületével vállaltva megvalósította a szobor-tervek legnehezebb részét, az anyagiakat. Az Othón mai választmányi ülésén *Rákosi Jenő*, az intéző-bizottság elnöke már bejelentette, hogy a gyűjtés a befejezés határához közeledik és most a hazafias terv új fázisba lépett, a szobor megteremtésének fázisába. Erre a választmány felkérte *Rákosit*, hogy a nagybizottságot még a nyár előtt összehívja és eleje jelentést terjeszzen, ami egyszersmind hivatalos lezárása volna a gyűjtésnek. Hosszabb szünet után pénteken délután 3 órakor az intéző-bizottság is ülést tart és annak útján fogják összehívni a nagybizottságot oly célból, hogy a szobor létesítésére új bizottság küldessék ki.

— **Urnapi a fővárosban.** A keresztény világ nagy ünnepét, Urnapját, június 6-ikán, csütörtökön a szokásos szertartások között ülik meg a fővárosban. A hivatalos főistentisztelet reggel hét órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban, hol a misén dr. *Kohl* Medárd főszentelt püspök fog pontifikálni. A templomban megjelennek a polgári és katonai méltóságok s általában a hatóságok fejei. Mise után lényes körmenet lesz a vár egyes pontjain föllállított oltárokhoz. A merre a körmenet elvonul, az utcákon a katonaság áll diszorsógot. — Urnapi istentisztelet lesz csütörtökön reggel hét órakor a belvárosi főplébánia-templomban, ahová körmenetben vonulnak az összes kerületi plébániák hívei. Az együttes körmenet azután fölkeresi a Szerviták, a Ferenciek, továbbá az Egyetem templománál föllállított oltárokat. Az egyes kerületekben vasárnap tartják meg az urnapi körmeneteket.

— **A pápa betegsége.** Rómában az a hír terjedt el, hogy a pápa vesélyes beteg. Ezt a hírt hamarosan megcáfolták, bár volt némi alapja. A szent atya ugyanis hosszabb idő óta nagy fájdalmakat szenvedett a lábán egy benőtt köröm miatt. A napokban aztán a körmöt *Mazzoni* tanár megoperálta. A műtét után az orvos elrendelte, hogy a pápa néhány napra feküdjék ágyba, nehogy a beteg lábat megerőltesse. A pápa azonban nem fektült le, hanem tíz papig éjjel-nappal egy karosszékben ült a nélkül, hogy egyetlenegyszer is levetkőzött volna. Ami kiütött bizonyossága a pápa testi szívóságának és lelki erejének.

A betegségről szóló hírral együtt azt írják Rómából, hogy a pápa elolvasta Sienkiewicz szenzációs sikerű regényét a *Quo vadis?*, amely annyira elragadta, hogy Konstantin császárnak az Ostrianus-temetőben talált márvány-emléklapját, amelyet Sienkiewicz a regényében is megemlít, elküldte az írónak. Az ajándékhoz a pápa egy sajátkezűleg írott levele volt csatolva, amelyben gratulál Sienkiewicznek. Érdekes, hogy a Vatikán emberei ezt a regényt egyházellenesnek nyilvánították és az indexre szánták.

— **Magvaszakadt főúri család.** A miniszterelnök mint belügyminiszter s a főrendiház elnöke a hivatalos lap mai számában a báró *Majthényi* Mihály családjában főúri történet magvaszakadást teszi közhírré. Akik a magvaszakadást tagadják, azt hat hónap alatt a főrendiház elnökéhez vagy a belügyminiszterhez intézett és okmányokkal támogatott írásos nyilatkozatban igazolhatják. A határidő leteltével ugyanis, ha bejelentés nem történt vagy ha az igazolatlan volt, a magvaszakadást az örökös jogu főúri családokról vezetett családkönyv illető rovatában jól fogják jegyezni.

— **A bérmlások befejezése.** Dr. *Kohl* Medárd főszentelt püspök, aki állandóan a hercegprímás budavári palotájában tartózkodik, a hercegprímás helyetteseként szakadatlanul végzi a bérmlásokat. Tegnap és ma a Józsefvárosban bérmlát, szerdán a karmelitánánál, pénteken a „Sacré coeur”-zárkában osztja ki a szentséget. A bérmlát június 12-én a budavári koronázó Mátyás-templomban fejezi be a püspök, aki még aznap a hercegprímáshoz utazik Balatonfűrédre.

— **Orosz tiszték Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy a Ferenc József nevű viselő 35. orosz dragonyos-vezred tisztí küldöttsége ma reggel ideérkezett. A pályaudvaron a küldöttség mellé kirendelt *Dessenoffy* százados fogadta az orosz tisztet. A küldöttség tagjai a király vendégeiként az Imperialban laknak. Ő felsége holnap fogadja a küldöttséget, amely azért jött Bécsbe, hogy a királynak megköszönje azt az ajándékot, amelyet az ezrednek adott.

— **A hittudományi kar új dékánja.** A budapesti egyetem hittudományi kara szombaton tartott ülésén a jövő tanév dékánjává dr. *Demkó* György nyilvános rendes tanárt választotta meg.

— **Az új főszertartásmester.** A király a nemrég elhalt gróf *Hunyady* Kálmán utódul gróf *Cholonevski-Myszka* Ede tükös tanácsost főszertartásmesterré nevezte ki. A lengyel származású úr Stefánia hercegnőnek övegy trónörökösnek korában főudvarmestere volt. Május 29-én történt kinevezéséről a hivatalos lap mai száma ad hírt.

— **Párisi esküdték.** A párisi esküdték irtalmak a végtelenségig és e mellett meglehetősen kedvelői a romantikának. Ez magyarázza a hagyományos verdiket, amelyek a házassági drámák vádlottjait sorba fölmentik. A büntető igazság pedig közben szegyenkezve vonul meg az esküdtészek tárgyaló termeiben. A túlságosan sok kegyelmet végre mégis megsokalta a közvélemény és komoly szóval meg a gall humor eszközeivel kikétdték az irtalmak szívű esküdtészeket. A napokban *Sawajol*, a párisi büntetőtörvényszék elnöke is a kritikusok táborába szegődött és az esküdtészek új ülészekának megnyitásán ezt mondta:

— Részrehajlatlanságra kérem önöket, uraim, részrehajlatlanságra, amely a vélemények ingadozásának nincsen kitéve. Legyen valahára bátorságuk véget vetni a legendának, amely a társadalomra nézve épp oly gyászos, aminő sértő az esküdtészekre nézve, s amelynek értelmében az önk szigorúsága merénylőt volna a tulajdon, irtalmuk pedig bűn az emberek ellen. Eppen az önk kegyelmező hajlandósága magyarázza meg, miért olyan nagy az ilyenfajta bűnök száma és talán ez az első kegyelem az oka annak az undorító könnyedségnek, amelylyel a szerelmesek a revolvert vagy a kést forgatják, hogy a virotól ne is említsem.

A korholásnak ha foganatja léssen, végre is a színpadon keres majd menedéket a házassági dráma. Itt még a régi fény és dicsőség, az elpusztíthatatlan páthos és olvadozás veszi körül...

— **Ibsen betegsége.** *Krisztianidől* táviratozzák: *Ibsen* állapotáról nagyon aggasztó hírek jönnek. Ereje napról-napra hanyatlak. Az orvosok azt hiszik, hogy a katasztróla egy-két hónap múlva be fog következni. *Ibsen* maga nagyon nyugodt, felesége a legnagyobb gondal ápolja. A beteg nehezen tudja magát megértetni, beszéde inkább csak dadogás; annyi ereje sines, hogy azt, amit mondani akar, leírhatná.

— **Krüger könyve.** Transvaal egy elnök teljes visszavonultságban él Amsterdamban és dolgozik... Megírja a háború történetét. Nyers őszinteséggel nyilatkozik majd a háborúban szereplő személyekről és ilyenformán alapos az a feltevés, hogy Angliában nem nagy lelkesedéssel fogadják majd Krüger könyvét. Egyelőre titok fűdi a könyv adatait. De a háború befejezése után, mint Krüger mondja, megismeri majd a világ azoknak a szerepét, akik két virágzó állam függetlenségét akarják megsemmisíteni.

— **Utazás a tenger alatt.** *Pétervárról* szenzációs hírt hoz a táviró. Az orosz kormány a tenger alatt járó hajóval kísérleteket végzett, amelyeknek meglepő eredményük lett. A hajó Európából Newyorkba a tenger alatt 60 óra, vagyis 2 és fél nap alatt teheti meg az utat. A most járó hajók között a *Wilhelm der Grosse* a leggyorsabb és ez 5 és fél nap alatt járja meg a tengeri utat Newyork és Hamburg között. A tenger alatt járó hajót személy- és áruszállításra is használhatják.

— **Harangszentelés.** A ferencrendiek belvárosi templomában ma délelőtt érdekes egyházi ünnep volt. Dr. *Kohl* Medárd felszentelt püspök lényes segédlettel szentelte fel Nagy-Zellő község harangjait, melyeknek története a következő: A múlt év július 30-ikán nagy zivatar dühöngött Nagy-Zellő községben és a villám beütött a község templomába, melyet teljesen elhamvasztott. A tűzben a harangok is megolvadtak. A templomot dr. *Tilles* Béla besztercebányai káptalani ügyész, mint a kegyuraság képviselője, újra építette. A harangokra pedig *Horváth* Béla, a község új plébánosa indított gyűjtést a hívek között. Így készültek el a harangok, melyek közül a legnagyobbat Szent István királyról nevezték el és a magyar haza ezer éves fennállásának emlékére felirattal látták el. A második harangot a község védőszentje iránti tiszteletből Szent Miklósnak keresztelték és a harmadikat a Magyarok Nagyszasszonyának nevezték el. A harangokat a szertartás után rendelkezési helyükre szállították.

— **Arcképleplezés.** *Temesvárról* táviratozzák: A XXIII. izraelita hitközségi kerület holnap tartja nagygyűlését. Ez alkalmából a kerület elnökének Sternal Salamonnak olajfestésű arcképét ma délután ünnepélyesen leleplezték a temesvári izraelita hitközség ülésstermében, amely hitközségnek Sternal szintén elnöke. Az ünnepélyen a kerületi képviselőknél kívül a szomszédos községek küldöttségei és nagy közönség volt jelen. Az ünnepi beszédek dr. *Löwy* Mór főrabbi és *Perényi* Adolt főreáliskola tanár tartották. Este fényes lakoma volt a vigadóban.

— **Házasság.** *Vas* Ede az Adriai biztosító társaság hivatalnok. eljegyezte *Frigyessi* Hermin kisaszonny Budapestben.

Dr. *Széky* Imre budapesti ügyvéd ma vezette oltárhoz Bécsben *Mayer* Jiúiska kisaszonny, *Mayer* Lipót iglavi nagykereskedő leányát.

— **A munkanélküliek és a belügyminiszter.** A munkanélküli ember főleg azért van ebben a keserves állapotban, mert nem ismeri azokat a helyeket, amelyekben a munkát keresik, vagyis a munkapiac szervezetsége s nem mindig a munkahiány az, amely ezernyi embertől elvonja a kereseti alkalmat. A munkapiac szabályozásának egyik igen kedvező módját léptette most életbe *Séll* Kálmán belügyminiszter azzal a leirattal, amelyet a vármegyékhez intézett s amelyben elrendeli, hogy a munkakeresők nevét, foglalkozását és minőségét ezental díjtalanul közöljék a vármegyei hivatalos lapok egy kizárólag e célra szolgáló rovatában. A kormányelnök ezzel meg akarja könnyíteni a munkaadók és munkakeresők között való érintkezést, viszont a munkatalanokat arra utalja, hogy bajaik orvoslását a közhatóságnál keressék.

— **Pör Mattasich-Keglevich miatt.** A Koburg-család ügyvédjét, *Bachruch* doktort a napokban hevesen megtámadta egy müncheni folyóirat, a *Sturm*. A támadás következtében *Bachruch* sajtópört indított a *Sturm* szerkesztője ellen. A szerkesztő gondoskodik arról, hogy a pör szenzációs legyen, mert a törvényszékhez különös indítványokat terjeszt be. Kérni fogja *Koburg* Lujza hercegnő elmebeli állapotának megvizsgálását, annak az udvarhölgynek a kihallgatását, kiknek a hercegnő többször mondta, hogy a váltókat ő maga hamisította. *Lónyay* Stefánia grófné és *Mattasich* barátainak kihallgatását. Indítványozni fogja végül, hogy független osztrák és magyar emberekből bizottság alakíttassék, mely vizsgálja meg az elítéltné az egész esetet felőlelő újabb írásbeli beadványait.

— **Cimadományezés.** A király dr. *Móri* Pál nagyváradi törvényszéki bírónak járásbírói minőségében a nagyváradi járásbíróshoz saát kérelmére leendő áthelyezése mellet az írótablelábri címét és jellegét, *Ludovik* Lajosnak a központi telekkönyvi hivatal főnökének a miniszteri osztálytanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A leleplezés után.** Az *Ersébet-szobor* bizottság küldöttsége *Deininger* Imre, *Pettera* Hubert, *Magyar* Kázmér, *Pirkner* Ernő, *Elefánty* Béla, *Brüll* Lajos, *Stánics* Ferenc és *Ripka* Ferenc matisztelt *Daranyi* Ignác főmlivelésügyi miniszternél, hogy megköszönje a miniszternek a szoborbizottság támogatását. *Ripka* Ferenc bizottsági elnök tolmácsolta a bizottság háláját s Gödöllő közönségének köszönetét. A miniszter meleg szavakkal emlékezett meg a szép ünnepségről és kijelentette, hogy a jövőben is mindig örömmel fogja pártolni a Gödöllő támogatására irányuló törekvéseket.

— **Ongyilkos kórosvos.** *Szilágy-Somlyó* írják: dr. *Hallierszky* Aladár kemeri kórosvos e hó 2-án, éjjel *Szilágy* Somlyón apja *Hallierszky* Sámuel lakásán vadászfegyverrel agyonlőtte magát. Hogy mi vitte az ongyilkosságra a szerencsétlen embert, nem is sejtik. *Hallierszky* mindössze 31 éves volt s néhány hónap előtt házasságot, könnyen megbánható, érzékeny ember volt s így alighanem hirtelen felindulásban követhette el tettét.

— **Határsértés.** *Belgrádból* táviratozzák: Itteni kormánykörökben újabb két határsértést konstataáltak; az albánok követék el. Június 1-én reggel 5 órakor az albánok egy szerb őrház mellett *Krkina*-Csnkában lesből rálőttek *Rodavics* Mirkó gyalogosra és halálosan megsebesítették őt. Június 3-án szerb katonák *Trebinje* szerb falu előtt albánokra bukkantak, akik marhát loptak. Összeütközésre került a dolog, melynél egy *Pavlovics* Vakomán nevű szerb katonát megöltek. A kormány mindkét eset miatt energikus óvást emelt Konstantinápolyban és kijelentette, hogy amennyiben ezeknek a határon előforduló sajnálatos eseteknek török részéről nem vetnek véget, el van tőkélve, hogy represszáliákat alkalmaz.

— **Lopások.** *Pázmány* István budapesti születű 38 éves acér pincér tegnap este elrejtőzött a Városligeti Kereskedelmi úzeumban és ott megdézsmálta az egyes kiállított szekrényeit. Több tiszti arany kardbójót, zsinórzatot és arany meg selem himzésű áruceket loptott és reggel észrevétel nélkül kisompolygott. Az *Andrássy*-ut felé vette útját, ahol azonban *László* Ottó rendőr megállította s a rendőrségre vitte. Itt beismerte a lopást s letartóztatták. A loptat tárgyak értéke 2500 korona. — A rendőrség letartóztatta *Maly* Géza ismert zsebtolvajt, aki április 6-ikán egy kétfedelű ezüst órat, négy soros ezüstláncot el akart zálogosítani. Az óra első lapján M. A. monogram van. Igazoltt tulajdonosa a főkapitányság 60-ik számú szobájában átvetheti. — Dr. *Strasser* József kinstéri ügyész lakásából, a Bérkoosis-utca 23. szám alatt, egy nyolcvan korona értékű felőtt loptak el. A nyomozás folyik.

— **Szerencsétlenül járt urlovas.** *Berlinből* táviratozzák, hogy *Freysleds*, az az urlovas, aki tegnap a hoppegarteni versenyen lebukott lováról, az éjszaka agyvérzés következtében meghalt. A szerencsétlen ember egyik legkiválóbb sportmanja volt a németországi versenypályáknak.

— **Halálozás.** *Felsőöcéri* Nagy Béla, Hajdu József országgyűlési képviselő apósa e hó 2-án 63 éves korában elhunyt Budapestben.

— **A hordárok jövő sorsa.** Ez a sors remélhetőleg jobb lesz, mint a mostani. A mit keserves munkával, Budapest utcáin össze-vissza szaladgálva, nagy nehéz terheket cipelve keresnek, az legalább az övék lesz, a maguk szerelménye. Ma jóformán a vállalkozóknak keresnek a maguk csak a maradékból élnek. Vállalkozó öt van, két magáné és három hordár-egyesület. Ezekre részben szükség van azért, mert annak a szegény embernek, aki az egyéb nyomorúságát a pirossipkás szegénységgel akarja fölcsérelni, nem igen van pénze ahhoz, hogy az eddigi nagyobb summájú kauciót letegye. Leteszik tehát helyette a hordár-vállalatok, de ezzel szemben aztán ők kapják meg az iparendélyt is s eltekintve attól, hogy a hordár-keresetből részesednek, s hogy a pénzük után uszoraakat szednek, valóságos gazdái, korlátlan urai annak az ezeregyszáz embernek, akit kezükbe ad a szegénysége. Ok osztották ki a hordárok közt a helyeket is s immár ez magában is azt jelenti, hogy a jó helyhez, amely több keresetet biztosít, nem azok jutottak, akiknek például nagy a családjuk, hanem a kegyencek, vagy akik jobban megfizették a helyet a vállalkozónak. — Egyéb bajuk is vannak a hordároknak. A multkoriban nagygyűlést tartottak s megbeszélést a sereleiket. S nem hiába gyűlekeztek össze, mert ma már egy másik fórum, a közrendészeti fórum is tárgyalta az ügyeket. Azért egy másik, mert az erre leghivatottabb, a rendőrség, már foglalkozott a hordárok dolgával és szabályzatot dolgozott ki arra nézve, hogy hogyan lehetne ezeket a szegény embereket kimenteni a vállalkozók piócarendszeréből. A rendőrség szabályzata radikálisan segítene a bajon. Meg akarja szüntetni a vállalkozásokat olyanformán, hogyan vonják vissza az iparendélyüket. Ezt a gyökeres orvosságot azonban nem fogadhatta el ma a közrendészeti bizottság, mert nincs törvényes alapja. Hozott azonban e helyett másik, olyan intézkedést, amely nem kevésbé radikális és most már csak a hordárokon áll az, hogy segítenek-e magukon vagy nem. Az új szabályrendelet legfontosabb intézkedése az, hogy ezután nem a vállalkozók, hanem maguk a hordárok kapnak iparendélyt és rendszámot. Az állomáshelyek beosztását a rendőrség végzi el. A kauciót ötven koronában, az engedély díját négy koronában állapították meg. Aki tehát a hordárok közül ezt a már nem nagy summát le tudja fizetni s kilép a vállalkozótól, akinek eddig dolgozott, a maga gazdája lehet. A hordárok számát a bizottság ezeregyszázban állapította meg. Ennyi van most is. A rendszámot a rendőrség adja ki és pedig — hogy ne jusson szerep a munkában a protekcionának, a jelentkezés sorrendjében. Ott tehát kivételt a rendőrség, ahol nagy család eltartásáról van szó. Az új szabályrendelet egyéb passzusai vagy lényegtelenek, vagy pedig a régi szabályrendeletből vannak átvéve. — Nagyjában meg lehetnek elégedve vele a hordárok. Biztosítja számukra az új rend azt, ami a fődolog, hogy ami kenyeret keresnek, az az ő kenyerük és nem a másé.

— **Ritka aranylakodalm.** Kessler Károly és neje, párszói lakosok e hó 6-ikán ünneplik házasságuk ötvenedik évfordulóját. Különös érdekessége lesz a szép ünnepélynek az, hogy ugyanaz a lelkész adja meg újól frigyüket, aki 50 évvel ezelőtt eskette meg őket. Kessler Károly nagybátyja Kessler Józsefnek, a neves kritikusnak.

— **Tömeges gyermekgyilkolás.** Birmingham rendőrsége a mult napokban a legremszebb titoknak jött a nyomára. Egy pincében huszonkilenc, részben felhasználásnak indult gyermektetemetre akadtak. A pincé helyiség özvegy Knowles Emma asszony lakásához tartozik és hogy Knowles asszony tudtával kerütek oda a gyermekhullák, ezt az a körülmény teszi kétségtelenné, hogy az özvegy férje mesterségét folytatja, férje pedig temetésrendező volt. A rendőrség által megejtett nyomozás megerősíteni látszik azt a gyanút, hogy a gyermekek erőszakos halállal haltak meg. Legalább erre enged következtetni az, hogy Knowlesné gyilkossággal és gyilkosságokban való segédkezéssel vádolják. Az áldozatok legtöbbször újszülött csecsemők, de az erőszakos halál nyomainak megállapítását a felhasználásnak előre haladott procedurája nagyon megnehezíti. Fennforog különben a lehetősége annak is, hogy a kis gyermekhullák ilyenét embertelen felhasználása a pincében nem függ össze semmiféle gyilkossággal, hogy ugyanis a kicsinyek természetes halállal haltak meg s csak a temetési költségek megtakarítása céljából helyezték el őket ideiglenesen a pincében. Ebben az esetben a nagyvárosi nyomornak egyik förtelmes rémképéről rántotta le a vizsgálat a leplet. Szegény cselédányok gyermekei lehetnek az egymásra halmozott kicsinyek, akiknek elföldeléséről Birminghamban két shillinget szoktak fizetni vagyis egy forint és husz krajcárt — darabonként. A temetésrendező az ilyen szegényegység mellett csak úgy nyereszkeskedhet, ha mentül több halottat szállítanak ki a temetőbe egyszerre.

Lehet, hogy Knowles asszony pincéje ilyen tartalékraktára volt a temetőnek. Lehetséges azonban az is, — és ebben az irányban folyik most a nyomozás — hogy nem csupán az együttes szállítás céljából gyűjtötték rakásra a kis halottakat, hanem a halál számára is preparálták a szegény kis egyenapókat.

— **Három csodaszor.** Három csodaszor titkát re tegeti egy *Strojan* nevű fumi ember, aki járt Dél-Afrikában is és most a fővárosban tartózkodik. A csodaszereiről irtnak már egyszer a *Magyar Tengerpart* értesülése révén. A legnevezetesebb a három közül az a szere, amely a holttestet állítólag örök időközön át teljes épségben megőrzi. A tudományos világtól várja *Strojan* az elismerést, ezért *Lenhossék* Mihály tanárhoz, az anatómiai intézet igazgatójához fordult, hogy adjon neki alkalmat egy kísérletre. A kísérlet meg is történt az anatómiai intézetben és az eredményről ma csodákat jelent egy laptsunk. A valóságban pedig *Lenhossék* tanár nagyon megnyirbálja *Strojan* sikereit. Ő maga jelentette ki ma egy estlapon munkatársa előtt, hogy *Strojan* nem is doktor és alkalmatlan a boer háboruban csak mint ápoló vett részt. *Lenhossék* tanár, noha *Strojan* találmányának nagy jelentőségéről éppenséggel nem volt meggyőződve, egy leánygyermek holttestét becsátotta rendelkezésére kísérletezés végett. *Strojan* nagy képzettségéről és intelligenciáról nem tett tanuságot. Két hétig dolgozott a gyermek holttestén s ez idő alatt felesége tartságában bezárkózott egy szobába s ott végezte munkáját. *Lenhossék* tanár a munka végzetével konstata, hogy petrifikációról, megkövesztésről egyáltalán nincs szó s *Strojan* legfeljebb a balszamozás új módját mutatta be olyképpen, hogy a testet állítólag fürdette s nem feckendezett be bőre alá folyadékot. Az nem igaz, hogy a test már feloszlanak indult; a balszamozás után csak a bőre keményedett meg, a bőr alatti részek megkeményedéséről szó sincsen. *Lenhossék* tanárnak és asszisztensének véleménye szerint nagyon kétséges a balszamozás ez állítólagos új módszerének értéke. A kis, piros barsony ruhába bujtaitolt holttest ugyan most még kevésbé zsugorodott össze s különösen kezei jól vannak konzerválva, de kérdéses, hogy sokáig megmarad-e ily állapotban. Érdekes, hogy *Strojan* mily praktikus jelentőséget tulajdonít találmányának. Véleménye szerint a szülők korán elhunyt csecsemők testét az ő módszere szerint bealszamozhatnák s fénykép helyett helyezhetnék el lakásuk legdiszess helyén. Ennél is különösebb még *Strojan* másik találmánya, egy olyan élelmiszervivonat, amelyből egyetlen-egy kanálnyi elegendő egy embernek egy napra. Ennek a csodaszernak se bízik az értékében *Lenhossék* tanár. A harmadik csodaszor a pestisnek és a maláriának egy páratlan hatású széruma. *Strojan* úgy mondja, hogy Transzvaalban csak ezt a szérumot használták és száz pestises és ugyanennyi maláriabetegek közül hatvan-hatvan teljesen fölépült. A csodaszereit nagy reménykedéssel és bizalommal akarja tudományos vizsgálat tárgyává tétetni, mert bizton hiszi, hogy az eredmény meg fogja váltani őt is és a családját is a nyomorúságból.

— **Iskolatársak 25 éves találkozója.** A temesvári állami főreáliskolát 1876 évben végzett iskolatársak ez évi június 28-án este összejövetelt tartanak a temesvári Hungaria-szállóban s másnap, 29-én részt vesznek testületileg az intézet iskolaegyesületének közgyűlésén. Jelentkezni lehet az egyesület alelnökénél.

— **Tizennyolc pályázó.** A *Szilágyosmlyón* megüresedett ref. lelkészi állásra 18 pályázó jelentkezett. A kiküldött tiztagu bizottság az egyházi közgyűlésen *Incze* Lajos nagyborosnyói és *Barabás* Samu magyarlaposi lelkészeket ajánlotta első sorban a megválasztásra.

— **Lezuhant mozdonyvezető.** Zsolnárol írja tudósítónk: A zsolna-rajeci helyi érdekű vasuton szombaton délelben *Galló* Ferenc mozdonyvezető a liethava-lucskai állomás előtt a kazon mellett lévő kis járóra lépett és valószerűleg elszédülve, lezuhant a robogó gépről. A fűtő csak az álomában vette észre *Galló* eltűnését. Keresésére indultak, de akkor már bizonyatosan eltorzult sebes fejfel szemközt jött. Az első orvosi segítségben Rajec-fürdőben részesült. *Galló* becsületos, szorgalmas és józan életű embernek ismerik. Valószínűleg felgyógyul sebeiből.

— **Pusztító égháboru.** Több napig tartó hőség után rettenetes felhőszakadás és jégverés volt *Versec* városban és vidékén. A vihar teljes egy óráig tartott és pedig kettőtől háromig és, mint levelezőnk táviratozza, soha, mióta a város fennáll, oly óriási víztömeg nem rohanta meg, mint most. Sok száz házba belört a víz, néhány helyen métermagasságban állott a szobákban. Az ár eltepte a városban lévő hidakat és torlaszokat emelt. A nagy költséggel emelt esatorna nem használt semmit; a *Laktanya*-utcában az aszfaltkocsit felett fél méternél magasabban állt a víz. Szerencse, hogy a jég esővel jött, de a határ nagyrészt így is elverte. A vihar a fákat tövestől kitépte. A hegységben a szőlők egy részét földestől hordta le. A tüzelők nagy erővel dolgoznak és az elárastott há-

zakból mindenünne szivattyúzzák a vizet. Emberéletben nem esett kár.

— **A visegrádi-utcai gyilkosság.** *Chovanetz* István napszámot, aki tegnap a visegrádi-utcában leszurta a kedvesét, *Schmelzer* Julia munkásleányt, nagy apparátussal keresi a rendőrség. *Chovanetz* husz esztendő, nőlen ember, alacsony termetű, vékony testalkatú. Arca halavány, vörhenyes színű, haja gesztenyebarna, homloka magas, bajusza pelyhedző. Különös ismerető jele az, hogy a jobb fültöve sebhely, a balareán pedig szemölcs van. Puha fekete kalapot, fekete ruhát és lakkeipót viselt.

— **Veszedeelmes léggömbök.** Boroszlóban hét olasz ember, akik színes léggömböket, a gyerekek kedvenc játékszerét készítették, sulyosan megbetegedtek. Az orvosok konstata, hogy a léggömbök töltésekor megmérgezték magukat. Három közülük már meghaltak, a többiek a halállal vívódnak.

— **A városház-utcai rablómerénylet.** *Blasz* Zsigmond a városház-utcai rablómerénylet áldozata, aki két hónapig betegesen feküdt a Rókusban, ma gyógyultan hagyta el a kórházat.

— **Letartóztatott szédelő.** A rendőrség ma délelőt letartóztatta *Kovács* Sándor huszonegy éves ügnyököt, aki ellen több följelentést tettek a rendőrségnél. *Kovács* Sándor rendőrfogalmazónak adta ki magát s ezen a réven nagy adósságokat csinált, a színházakba ingyen járt, a közúti vasutakon ingyen utazott. Időnkint huszártiszt uniformist is öltött s több aktív katonatisztet annyira megtevésztett föllepésével, hogy kölcsönt is kapott tőlük. A mult hónapban pénzszerző-irodát nyitott az *Izabella*-utca 69. szám alatt s a jelentkező emberektől 20—30 forint előteget esalt ki, de sohasem szerzett nekik kölcsönt. Levelezéseiben dr. *Kovács* Sándor nevet használt. Eddig tizenegy följelentést tettek ellene a főkapitányságon.

— **Rendőri hírek.** *Alföldi* Lajos házmaster a minap az Ilés-utca 1. szám alatt lévő lakásán lügköödattal megmérgezte magát. A szent István-kórházba vitték, ahol az északa kiszenvetted. — *Heilig* Miksa 22 éves kereskedősegéd ma reggel a Murányi-utcában lévő *Stejánia*-szállóban revolverrel készser melibe lötte magát. A Rókusba vitték. — *Horváth* István 69-ik gyalogezredbeli katona ma reggel a ferenevárosi pályaudvar mellett lévő erdőben szolgálati fegyverével melibe lötte magát. Esméletlen állapotban vitték a honvéd kórházba. — Május 16-ikán a rákos-kereszturi állomás közelében egy embert agyon-gázolt a vonat. A rendőrség megállapította, hogy az illető *Skrabák* Ferenc eszelős kazánkovács. — A Petőfiteri hidépítésnél egy ismeretlen térfi holttestet lopták ki a Dunából. Az orvostani intézetbe szállították, ahol benne *Pintér* János szolnoki születésű harminchat éves napszámra ismerik. *Pintér* szombaton ugrott be a Dunába az 1103. számú uszályhajórol.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!

Üldözés hitellel.

Íródik pedig az emberiség tulnyomó többségének lelki vizsgálatására, hogy a vagyon oszlatly sinus minden baj híján, hogy azt is eszegeti néha a kellemetenség.

Ime a kellemetenség, mely fájdalom csakis gazdag embert környékezhethet.

Egy jómódú budapesti kereskedő, a nevét irigységéből elhallgatjuk, a mult héten látogatót fogadott. A nyájas ösmeretlen állított be hozzá bizatót mosolylyal.

— Jó hírt hoztam önnek. A bank megszavazta önnek a 6000 koronás kölcsönt.

— Micsoda bank?

— A mi bankunk.

— Micsoda 6000 koronát?

— Amit ön kölcsönkért.

— Uram, — mondotta a kereskedő, — én nem kérem az önk bankjától kölcsönt, nekem általában nincsen pénzre szükségem. Alászólgája.

— A jóvövény távozott, de másnap a jelenet ismétlődött.

Egy másik nyájas ur tudatta, hogy egy másik bank megszavazott 5000 korona kölcsönt.

— Csak tessék a váltót benyújtani.

— De uram, nekem nem kell pénz.

— Nem kell?

— Nem. Egyáltalában nem. Én fűtylök az önk bankjára.

— Fűtyöl?

— Igen. Én nem kértém kölcsönt.

— Nem kért?

— Nem. Alászólgája.

Azóta mindennap tudatták a különböző hitelintézetek a szegény zaklatott emberrel, hogy ennyi és ennyi kölcsönt szavaztak meg neki. Sokan közülünk hidegvérrel loadták volna ezeket az értesítéseket, de a mi emberünk dühre gerjedt. Fogesikorgatva szaladt a bankokhoz és szigoruan kérdőre vonta az igazgatókat, hogy hogy mernek neki kölcsönöket megszavazni?

Kisült aztán, hogy egy pénzágens kérte azokat

a kölcsönöket a kereskedő számára. Nem éppen családi szándékkal, de azért, hogy a renométját kissé elkezdje. Még vidéki takarékpénztáraknál is kopogtatott, amelyek siettek a kölcsönt megszavazni s arról az érdekelteket értesíteni.

Az érdekelteket pedig tegnap reggel óta szeladgál ügyvédekhez. Tudni akarja, hogy milyen törvényes eszközökkel akadályozhatja meg, hogy az ő számára hitelet kérjenek és megszavazzanak? A legfogasabb ügyvédeké járta sorba. De sem a fogasok, sem a fogatlanok nem tudtak tanácsot szolgáltatni. Nincs ellene paragrafus. Csalásnak nem minősülhet, mert a ravasz ágens tényből hiányzik a jogtalan vagyonszerzési vágy, ami nélkül nincs család büntetőjogi értelemben. Becsületértésnek még kevésbé lehet kvalifikálni, mert a miatt még senkit sem sujtott a közmegegyezés, hogy nagyon hitelképes volt. Sőt.

Nem marad tehát más hátra az üldözött embernek, mint beállítani a malkontens ügynökhöz és megfenyegetni.

— Hallja, ha maga nekem pénzt szerez, akkor én ittök.

Igy persze kevés ember beszél ebben a hazában.

Lucián.

FŐVÁROS.

(*) **A vásárosarnok-bizottság** ma délután ülést tartott, melyen *Almády Géza* tanácsos megemlékezett *Steiger Gyula* elhunytáról, akinek a vásárosarnokok létesítése körül sok érdeme volt. A napirend elintézése során *Eulenberg Salamon* bizottsági tag az ügyosztály figyelmébe ajánlja azt a körülményt, hogy igen sokféle élelmiszert Budapest elkerülésével szállítanak külföldre, akként, hogy az árukat Bécsben összpontosítják. Ilyen például a tojás, amelyet Magyarország vidéki városából nagy tömegben szállítanak Bécsbe, hogy onnan aztán bécsi kereskedők szállítsák Londonba, Párisba, Berlinbe s egyéb nagy városba. Így Budapest elveszíti a közvetítés hasznát. Azt hiszi, hogy megfelelő tarifa-engedelményekkel lehetne a bajon segíteni. *Almády Géza* elnök kijelentette, hogy az ügyosztály ezzel az ügygyel foglalkozni fog s annak idején megteszi az előterjesztését.

(*) **A Lágymányos megvédése.** A Lágymányosnak különösen az észak felől eső részét csaknem minden tavasszal és nyáron elönti a budafoki határárkon felhatoló Duna vize s így a földek a művelésre alkalmatlanná lesznek. A főváros, az illető területek tulajdonosainak a kérelmére, még 1897-ben elhatározta, hogy védőtöltést építtet, 7,30 méter korona-magassággal, 2 méter korona-szélességgel és 863 méter hosszúsággal. A költség 48.000 koronára van előirányozva. A tanács most intézkedett a munkák kivitelére iránt.

SZÍNHÁZ. ZENE.

** **Városligeti Szinkör.** *Konti József* rég nem adott bájos operettjét, *A sühancot* elevenítették fel ma a Városligeti Szinkörben. A cimszerében ma lépett fel először *Bilkei Irén*, a társulat ezidei primadonnája, aki az elmúlt szezonban a kolozsvári közönségnek volt dédelgetett kedvence. A fiatal művésznő tehetsége rendkívüli mértékben fejlődött, mióta elkerült a Magyar Színházból, ahol a pályáját megkezdte. Izléssel és kellemesen énekelte dalait és a játékában is érvényre jutottak jeles művészi kvalitásai. Nagy sikert aratott. Dalait megújrazták és a felvonások végén többször szólította a lámpák elé a nagy és diszes közönség. Virágokban is bőven vőzté. Sikerében osztozott *Szilái Szeréna* is, akinek a dalait is zajos taps kísérte. Az operett előadása és rendezése is sikerült volt. A jelenlévő szerzőt a közönség ovációkban részesítette.

** **Az Operaházból.** *Burrian* Károlynak holnapután, esütörtökön a *Lohengrin* cimszerében kellett volna megkezdnie vendégszerelését az Operaházban, de közbejött akadályok miatt kelő időben nem érkezhetik meg s így vendégszerelését csak e hó 8-án, szombaton kezdi meg a *Tannhäuser* cimszerében. Esütörtökön mindazonáltal a *Lohengrin* előadása megmarad a cimszerében *Bronik* fellépésével, Elsa szerepét *Kaczér M.* és Ortrud szerepét *Berts M.* ez alkalommal fogják először énekelni.

** **San-Toj utóljára.** *Sidney Jones* nagyszerű kínai daljátéka, mely a *Népszínház* ezidei műsorát a múlt év október 6-án állandóan dominálta, holnap kerül színre a nyári szünet előtt utóljára, a cimszerében *Küry Klára*val, ki e szerepet koreálta s a darab eddigi hetvenegy előadása közül hatvanháromszor játszotta. *Dudley* szerepét *Fedák Sári* fogja játszani, *Poppyt Harmath Ilona*, *Miss Trixyt* pedig *Kápolnai Irén*, szóval mindazok, kik e nagyszabású angol operettet diadalra segítették a kiváló férfi-szereplőkkel *Némethel*, *Szirmaival*, *Raskóval*, *Kováccsal*, *Ujvári-*

val, *Tollagival* és *Szerdahelyivel* együtt. Az ének- és zenekar javára esütörtökön délután rendezendő előadásban ugyane szereplők fognak játszani az operett második felvonásában, csak a *Miss Trixy* magántáncát fogja *Smideck Gizella*, az Opera szőlőtáncosnője lejtetni.

** **A Vígsház utolsó bemutatója.** A *Vígsházban* holnap kerül először előadásra *Feydeau: Csak párosan!* című bohózata. A daraból ma délelőtt tartották meg a nyilvános főpróbát. A bohózatot gyors tempóban játszották le, úgy hogy a féltenzenegykor kezdődő főpróbának 1 óra előtt már vége is volt.

** **Márkus Emília Nagyváradon.** *P. Márkus* Emília, a *Nemzeti Színház* kitűnő művésznője, a héten négy estén át a *nagyváradi* Szigligeti-Színházban lesz vendége. A művésznő szerdán kezdi meg vendégjátékát a *Folt, amely tisztít* című drámában. Ezenkívül a *Kaméllás hölgyben*, *Endre és Johannában* és *Francionban* fog játszani.

** **A Népszínház utolsó ujdonsága.** A *Népszínház* szezonzáró nagy ujdonságának, a *Miltók a hó alatt* című regényes színműnek, amelyet *D. Ch. Murray* után *Bálint* Dezso dolgozott át magyarra, holnap lesz az első házi főpróbája. A darab szövevényes cselekménye öt képre oszlik, amelyek közül az első *Lord Cunningham* parkjában, a második *Briggs* detektiv lakásán, Londonban, a harmadik a newyorki kikötőben, a negyedik egy *edmontoni* korosmában, Észak-Amerikában, s az ötödik egy alaskai aranyásó tanyán játszik. A darabhoz készült új díszletek és a technikai berendezés már teljesen készen állanak a bemutatóra, amelyet június 11-ikén fognak megtartani.

** **A Takácsok a bécsi Burgszínházban.** *Hauptmann* Gerhardt *Takácsok* című darabjának előadását a bécsi cenzura tudvalevőleg nem engedi meg. Az osztrák császárváros előleki színházi és művészi körreiben most mozgalom indult meg arra nézve, hogy a darab előadásának engedélyt kieszakozulják. Egyik bécsi újság azt az érdekes hírt közli, hogy *Brakm*, a *Burgszínház* igazgatója, nemrégiben személyesen járt *Körber* osztrák miniszterelnöknel a *Takácsok* előadása ügyében, aki a legelőzékenyebben fogadta és kilátásba helyezte a cenzura tilalmának megszüntetését. Nem lehetetlen emélfogva, hogy *Hauptmann* szocialista darabja a bécsi udvari színházban éri meg bemutatóját.

** **A Fővárosi Nyári Színház ujdonsága.** A *Fővárosi Nyári Színház* legközelebbi ujdonságából, *Hugo* Viktornak „1793.” című drámájából, amely a francia rémuralomból meríti tárgyát, az utolsó próbák folynak. Az igazgatóság nagy gondot fordított arra, hogy a sok csoportjelenség, esatározások a természetesség teljes illuzióját keltsék, miért is mintegy nyoleven személyből álló segédzsemmélyzetet szerződöttet erre a célra. A darab a nagy francia forradalom ama forrongó, izgalmas szakát tárgyalja, mely Vendée és a Bretagne kies, romantikus vidékén játszódott le és szerepelteti az összes vezérlő alakokat. A darab szereposztása a következők:

Marat — *Faragó*, Robespierre — *Czakó*, Danton — *Erős*, Gauvin — *Pethes*, Cimourdain — *Klenovits*, Lantenac — *Schestyén*, Flecheard — *Szilágyi* Berta, Houzarde — *Szentmiklósey*, Imanus — *Farkas*, Radoube — *Kréner*, Guechaute — *Pázmán*, Telmarche — *Levey*.

Hugo drámájában három öt éven alul levő gyerekek is szerepel, akik középpontját a dráma egyik legizgalmasabb jelenetének. Az igazgatóság nagy gondot fordít a darab kiállítására s teljesen új jelmezeket és díszleteket készítettet a darabhoz.

** **Premiér a Kisfaludy-Színházban.** A *Kisfaludy-Színház* legközelebbi ujdonsága *Berák Pál* miniszteri tisztviselőnek *Az áldozatok* című 4 felvonásos társadalmi színműve lesz. A társulat erősen készült a bemutatóra, mely e hó 12-ikére van kitűzve.

** **Kardalososk pöre az intendáns ellen.** A berlini színházak intendánsának nagyon meggyűlt a baja. Negyvenhat kardalost szerződöttet ugyanis az Operaház számára azzal a kikötéssel, hogyha május elsejéig nem értesíti őket, akkor szerződésüket fenn tartja. Junius elsején a szerződöttet kardalososk azzal a hírrel lepté meg az intendáns, hogy az anyagi viszonyok nagyon mostohák lettek, így hát kénytelen valamennyiüket július elsején elbocsátani. A kardalososk között nagy elkeseredést keltett ez a levél és előadás után nagy lármával tárgyalták sérelmüket a szinpadon. Elhatározták, hogy mindnyájan közösen be fogják perelni az intendáns és már be is adták keresetüket.

** **Egyfelvonásosak színháza.** A divatját multa egyfelvonásos szindarab, ugylátszik, ismét divatba kerül. Erre vall legalább az, hogy *Párisban* a jövő évadban új színház nyílik meg, amely kizárólag egyfelvonásos darabokat fog előadni. Az első előadásban mindjárt egy ének bohózat, egy dráma, egy vígjáték és egy operett kerül színre, csupa egyfelvonásos. A második négy egyfelvonásosra pályázatot fognak hirdetni.

** **Goldmark új operája.** *Goldmark* Károly, világhírű zeneszerző hazánkfla, mint ismeretes, most új operán dolgozik, amelynek szövegkönyve *Göthé*-nek

Berlichingeni Götz című drámájából készült. *Goldmark* a napokban *Gmunden*-be megy, ahol rendszeren nyaralni szokott s ott be is fejezi operáját. A dalmű az ősi évadra teljesen készen lesz.

** **Revetta új daraja.** A *milanói* Manzoni-színházban *Rovetta* Gerolamonak, *A beestelenek* nálunk is ismert szerzőjének egy egyfelvonásos új drámája került a napokban színre óriási hatással. A darabnak *A revissio* (Megfordítva) a címe s legnagyobb erőssége a brilláns dialogusban rejlik. Hősnője egy fiatal arisztokrata asszony, aki szeretőjét meglátogatja a legnylakásában. Iszonyuan fel van háborodva, mert megtudta, hogy a — férje egyik legjobb barátjánóval megesalja. Ezért aztán a kedvesen tölti ki a haragját és haragban vázódik el tőle. A kis darabot *Tina di Lorenzo* és *Ando* játszották.

** **Padereszky operája.** A *drezdai* udvari színházban a napokban volt a bemutatója *Padereszky* lengyel zeneszerző *Manru* című dalművének. A dalműnek szenzációs sikere volt, s a kritika valóságos elragadtatással ír a *Manru* zenéjéről.

** **Elito művészestély a Telefon Hírműködőben.** Kapuzárások minden estendőben nagy művészestélyekkel kezdte be hangversenyeinek sorozatát a Telefon Hírműködő. Az idei utolsó nagy hangversenyt ma este rendezte a beszélő újság, melyre a fővárosi művészek közül a következők léteket meg közreműködésüket: *Csillag Teréz*, *Fedák Sári*, *Ligeti Juliska*, *Nagy Ibolyka*, *Pártosné Bartolucci Viktória*, *Pauloné Adorján Berta*, *Polgár Ilona*, *Szilágyiné Bárlossy Ilona*, *Vársányi Irén*, *Várady Margit*, *Vasquez Molna* Idalia grófnő és *Zilahy Gyuláné* urnök, *Csener Lajos*, *Dienz Oszkár*, *Kertész Odón*, *Kiss Béla*, *Kornay Richard*, *Molnai Emil*, *Pálffy György*, *Szendróy Lajos*, *Takács Mihály*, *Várady Sándor*, dr. *Váradi Antal*, *Vízvári Gyula* és *Zilahy Gyula* urak. A hangverseny fél 9 órakor veszi kezdetét. A hangverseny után az est folyamán érkezett híreket olvastatja fel a szerkesztőség, majd még 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül.

MŰVÉSZET.

□ **A Nemzeti Szalon** kiállítását május hónapban — tehát ugyanabban az időszakban, melyben tavaly zárva volt már — 1050 fizető látogatta meg a tagsági- és tiszteletjeggyel belépő látogatókon kívül. Az újabb vásárlások a következők: *Pállya* Celesztin „Tájkép tehennel,” vevője dr. *Radó Imre*, *Márkó Ernő* „Reggeli kőd a Dunán,” megvette *W. Gy. Pály* Erik „Szivarvég,” megvette *Urban* Adolf. A Szalon kiállítása egész nyáron át nyitva marad és állandó művásár jellegű ültötte magára, melyet folyton újabb művekkel frissítenek föl. Most is számos művész küldött nagyobb gyűjteményt. A megvásárolt művek rögtön elvihetők. A kiállítás egész nap megtekinthető 50 fillér belépődíj mellett.

□ **Magyar művész sikere Párisban.** A párisi szalonban kiállított plaquetjeiről *Szirmai* Antal szobrászművész érdemelt kapott a *mention honorable*-el. A kiállított művész a párisi kiállításra számos emlékérdmet készített és munkásságát előismeréssel és kitüntetésekkel jutalmazták az egyes államok.

□ **A művészeti osztály új otthona.** A közoktatásügyi minisztérium ho-d-utcai bérháza mind szűkebbnek bizonyul a minisztérium hivatalainak befogadására s időről-időre kiköltözik belőle egy-egy ügyosztály. E hó elsején a minisztérium szépművészeti osztálya, melynek élén dr. *K. Lippich* Elek miniszteri osztálytanácsos működik, hagyta el a központot és egyik szomszédos épületbe költözött. A művészeti osztály új otthona a Báthory-utca 12. számú ház első emeletén van.

□ **Lejárt iparművészeti pályázat.** Az országos magyar iparművészeti társulat műipari tervezetekre öt pályadíjat tűzött ki. Ez a pályázat tegnap délelben járt le és összesen száznegyvenhat pályamű érkezett be. A díjak odaítélése dolgában az illetékes zsűri, holnap, szerdán dönt. A beérkezett pályamunkákat pedig e hónap 6-tól, esütörtöktől kezdve nyolc napon át közszemlére állítják ki az iparművészeti muzeum ÜH6-úti palotájában.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

□ **Állami pénzügyvizgatás.** *Lukács* László pénzügyminiszter a múlt év november havában elrendelte, hogy a közigazgatási tanfolyam számára egy kézikönyvet készítsenek, a munkálai minisztériumának egyes szakértőt bizta meg. Ez a mű most a pénzügyminisztérium kiadásában *Állami pénzügyvizgatás* címen hagyta el a sajtót. A két kötetes munka 500 oldalra terjedő első kötete a bevezető részen kívül, — mely a pénzügytanás és a pénzügyi jognak elemeivel foglalkozik, — az állami pénzügyvizgatást hét részben tárgyalja. Az első rész a pénzügyi közigazgatás szervezését, a második rész az egyenes adókat, a harmadik a közadók kezelését ismerteti, a negyedik rész a közadók módjára behajtandó köztartozásokat, az ötödik a fogyasztási adókat és jövedékeket, a hatodik pedig a jövedéki büntető jogot tárgyalja. A mintegy 200 oldalra terjedő második kötet az adókezelés terén előforduló és a törvényes rendelkezéseknek megfelelően kitöltött fontosabb nyomtatványmintákat. Az anyag fellelésénél és feldolgozásánál nem szorítkozik a jegyző szorosán vett közigazgatási teendőinek ismeretétére, hanem kiterjeszkedik arra is, amire a községi közigazgatás kifizetőjének a mindennapi életben szüksége van. Főttálálhatók benne szerves feldolgozásban a volt pénzügyi- és a közigazgatási bíróságok a községi adókezeléssel érdeklő elvi határozatait s nem hiányoznak abbóla jegyzői munkakörben fölmerülő részletkérdések.

nél követendő irányelvek és utasítások sem. Az első kötet kimerítő szelvényzetű és lapelírásai, valamint a nyomtatványmintáknak külön kötetben történt közreadása nagy értéket adnak a könyvnek. Az adózó közönségnek is hasznos munka szerkesztésével járó teendőket dr. Margitay József miniszteri osztálytanácsos vezette, ő dolgozta fel annak III. és IV. részét is. A mű többi részei dr. Tetzky János miniszteri titkár, Hegyessy Kálmán pénzügyi titkár, Szabó Károly miniszteri segédtitkár, dr. Lehrer Péter miniszteri osztálytanácsos és Szegedy Ferenc miniszteri titkár tolla alá kerültek ki. Az összeállításnál a tantolyomok tanügyi érdekeit a budapesti tantolyom pénzügyi előadója, a szerkesztésben is részes dr. Gerlóczy Gyula miniszteri segédtitkár képviselte. Az államnyomda gépei alól kikerült s vaszonba kötött munka árát a miniszter a könyvnyű hozzáférhetőség szempontjából két kötetenként 3 koronában állapította meg, mely csekély összeg az államnak tisztán csak a nyomdai előállítással és bekötéssel járt költséget fedezi. Megszerezhető és megrendelhető a pénzügyminisztérium előzői irodájában vagy bármely m. kir. pénzügyigazgatóságánál és adóhivatalnál.

O **Husz nap Párisban.** Csinos kötetben adta ki Barát Armin, a *Temesvári Zeitung* szerkesztője, a párisi kiállításról írt tizenhat tárcáját. A német nyelvű tárcák érdekes impressziókról, értékes megfigyelésekről, sok szép és hasznos tudnivalóról adnak számot. A stíbeli kidolgozásuk gondos és kiváló. A könyv címlapját Tull Odön rajza díszíti. Díszkötésben 5 koronáért, fűzve 4 koronáért kapható a kötet a szerzőnél Temesvárott.

O **Abdul Hamid.** Abdul Hamidról, családjáról és udvaráról szól *Stern* Bernát könyve, amely most jelent meg *Deutsch* Zsigmond kiadásában. A német nyelvű kötetben sok az érdekes olvasnivaló.

SPORT.

* **Bécsi lövészversenyek.** Minimális érdeklődés mellett folyt ma le a bécsi lövészversenyek hetedik napja. Az 5000 koronás Gomba-verseny volt a mai nap központja, körülötte pedig négy eladóverseny csoportosult, ami egyáltalában nem volt alkalmas hogy Bécsnek legkevésbé sem rajongó turflátogatóit a Freudenauba csalogassa. Elég érdekes volt a Gomba-verseny, melyet *Haidrose* nyert *Attila*, *Davensberg* és *Mindegy* ellen. Minden versenyben csak igen kevés lö indult és mindenütt fogadott lovak győztek. Tartal ma négyszer szállt nyeregbe, de egyszer sem győzött. A részletes eredmény a következő:

I. **Prater-díj.** Díj 3000 korona. Távozság 1600 méter. Baltazzi A. **Bombardierje** (Ross) első, báró Üchtritz Zs. **Kegyije** (Tartal) második, Szemere M. **Azértisje** (Cleminson) harmadik, azután *Sturmlocke*. Totalizátor: 10:27. Helyrefogadások: I. 50:55, II. 50:61.

II. **Handicap.** Díj 2000 korona. Távozság 1200 méter. Gróf Károlyi M. **Gerlje** (Huxtable) első, Mr. Redgrey **Alfaliaja** (Slack) második, Herzog M. **Jansiteje** (Adams) harmadik, azután *Waise*, *Tartom*, *Gega*. Totalizátor: 10:47. Helyrefogadások: I. 50:93, II. 50:310.

III. **Gombaverseny.** Díj 5000 korona, távozság 1600 méter. Gróf Trautmannsdorff L. **Haidrose-ja** (Barker) első, gróf Festeticus T. **Attilaja** (Doggett) második, Péchy A. **Davensbergje** (Tartal) harmadik. Azután: *Mindegy*. Totalizátor: 10:40. Helyrefogadások: I. 50:92, II. 50:141.

IV. **Eladó-verseny.** Díj 3000 korona, távozság 2500 méter. Mautner V. **Nelus-a** (Adams) első, Aresin-Falton **Cabbage rose-ja** (Tartal) második, Dreher A. **Gut genug-ja** (Southey) harmadik. Totalizátor: 10:20.

V. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távozság 1000 méter. Aresin Falton **Soubise-je** (Southey) első, gróf Pálffy I. **Admiral-ja** (Tartal) második, Egyedi A. **Parsley-e** (Morgan) harmadik; futottak még: *Aeronaut*, *Good Fortune*, *Rialto*, *Dupiert*, *Fata Morgana*. Totalizátor: 10:37; helyrefogadások: I. 50:71, II. 50:84, III. 50:70.

VI. **Eladó gátverseny.** Díj 1800 korona, távozság 2400 méter. H. David E. **Driver-je** (Brown) első, Mautner V. **Fenőldje** (Buckenham) második, Mr. White **Pharisier** (Slinn) harmadik, azután *Szemle*, *Savoyard*. Totalizátor: 10:50. Helyrefogadások: I. 50:89, II. 50:67.

VII. **Kétévesek versenye.** Díj 3000 korona. Távozság 1000 méter. Gróf Festeticus T. **Taberouse** (Doggett) első, báró Springer G. **Pailardja** (Gray) második, Mautner V. **Fantassinje** (Adams) harmadik. Totalizátor: 10:13.

* **Kottingbrunni tiszti-versenyek.** A soproni díszti verseny-egyesület az eddigi sikereken felbuzbulva, elhatározta, hogy ez idén Kottingbrunban is rendez egy két-napos meetinget. Tegnapp folyt le a szép látogatottság mellett e tiszti versenyek első napja. A versenyek szép lefolyásúak voltak, sajnos azonban, több baleset is történt, így *Koller* lóhadnagy a kottingbrunni gátversenyben oly szerencsétlenül bukott le lováról, hogy kulcsontját törte és kezén súlyos sérülést szenvedett. A schönaui akadályversenyben *Harras* elbukott, lábát törte és agyon kellett löni. A részletes eredmény a következő:

I. **Megnyitó sikeresen.** Díj 1500 korona. Távozság 2400 méter. Gróf Sigray A. **Replülje** (Pongrác) első, Csitt második, Galeotti harmadik. Futottak még: *Grimaldi*, *Biszze*, *Tricolore*, *Buff*, *Mignon*. Totalizátor: 10:34. Helyrefogadások nem volt.

II. **Kottingbrunni gátverseny.** Díj 2000 korona. Távozság 2500 méter. Kosonitz O. **Mumusa** (Eltz) első, Barkarol második, *Próba* harmadik. Futottak még:

Belladonna, *Plunger*, *Win some money*, *Streber*, *Oculi*, *Paula*, *Lysander*, *Contrás*, *Isa*, *Nini*. Totalizátor: 10:36. Helyrefogadások: I. 50:74, II. 50:74.

III. **Eladó akadályverseny.** Díj 2000 korona. Távozság 4000 méter. Gróf Götzen A. **hdngy Fendeje** (Tulajdonos) első, *Minka* második, *Ferkó* kitért, *Marsca* elbukott. Totalizátor: 10:55.

IV. **Vörsai gátverseny.** Díj 2500 korona. Távozság 3200 méter. Gróf Orsich P. **ih. Marsa** (Eltz) első, *Per Putz* második, *Lübeck* harmadik. Indult még *Lucifer*, *Pagnin* és *Grobinn*. Totalizátor: 10:17. Helyrefogadások: I. 50:79, II. 50:93.

V. **Schönaui akadályverseny.** Díj 2500 korona. Távozság 1800 méter. Steerwitz O. **Dosslerje** (Eltz) első, *Csehi* második, *Daley* harmadik. *Harras* és *Nyulánk* elbukott. Totalizátor: 10:40. Helyrefogadások: I. 50:50, II. 50:50.

VI. **Tiszti Versenyegylet akadályverseny.** Díj 3000 korona. Távozság 5000 méter. Koller E. **Chorazyja** (Reimer) első, *Blizard* második, *Lembeck* harmadik. *Aztán Helfrott*. Totalizátor: 10:16. Helyrefogadások: I. 50:50, II. 50:50.

* **A berlini Union.** Tegnapp dőlt el Berlin-Hoppegartenben az *Union*, melyben magyar színek már gyakran győzedelmeskedtek. Ezidén úgy látszott, hogy az *Union* ismét magyar ló, Péchy Andor kiűnő *Orwell* ménjének *Lotharionak* lesz zsákánya, de trainerje nem készült el vele, minek folytán néhány nappal a verseny előtt törölték. Így tehát a német lovak maguk közt intézték el a verseny sorsát és *Nicus* nyergében *Jonessal* győzött *Whist* és *Daedalus* ellen.

Nyílttér.

A Színye-Lipóczi
Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikerrel
használtatik

vese-, húgyhólyag-, húgydara- és közvegybántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek burnos bántalmainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Kapható áronyomkereskedésekben vagy a
Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.
Budapesten, főraktár Edesky L. urnál.

Teljesen megbízható személy

egy 10.000 frt készpénzzel rendelkező részestől keres egy oly bizományi-üzlethez, melynek beruházásra semmi sem szükséges. Tiszta nyereséggel a legrosszabb esetben legalább 30% várható csupán a részesülő részére. Ajánlatok „S. 10.000” jelleg alatt a kiadóra küldendők.

TROPON a gyomorhajosok
legjobb tápláléka.

A gyöngeségi érzést, mely a rossz emésztésüknél, a táplálék tökéletes feldolgozódása következtében lép fel, a **TROPON** hamar megszünteti.

Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngyösből gyomor is elbir, lenetűvé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételket megemésztien egyáltalán nem képes, hogy szervezeteiknek mindennap anyai tehérét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

Még a legutóbbi időnkig egyetlen víz sem volt egészen biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT

GYÓGYFORRÁS

Margit-telep, — Bereg-megye.

víz ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a **huzgyervek** betegségeiben legjobb víz, hanem a legkisebb **borviz**, és enyhén ső vize miatt mindenki, még a legkisebb **gyermek** is szívesen veszik magukhoz a gyomor és légcső hurutos megbetegedésnél.

Kapható minden gyógyszár és fűszerkereskedésben.

Országos főraktár:

ÉDESKUTY L. es. és k. udv. szállítónál,

Ásványvíz nagykereskedő Budapeston.

KÁPOSZTAREPCÉT

és bánáti repcét idei termésűt, már most veszünk termelőktől minden állomáson a legjobb árakon és előnyös feltételek mellett a bevetett terület szerint és mennyiség szavatosság nélkül. Szives ajánlatokat kérnek.

Reich Jenő és társa, gabonakereskedők,
Budapest, Károly-körút 3. szám.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A táblai tanácselnök beiktatása.** A budapesti táblán ma iktatták be állásába *Frenreisz* István kuriai bírót, akit tudvalevőleg táblai tanácselnökkül nevezett ki a király. A teljes ülést *Oberschall* Adolf elnök nyitotta meg rövid beszéddel, mire az új tanácselnök letette hivatalos esküjét, akit *Oberschall* üdvözölt igen meleg szavakkal.

— Engedje meg, ugymond, hogy kinevezése alkalmából bírótársaim nevében is tiszteletteljesen üdvözöljem. Oszintén örülök, hogy a Kuria elismert sikerrel viselt állását a tábla tanácselnöki állásával cserélte föl. Kinevezését nemcsak a szakkörök, hanem a jogkereső közönség is megnyugvással fogadja, mert méltóságodat kötelességérzése és gazdag tapasztalásai kiválóan alkalmassá teszik erre az állásra. Visszának tünik ugyan jól, de tényleg ugyan, hogy ma büntető pörjöknek rendszere szerint ezen a helyen több alkalma lesz érvényesíteni tehetőségét, mint a Kuriaánál eddig viselt állásában. Mert maga az a körülmény, hogy méltóságod nem tért ki a tanácsvezetés gondjai elől, fényesen tanúsítja azt, hogy méltóságodban megvan az ambíció, hogy tudását és gazdag tapasztalásait érvényesítse. Ehhez erőt és állandó egészséget kívánok méltóságodnak és sikert neves törekvéseinek.

Az új tanácselnök hálás köszönetet mondott a bizalomért s igéri, hogy minden lehetőleg megtesz, hogy megfeleljen a várakozásnak. Azután megállapították a szüneti tanácsok számát. Juliusban *Vavrik* Antal tanácselnök, augusztus hónapban *Frenreisz* István tanácselnök lesz a tábla vezetője, mindenkori hat-hat bíróval, akiknek fele a polgári tanács tagjaiból kerül ki.

§§ **A polgári perrendtartás tárgyában** összehívott szaktanácskozmány *Plósz* Sándor igazságügy-miniszter elnöklete alatt ma délután öt órákor folytatta az igazságügyminisztérium palotájában tanácskozásait. A miniszter mindenekelőtt a tizenegyedik kérdést bocsátotta diskusszió alá, amely az ügyvédi hiba folytán szükségessé vált igazolás tárgyában hosszabb vita keletkezett, amelyben sokan *Nagy* Dezső azt a nézetét pártolták, hogy az ügyvédek mulasztása ellenében igazolásnak mindig legyen helye, ha ezen mulasztás nem szándékosan történt, ámbár többen a miniszter által jelzett módosítást eleget tartották. Ezután még a XII. kérdés első pontja tárgyalatott. Itt több szókon azon nézetnek adott kifejezést, hogy a száz koronánál kisebb összegű perekben nem felülvizsgálat, hanem felelkezés nyilvános előadással legyen megengedve.

§§ **A Ház sajtópöre.** A *Népszava*, mely ez alkalommal nem mint Isten szava, hanem mint szocialista újság szerepel, fulmináns vezércikkben támadta meg a képviselőházat és az összeférhetetlenségi bizottságot. A cikknek *Hazaifak* és *gavallérok* volt a címe és azt panaszolta, hogy az összeférhetlenségi bizottság állandóan figyelmen kívül hagyja a szocialdemokraták összeférhetetlenségi bejelentéseit. A szocialisták akkor tömegesen tettek összeférhetlenségi bejelentéseket s utóbb ökonomikus tekintetből az inkompatibilitás igazolására egyszerűen mellékeltek a *Magyar Kompass* című könyvet, ahol pontosan fel van jegyezve, hogy melyik képviselőnek milyen bankdirektori vagy egyéb összeférhetlenségi esete van.

Ezzel foglalkozott a *Népszava* cikke, s ennek kapcsán megírta, hogy ennek a parlamentnek már a keletkezése is szennyes és aljas s a képviselők is épp ily módon használják föl mandátumukat. Az összeférhetlenségi bizottság tagjairól megjegyezte, hogy felületesen csak azok ítékezhetnek, akikből a kapzsiság kiölt minden tisztességérzetet.

Az ügyészség a cikkely megjelenése után felhatalmazást kért a képviselőháztól a sajtópör megindítására s mikor a Ház többsége megadta a felhatalmazást, megindította az eljárást a *Népszava* ellen. Szerzőül dr. *Goldner* Adolf, az ismert szocialista orvos jelentkezett, s kérésére a vizsgálóbíró megengedte a valódiság bizonyítását. *Goldner* ma megjelent az ügyvédjével, dr. *Vásonyi* Vilmossal *Kállay* Miklós vizsgálóbíró előtt és a következő bizonyítékokat terjesztette elő:

Arra nézve, hogy a parlament vesztegetéssel és hivatalos erőszakkal alakult meg, bizonyítékul kérte az ellenzéki pártvezérek kihallgatását s bejelentette

Kossuth Ferencet, Ugron Gábort, Justh Gyulát, Horváthy Nándort, Rakovszky Istvánt, gróf Zichy Jánost, Holló Lajost, Polonyi Gézát és Szederkényi Nándort tanukul. Ezeknek kell igazolniuk, hogy a választási visszaélések megállítására pártközi paktumot kellett létesíteni, melynek eredménye a kuriai bíráskodás lett. Hivatkozik továbbá Rohonczy Gedeon képviselőre min tanura, aki a Ház egyik nyílt ülésében milliókra menő választási aprólék beszélt.

Annak bizonyítására, hogy az összeérhetetlenségi bizottság felületes jár el, dr. Goldner kért az 1900-ban tárgyalt összeérhetetlenségi esetek iratainak beszerzését, továbbá Kubik Béla és Ratkay László képviselőknek mint tanuknak kihallgatását.

Hogy illetéktelen befolyások érvényesültek az összeérhetetlenségi bizottság döntésénél: erre vonatkozólag Rakovszky István, Rudnyánszky Béla és Olay Lajos képviselők kihallgatását kérte akik közül az utóbbi a képviselőház nyílt ülésén beszélt egy összeérhetetlenség képviselő érdekében történt kormány-beavatkozásról.

Végül annak bizonyítására, hogy egyes képviselők szennyes üzletek használatát fölmandátumukat, hivatkozott Goldner Szell Kálmán miniszterelnökre, mint tanura, aki egyik beszédében fekélynek nevezte az összeérhetetlenségi ügyet, amelyet ki kell vágni a parlament testéből. Kéri erre nézve kihallgatni Szilágyi Dezsőt, aki a szabadlevélpárt egyik ülésében azt mondta, hogy az emberi ravaszsággal párhuzamosan haladó törvényt kell alkotni az üzérkedés megállítására.

A magyar képviselőháznak ez nem az egyetlen sajtópör. A parlament megsértése miatt nyilvános rágalmazás vétsége címén vizsgálat folyik ez idő szerint a *Kövelemény* című szegedi lap ellen is, de ebben a pörben a vizsgálóbíró még nem határozott a valódiság bizonyításának megengedése dolgában.

§§ **Fölmentés.** Fiuméből táviratozták, hogy az esküdtsek fölmentette Buchgraber János szabólegényt, aki oly vád alatt állott, hogy feleségét a hullámgátról a tengerbe taszította. Az ítélethozatást este 8 órakor több száz ember várta. Buchgrabert csak késő este bocsátották el a törvényszéki épületből, mert attól tartottak, hogy a tömeg inzultálni fogja.

§§ **Tauszkyt nem mentették fel.** Tauszky Miksát rendesen fel szokták menteni, ha baja akad a büntető bírósággal. O maga el szokott dicsekedni barátaival, hogy őt mindig felmentik. Ne tessék ebből azt következtetni, hogy Tauszky azok közül való, akik bizonyítékok elégtelenségéből élnek. Tauszkyknak van becsületes foglalkozása, talán több is, mint amennyi szükséges. De a legtöbbit *Bérczi* kapitánnyal foglalkozik. Ebből származott az a bűnpör, melyet a Kuria első büntető tanácsa ma tárgyal *Czorda* Bódog másodrendű vezetésével. *Bérczi* Béla rendőrkapitány rágalmazással vádolta Tauszky Miksát. A pör tárgya, mint ismeretes, az volt, hogy a rendőrség vizsgálatot indított *Kovács* F. Sándor bérköcsült tulajdonos ellen, aki bosszúból adatokat gyűjtött a vizsgálatot vezető *Bérczy* kapitány ellen, s Tauszky azt az adatot szolgáltatotta neki, hogy őt a kapitány ezelőtt tizenkét esztendővel háromszáz forinttal megszarolta. A budapesti törvényszék rágalmazás vétségeért Tauszkyt *hetvenöt forint pénzbüntetéssel* sújtotta. A tábla mellőzte a törvényszék által alkalmazott enyhítő szakaszt s köztisztviselő ellen elkövetett rágalmazásért *egy hónapi fogházra* ítélte. A Kuria dr. *Katona* Béla koronaügyész helyettes vádja s dr. *Kesztye* Antal védelme után megsemmisítette a tábla ítéletének a büntetés kiszabására vonatkozó részét s okainál fogva megerősítette a törvényszék ítéletét.

TÁVIRATOK.

Bécs, június 4. A képviselőház ma mind a három olvasásban elfogadta a költségvetési provizóriumot. Ellene szavaztak az ifju-csehek, a cseh agráriusok, a szocialisták, a nagy-németek és az ellenzéki rutének. Továbbá a szeszdó-javaslatot is elfogadta mind a három olvasásban az urakháza szövegében. Azután megkezdtek az ipartörvény módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Délután 3 óra 15 perckor az elnök este 8 óráig felfüggesztette az ülést.

A francia munkások biztositása.

Páris, június 4. A kamara megkezdte a munkásoknak aggkor esetére való biztositásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Gyűsse előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot. A kamara költségvetési biztositása 17 szavattal 13 ellenében elfogadta azt az indítványt, hogy a jövedelmi adót elvben felvegye az 1902. évi költségvetésbe.

Lur Saluces ügye.

Páris, június 4. Mint kijelentik, a szenátus elnöke az állami törvényszéket június 24-ére fogja egybeülni. Minthogy gróf Lur Saluces ügyét a Déryudé és Habet-ügy folytatásának tekintik, ebben az 1899. szeptember 4-én megalakult állami törvényszék fog ítéletet hozni. Azt hiszik, hogy az egyesületi törvény tárgyalása csak 10 vagy 12 ülést fog a szenátusban igénybe venni és június 24-ig be lesz fejezve.

A khinai bonyodalom.

London, június 4. A *Standard* írja: Bármily sajnálatos a *Tiencin*ben legutóbb előfordult rendezettség, mégis arra szolgálhat, hogy Európát figyelmeztesse, mennyire le van kötelezve annak az öreg és kitűnő katonának, akinek minden borzasztó nehézség ellenére sikerült a meglevő surlódást a minimumra csökkenteni. Gróf *Waldersee* ügyességét és befolyását dicséri, hogy a hosszantartó megszállás végén a rendezetéseket csak kivételnek tekinthetjük az egyetértés és elnézés uralkodó szabálya alól. Egyszer vagy kétszer a politikai intrigrák befolyásai igen feszült és oly kritikus viszonyokra vezettek, hogy gróf *Waldersee* békét szerző tekintélyének rendkívüli érvényesítésére volt szükség, hogy elkerüljék a komoly szakadást.

Berlin, június 4. A *Nordd. Allg. Ztg.* írja: Minthogy a hatalmasságok és Khina között folyó tárgyalások a főbb pontokra nézve elvi megegyezésre vezettek, a khinai követésgekkel való távirati érintkezés, ellenőrzését, amelyet a múlt év július havában rendeltek el, megszüntették.

Berlin, június 4. A *Wolf-ügy*önkösgének jelentik *Tiencin*ből, hogy gróf *Waldersee* a tizü uton történt események ügyében indított vizsgálata alatt *Tiencin*ből való elutazását elhalasztotta.

A törökországi ügyvédek.

Konstantinápoly, június 4. A török kormány a Törökországban letelepedett idegen ügyvédeknek megtiltotta a török bíróságok előtt való ügyvédekkel, hacsak a török jogtudományi főiskolától nincs bizonyítványuk. A Konstantinápolyban lakó idegen ügyvédek gyűlést tartottak, hogy a tennivalókról tanácskozzanak.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, június 4. A *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* szerint a birodalom és a nagyobb szövetséges államok képviselőinek vámpolitikai értekezletét ma délelőtt nyitotta meg a birodalmi belügyi hivatalban *Bülow* birodalmi kancellár, aki megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket és annak a reményének adott kifejezést, hogy a tárgyalások megegyezésre fognak vezetni. A tárgyalásokat bizalmas természetűeknek nyilvánították.

Zwickau, június 4. A szász- és a közép-németországi közbányák és a cseh bányák között tárgyalások folynak a szénáraknak konvenció útján való egységessé tétele céljából.

Liverpool, június 4. (*Gabonapiac.*) Kaliforniai buza 1/4 p.-vel drágább. Odesszai tengeri 1/4 p.-vel olcsóbb. Liszt változatlan. Az idő borus.

Bécs, június 4. (*A Budapesti Napló telefonjelentése.*) Tegnap esőre állott az idő, de a várva várt eső elmaradt. Magyarországon több helyütt esett s erre a budapesti tőzséden a buzaárak 10 fillérral estek. Az itteni piacon kezdetben hanyatló volt az irányzat s a newyorki magasabb jegyzések nem jöttek számításba, annál is kevésbé, mert mindenfelől jelentették, hogy Ausztriában és Magyarországon a vetések miatt komoly aggodalomra nincs ok. Később a hangulat szilárdult s az árfolyamok annyiban javultak, hogy zárlatkor a tegnapiakhoz képest csak 2-3 fillérral maradtak hátrányban.

Buza május-júniusra 7.97-7.93, őszre 8.33-8.41-8.35-8.42, rozs május-júniusra 7.70-7.71, őszre 7.18-7.12-7.16, zab őszre 6.36-6.30-6.37, tengeri május-júniusra 5.60, július-augusztusra 5.87-5.69, zab május-júniusra 7.75-7.85, tengeri szeptember-októberre 5.88-5.90, repce angusztius-szeptemberre 13.50-13.60 korona.

Zárlatkor maradtak: buza őszre 8.35-8.37, rozs őszre 7.13-7.14, zab őszre 6.35 korona.

New York, június 4. (*Terményfőzséde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8 3/4 (8 1/4), júliusra 7.88 (7.82). Októberre 7.06 (7.03). New-Orleansban helyben 7 3/4 (7 3/4). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 6.90 (6.90). Stand white Philadelphiában 6.85 (6.85). Refined in Cases 7.90 (7.90). Credit Balances at Oil City 1.05 (1.05). — *Zsír:* Western steam 8.45 (8.45). Robe és Brothers 8.60 (8.60). — *Tengeri irányzata tartott.* — Júliusra 45 3/4 (49 1/2) Auguszt. — (—). — Szeptemberre 43 3/4 (49.—). *Buza irányzata bizonytalan.* Piros ősz helyben 84 3/4 (85 1/4). Júliusra 80 7/8 (81 1/2). Szeptemberre 76 3/4 (78 3/4). Októberre —. (—). Dec.-re —. (—). *Gabona szállítási díja Liverpoolba* — 3/8 (—). — *Kávét:* fair Rio 7. sz. 6 3/4 (6 3/4). Júniusra 5.15 (5.15). Szeptemberre 5.30 (5.35). — *Liszt:* Spring Wheat cears 2.85 (2.80). — *Cukor:* 3 1/16 (3 1/16). — *Őr:* 27.85 (28.—). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 4. (*Terményfőzséde.*) (*Zárlat.*) *Buza irányzata állandó.* — Júniusra 75 3/4 (76 3/4). Jul.-ra 76 3/4 (77 3/4). *Tengeri irányzata tartott.* — Júniusra 43 3/4 (44 3/4). — *Zsír:* Júliusra 8.17. (8.17). — Szeptemberre 8.20 (8.20). — *Szalonna short clear* 8.20 (8.20). — *Sertésbőr:* Júliusra 14.52 (14.55). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Nimród. Junius elsőjéig tart a gimszarvas vadászásának tilalma; jó azonban még júniusban kimélni a gimszarvast, mert téli szőrét elhanyagván, most kezd hizni és szépülni s ha már éppen szükség van ilyenü vadra, — így tanácsolja ezt gróf Lázár Kálmán vadásznaplára — legelőbb iüről hizott nyársas vagy szarvasüsző legyen az áldozat. A baköz már jó ugyan, de a későbbi élvezet kedvéért a levelezési időig kimérendő, özborjut kopók után, de leginkább lesből lehet löni, mert az öreg nőstény éji legelés közben örömet kiár a vetésekre, borsóra, babra, lencsére és löherére s erőre kapott borjait magával vezetgeti. A szarvastehén borjával a magányt szereti. Lesből itt-ott már süldő nyul is lőhető. A vadkan még a sűrűségben tartózkodik, de a 8-10 malacos emse a meddón maradt kocával beköborolja a vetéseket s a burgonyában, kukoricában és más veteményekben nagy károkat tesz. A medvekölyök erőre kaptak, birközva járszának, pófozzák egymást, fára mászkálnak, meredek hegyről lehengerögödnék, epret, málnát szedegetnek; az öregek vadméh-odukat keresnek, öz- vagy szarvasborjak után leskelődnek.

A vadász védelme és örködése a nemes vad fölött még szükségesebb, mint májusban volt. A farkas éjjel köborol s ha esiköt, borjut, bárányt kaphat, elevenen elviszi azt kölykeinek a fojtogatás begyakorlása végett. A róka, özborju, süldő és madár odavetésével tanitgatja fiait gyilkolásra. A róka, nyest, görény, menyét falánk és inyeno barátja a fogolyának és fának. E hónap folyamán a vadlibák szárnyra kelnek és János-napja körül a legjobb vadászatot esik rájuk, mert később tova költöznek. Az erdei szalonkák fiaikat vezetik, vagy még tojásaikon ülnek. Az utóbbi esetben nem kell őket fölriasztani, mert akkor a tojó otthagya fészékét. Az erdei szalonkák alig láthatók ebben a hónapban.

P. Margit. Mindössze két versét olvastuk, egyebet nem tudunk róla.

Ferencokroti. Szívzélhűdés okozta a halalt.

D. R. A kérdézet nincs a megrendszabályozottak közt. Régi, szolid és megbízható a vállalat.

S. F. Nagyvárad. Igenis tartozik tovább játszani, mert a nagy kvártal szemben a kisebb kvart semmit sem számít s így hiába mondja, hogy „ausz,” elvesztette a játszmát.

H. Gy. Rácalmás. Kis-aludy Károly írta; megtalálhatja az összegyűjtött munkáiban, de megvan csaknem minden középiskolai olvasókönyvben is. A Lampel Róbert (Andrássy-ut 21.) cégnél megrendelheti.

S. L. Losonc. Nincsen teljes gimnáziumuk, csak a felső osztályra van a budapesti rabbiképzőnek.

Dr. K. S. Érdekesebb dolgokat kellett volna összegyűjtenie.

Napirend.

Naptár: Szerda, június 5. Római katolikus: Bonifác p. — Protestáns: Bonifác. — Görög-ország: (május 23.) Mihály p. — Zsidó: Siván 18. — Nap kél: 3 óra 49 perckor. — Nyugszik: 7 óra 35 perckor. — Hojd kél: este 9 óra 50 perckor. — Nyugszik: reggel 6 óra 33 perckor.

A horvát miniszter fogad. d. u. 4 órakor. **Nemzeti Múzeum.** Képtár és a néprajzi osztálya a Csillag-utca 15. sz. a nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi árai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Tavaszi nemzetközi kiállítás a Múzeumban d. e. 9 órától este 6 óráig. Belépődíj 1 korona.

A **Nemzeti Szalon kiállítása** d. e. 9 órától este 7-ig. Belépődíj 50 fillér.

Mezőgazdasági kiállítás az Iparcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától este 7 óráig. Belépődíj nincs.

A magyar nők képművészeti és iparkiállítás a iparcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától este 6-ig. Belépődíj 60 fillér.

Országos Képtár és metszethiállítás az Akadémiában délelőtt 9 órától 1-ig.

Iparművészeti Múzeum és a párisi tárgyak kiállítása nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Teknőfogás Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9-12-ig, d. u. 2-5-ig és este 7-9-ig.

Mezőgazdasági Múzeum d. e. 9-1-ig.

Földtani Intézet múzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Közelítési Múzeum a városigethen nyitva 9-12-ig és délután 3 órától 5 óráig.

Szabadalmi levéltár (Hárshebet-körut 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva d. e. 10-12-ig.

Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3-8-ig.

Állatkert a Városigethen nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi számkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés árusításokat is eszközöl) a városigethi iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A réten.

A réten szép tündöklő szirmú
Virágok erdeje köszönt,
S gyönyörrel szívom a köröttem
Hullámzó illat- s fényzöngét.

Maga az Údv pazar kedvében
Színes verőfényt hintegtet,
De ime, túl a hegyek ormán
Felhőzni látom az eget.

Még kéksugaras fenn az égből,
De már sötét a szemhatár,
S fölöttem lomha szárnycapással
Száll át egy fekete madár...

Horozeg János.

Multatuli „eszméből.”

Irta: Dekker Douwes Eduard.

Ismerőseim közt volt egy cifrázkodó asszony, akinek egy gyermeke volt. Az asszony nagyon szeretete a gyermekét, mindig a legszebb ruhába öltöztette. Szalagokból szép kis csokrokat tűzött a ruhájára, egyik helyre csupa egyszínűt, a másikra tarkát. Nem is volt az asszonynak más gyönyörűsége, csak az, hogy a kis leányát öltöztesse.

Volt olyan, aki így szólt: Tulságosan piros ez a szalag, tulságosan sárga, tulságosan fakó... Volt olyan is, aki így szólt: Tulságosan keskeny a szalag, nagyon sűrű a fátyol... Volt olyan, aki így szólt: Nincs izlése ennek az asszonynak, nincs semmi izlése... De olyan nem volt, aki azt mondta volna, hogy az asszony nem szereti a gyermekét.

Az asszonyt Parabolának hívták.

Az apjának Poéta volt a neve.

A gyermeket pedig Igazságnak nevezték s őt szerette úgy fölcifrázni az édes anyja.

Egyszer mutogatta a gyermeket s a szemével kérdezte:

— Ugye tetszik az én kis leányom, az én drága kincsem? Nézd csak ezt a fiut...

— A sárga illik neki.

— Sárga... ez az arc? Hisz olyan, mint a rózsá! Sárga?

— A ruhájára értettem.

Más alkalommal ezt kérdezte a szemével:

— Ugye szép ez az én kis leányom, az én drága kincsem? Nézd csak ezt a lehérséget... mint a márvány...

— Nagyon sok benne a keményítő.

— Keményítő a kis leányom karjában?

— A ruhájára értettem.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Irta: DÓZSA ENDRE.

Felesége esodálkozva nézte, mit mivel. Galambodi nem magyarázott semmit, olyan természetesen találta, hogy felesége belát a lelkébe, szinte csak önmagának mondta:

— Ezzel a fegyverrel tisztelte meg a mi holtainkat, kiket már mindenki elfelejtett, csak a lelkek költészete ropkódott körül. Nem lehetett boldogabb Lévy Rozáli a te úde virágaidtól, mint amilyen volt odafent Lévy Dávid honvédhadnagy, mikor sirjok előtt a császár e nemes katonája tisztelegve térdelt.

— Nekünk ereklje marad e fegyver, adjuk cserébe azt, melynek helyére jött — mondta Galambodiné — kihimezem ennek is fegyver szíjját, még sokkal szebben, mint a másikat. Ugy-e neki adjuk?

— Igen, neki adjuk — mondta Galambodi.

Reggel Tekendorfer báró korán felkelt. Kőfüljárta a lakóház körül a kis kertet. A hármasszobor előtt sokáig aldogált „Orók szeretet a testvériségben, örök testvériség a szeretetben” — olvasta a szobor talapzatán. A szobor beállítására a régi kőfalba, körülötte és rajta a ránehezült idő utánozhatatlan nyomai egy évszázadról beszélték feljé. Végigfutotta emlékezetében a letűnt évszázad történetét. Az a szász pőrühás alak neki is őse volt. Egy évszázada, hogy testvérek voltak a szeretetben. Hová fajultak el? Lesz-e olyan évszázad, mely összehozza ismét? Azután az erdő alatti síremlékre gondolt. Az örökké üzött, hajsztolt hazatlan nép gyermekének véro elvegyül a földbe s emlékezte már magyar hőssé válik s tagja lesz a nemzetnek, aki itt csak

Harmadszor is mutogatta a gondos anya a gyermekét s megint a pillantásával kérdezte:

— Ugye szép ez az én kis leányom, az én drága kincsem? Ez a gömbölyűség... Ezek a vonások!

— Nagyon rövid a dereka.

— Az én leányomnak rövid a dereka?

— A ruhájára értettem.

Ekkor megharagudott az asszony. Az bántotta, hogy a kis leányát senki sem veszi észre. Mindenki a ruháit bámulta csak.

A fájdalom * * *. Parabola elhagyta Poétát, aki pedig nem is volt bűnös a dologban. Elvált tőle, asztaltól, ágytól s fölvetette leánykori nevét s Ameliának nevezte magát.

A kis leányról leszakgatta a hamis ruhákat, melyektől nem vették őt észre az emberek.

Aztán újból mutogatta a gyermekét s a pillantásával kérdezte:

— Hogy tetszik nektek az én gyermekem, az én édes, drága kincsem?

Valaki így szólt:

— Szemérmetlen.

A többiek nem szóltak. Nem értették meg az asszony kérdését s nem látták a gyermeket.

Ez nagyon elszomorította Ameliát.

Újra kibékült Poétával, aki szívesen visszavette az asszonyt. Újra Parabolának nevezte magát s a kis lányt újra úgy öltöztette, mint régente.

— Oh — mondta — így legalább mégis látni a ruháskáját, a kedves szalagosokrokat! Még meglehet, hogy idővel a gyermeket is észreveszik s jobban megbámulják, mint a szalagjait.

+ Vilmos császár fia. Adalbert herceg konfirmálása alkalmából egy berlini újság érdekes részleteket mond el a német császár fiainak a neveléséről. A hercegeknek nagyon sokat és lelkiismeretesen kellett tanulniok és alig két óra jutott naponta a játéknak. A nap pontosan be volt osztva és a császár által személyesen kidolgozott tanrendet szigorúan betartották. Nyáron 6, télen 7 órakor kelnek, 1/28 órakor teáznak. A reggelizés a császári szülőikkel történt. 8 órakor kezdődtek a tanórák, amelyek 11-ig tartottak, amikor egy órai szünet következett. Ezután ismét tanulás 2 óráig. Az egyszerű ebéd elköltése után megkezdődtek a lovagló-, torna- és zeneórák. A vacsora után a játék ideje következett. 9 órakor pedig aludni tértek a hercegek.

A császár határozott óhajára a hercegekkel a tanárok szigorúak voltak. A címzéseknél sem adott helyet. A hercegeket vagy Sie-vel vagy pedig keresztnevükön szólították. A császár és a császárné is élénk figyelemmel kísérik gyermekeik tudományos képzését és a császár a polgári nevelésnek adott előnyt. Kije-

földönfutó volt. Egy gyökér, melynek hajtása kitor ellenállhatatlanul és hazát szerez a visszamaradottaknak. Mennyi az ilyen erőszakkal elszakított gyökér, többé kevésbé mélyen a föld alatt. Az élők ezekhez kapaszkodnak és elszakítani őket, sem igérettel, sem fenyegetéssel nem lehet soha.

Mélázásából Tekendorfer báró kocsiszőrej verte fel. A rácos kapun saját kocsiját látta befordulni. A kocsiban egy pohos, vereses alak. Valaki, akit ismer is, nem is. A háziak nem jöttek a kocsió elé, csakis a szobalány jelentkezett.

Tekendorfer báró a verandához ért. Az idegen kiugrott a kocsiból és bökölva, hajlongva sietett feljé.

Most már Tekendorfer báró felismerte az idegenben Berger vállalkozót. Egyikét azoknak az embereknek, akik unalomig mindig rendelkezésre állanak.

Mind a ketten esodálkozni látszottak azon, hogy a másik hogy kerül ide. Berger ki is rukkolt vele:

— Higgyek-e szememnek, hogy e rebellis portán itt látom dicsőséges császárnunk egyik leg-hűbb emberét? Boesánatot kérek, hogy kocsijával jöttem, de a rendszer szolgálatában szabad talán egy kis tolakodás. A szekerem tengelye eltörtött, csak pár óra múlva jöhet utánam, felhasználtam az alkalmat, hogy előbb jöhessenek. Djerbulesku megbízásából jövök — suttogta. — A háziur a vezető kolompos. Be kell valahogy dugnunk a kolompját... szemével intett, mint aki sokat tudna még, de hallgatnia kell. Galambodi jött ki a verandára.

— Töröld le jól a kocsiuilést, de töröld le jól!... — kiáltotta báró Tekendorfer a kocsisának — aztán félóra múlva hajtás elé... Azzal otthagya Bergert és Galambodi felé sietett. Galambodi karonfogta vendégét, bevezette az ebédlőbe s utasította a szobakényt, hogy az idegen urat vezesse a gazdasági szobába.

A gazdasági szoba egy más szintén köépületben volt, az istállókkal egy soron. Idevezette a

lentette, hogy bár a katonaság szükséges, de az állam ereje a polgárságban van. A császárné pedig gyakorta maga köré gyűjti a fiait, kikérdezi őket, hogy a haladásokról meggyőződjenek. A hercegeket különben — a császár óhajára — a sport minden ágával is megismertették. A két legidősebb herceg különösen a lovaglást részesíti előnyben és mindkettő bravuros lovas.

+ Banaváló királynő. Néhány nap óta trónjaveszített királynő él Páris falai között. Banaváló királynő, Madagaszkár ura négy heti tartózkodásra Párisba utazott. Kétségtelen, hogy gunyos gondolatok ébredhettek a királynőben, mikor a lyoni pályaudvaron ezert meg ezer európai ember torkaszakadtából így kiáltott feljé:

— Vive Rana!

Az európaiak udvariasságáról eleget hallott, sőt kelletlenül többlet tapasztalt a bronzszínű fejedelemsasszony s talán ez udvariasságra helyezett bizalom az oka, hogy most mint fogoly kerül Párisba. Két évig Algierban élt abból a huszonöt ezer frankból, melyet elvesztett trónjátért kárpótlás gyanánt adott neki a francia kormány. Az uralomra jutottak nem akarták a királynőt hazájában hagyni. Régi tétel az már, hogy a trónkövetelőket el kell vinni hazájukból. Az igaz, hogy Banaváló nem sokáig kérlette magát, neki Páris nemesek egy misével, hanem egész souverenitásával fölért.

Banaváló úgy viselkedik, mint egy magán-utas. Meg van elégedve hogy Páris utcáin járhat s nem törődik vele, hogy a gyarmattügyi miniszter járszalagja van a nyakán. Programja egyszerűen óriási, végletlen, soha nem látott, hogy úgy mondjuk madagaszkári. Sorba látogatja a székesegyházakat, a kőrutákat, a pantheont, a cirkuszt. Mindent dicsér s minden érdeklí s mert asszony, kijelentette, hogy legszebb dolog az, hogy olyan sokan bámulják. Pedig nem is szép asszony. Fejedelmi magatartásról természetesen szó sincs s a férfiszemnek jóval tetszősebb nálánál a királynő állandó kísérője és unokahuga, aki tizenhétéves madagaszkári szépség. A királynő még Rasnasindrana nevű elég vén s elég csunya nagynénjénél is keletlenebb külsejű.

+ A szépség titka. Ha az asszonyok a szépítő szereiket nem tartanák titokban, akkor Londonban nagyon jó dolga lehetne a szépítő orvosnak. A leghíresebb szépítő az angol fővárosban egy idősebb magyar nő, aki szépítő-olajat készít, amelyet az angol udvari körökben is nagyon kedvelnek. Ez az olaj drága ugyan, mert egy mérsékelt nagyságu üveg 50 koronába kerül, de a nők szívesen megfizetik ezt a nagy árat is, hogy az arebőrük árnyalata 40 éves korukban is olyan legyen, mintha 18 évesek volnának. Ezeket a szépítőket sohasem látogatják meg a londoni asszonyok, hanem mindig az jár a ladyk lakására. Egy-

szobaleány Bergert. Megkérdezte azután, hogy mit hozzon reggelire és megnyugtatta, hogy a nagyságos ur azonnal jönni fog.

Berger nem mutatott kedvetlenséget. Bizalmaskodni kezdett a szobalánnyal. E bizalmaskodás közben apróra kikérdezte, hogy kik járnak a házhoz, mivel foglalkozik a háziur, mivel a ház asszonya? Megtudakolta, van-e valami színdarab Galambodinak? Kártyázás, írás, cigány, zene vagy valami ilyen? Így jött rá, hogy Galambodi csak a lovat és a vadászat iránt érdeklődik, ezekhez a mulatságokhoz pedig nem igen kap társakat, mert a magyar uraknak nincs fegyvertartásra engedélyük és kérti egyik sem akar. A jó lovak pedig mind elhullottak a forradalomban.

A pénz, melyet Berger bőven szőrt, még beszédesebbé tette a szobalányt. Elbeszélte, hogy báró Tekendorfer többször tett említést valami Radniszky Szaniszlóról, kinek felesége jó barátja Galambodinak még a régi német világból. Radniszky maga is a beszédből kivehetőleg jól van Galambodinál, Tekendorferrel is. Tekendorfer nagyon jól találta magát itt. Otét is nagyon megszerették, fegyverét, melyhez Galambodit valami újabb emlék köti, Galambodinak ajánlkozta, pedig nagyon szép fegyver. E helyett azután Galambodi is megrendelte neki, hogy mikor kihordja a holmit a kocsijhoz, vigye ki azt a régi, még atyjáról maradt igen szép fegyvert, mely eddig ágyánál lógott; de vigye ki úgy, hogy a báró csak akkor vegye észre, mikor a kocsiba ül. A nagyságos asszony maga ment a konyhára német ételeket főzni a bárónak. Szóval kölcsönösen járnak egymás után. Olyan szívesek a német báróval, mintha csak valamelyik magyar emigráns lenne.

Bergernek az utolsó szó megütötte a fülét, most már még jobban érdeklődött Galambodi dolgai iránt. Ahá, megszólalt a kolomp, erre jár a nyáj, most már csak lesbe hamar! Azután leküzdve érdeklődését, kérdezte.

(Folytatása következik.)

szere egy nő meglátogatta a fentemlített magyar szepitlonót és másnap megjelent a lakásán annak a nőnek a vetőlyársnője is, aki heteken át megfigyelte a rózsás arcú lady minden lépését.

A szépség-kura abból áll, hogy a nő fejét beköltözik, hogy csakis az arca maradjon szabadon. Az arcát aztán a gőz hatásának teszik ki, letörlik, krémekkel bekennik, masszírozzák. Kenőcsbe kevert buzliszettel megdörzsölik, újra masszírozzák, amíg a liszt megszárad és leporzik az arcról, amelyet még villanyoznak és rizsporoznak is. Végül a szempillákat és szemöldököket kefelelik. Van egy másik kura is, amely drasztikusabb és amelynél a bőr hámlik. De ez az eljárás fájdalmas és azért ritkábban is veszik igénybe a ladyk.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Fogyasztási szövetkezetek kongresszusa. A Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezetének, a *Hangyának* kötelekbe tartozó szövetkezetek ma délelőtti tartották első kongresszusukat a megyeház nagytértermében. A kongresszust gróf Károlyi Sándor elnök nyitotta meg és üdvözlővén a megjelenteket, beszámolt azokról az eredményekről, melyeket a *Hangya* által alapított és ellátott szövetkezetek fölmutathatnak. Majd érintve a hitelszövetkezetek gyors szaporodását, felpanaszolta, hogy az értékesítő szövetkezetek tekintetében mennyire el vagyunk maradva.

Szinte csodálatos, ugymond, hogy míg a termelés fokozására oly nagy gondot fordítottunk, azalatt az értékesítés szervezését s ez uton az árak javítását csakis a legutóbbi évek nyomása alatt ismertük föl fontos feladat gyanánt. Erre nagy szükség van, valamint nagyon szükséges az is, hogy beleokulva az üzletbe a nép széles rétegei több üzleti élelmességet sajátítsanak el. Beszélte ezután a szövetkezetek erkölcsi feladatairól, a méltányosságról, mely régen nálunk az életben s a bíró előtt sokkal nagyobb szerepet játszott, mint ma. Az erkölcsi tényezők, amint egész közelünkben, úgy szövetkezetekünk is háttérbe szorultak. Fejlődésük sokkal anyagiasabb, mint lenni kellene. Ezt kijavítani a közel jövő egyik legsürgősebb feladata legyen. A szövetség munkáját ki kell terjesztenni olyan mezőkre is, amelynek művelésére azok vezetői ma nem is igen gondolnak.

Segítsék oda létező gazdaköreinket, hogy azok a francia syndikatusok mintájára a falunak szinte egész életét fölkarolják s annál nemesítőleg és emelőleg hatnak közre s alakítsanak újakat, melyek ezeket a célokat már eleitől magokénak vallják. Érinti ezután szót az az érdekes és nehéz munkát, melyet Széll Kálmán a politikai erkölcsök megjavítása körül kifejtett és kiejt. A gazdaszövetség támogatni is fogja át addig, amíg a purifikáció útján halad. Föl sorolja aztán azokat a feladatokat, melyek a törvényhozásra báruznak, ha a megkezdett munkákat betetőzni akarja. Jobb közigazgatás, vámvédelem, a tisztességtelen verseny, a tőzsdéjatek és uzsora kiirtása és az inproduktív elemek bezönlésének megatálása. Ezekről függ a népjólét, így csökkenhetjük csak a kivándorlást. A gazdaszövetség más téren ugyan, de éppen ezeket az elvet követi, amikor küzd a tisztesség politikájának megvalósításáért a gazdasági téren s a szociális bajok fontosságára hívja fel a figyelmet. A régi vezető osztályok pusztulóban vagy legalább átalakulóban vannak s ha valaha, úgy ma van itt az ideje annak, hogy az új vezető elemek erkölcsi és altruista alapon szervezedejenek vezető osztályává. A gazdakörök működésének a jelzett mederben való vezetése is sokat tehet e tekintetben. Ezek lehetnek iskolái azoknak a jellemeknek, melyek az ország jövőjének a biztosítására lesznek hivatva. Illo tehát, hogy ezeket a feladatokat teljes szívvel és minden erőnkkel felkaroljuk.

Ezután gróf Majláth József tartotta meg előadását „Feljegyzések egy falusi szövetkezet életéből” címen. Szerinte a fogyasztási szövetkezetek terjedésének két nagy akadályja van. Az egyik a közönségnek közönye, a másik azoknak az ellenállása, akik általa érintve vannak. Ennek a két akadálynak legyözésére ajánl módokat.

Lóherer Andor rövid felszólalása után, melyben a kongresszus közönetét tolmácsolta gróf Károlyi Sándor iránt, **Balogh Elemér** a *Hangya* igazgatója szólalt föl. Szerinte előbb a nép anyagi helyzetén kell javítani s akkor magától megtisztul. Értelme. Megtanul érdeklődni a mások sorsa, szenvedési irányában s szívbe öntudatlanul is belopózik a *felebarát* szeretet. Es erre kell alapítani a gazdasági és társadalmi életet, nem pedig az önzéret.

Ezután részletesen kifejté a népjólét gyakorlati megvalósításának módját s eszközeit. Ismerteti a népies gazdasági és háziipari tanfolyamok rendezését.

Vánka Oszkár az agrárprogramról értekezett. Utalva a választások közeledtével észlelt mozgalmakra, szükségesnek tartja, hogy az agrarizmus hívei is sorompóba lépjenek. Hosszasabban kifejti szót az agrarizmus lényegét, rámutatva a múlt politikai és gazdasági bünire. Elismeréssel szól a jelen változott viszonyokról, amelyek azonban teljesen még most sem kielégítők. Ismerteti részletesen a Magyar Gazdaszövetség törekvéseit, amely törekvések képezik az igazi agrárprogramot. Ez a program több, mint a mezőgazdasági érdekekért folytatott küzdelem. Lényegében

nem más, mint a közérdek harca az önző magánérdek ellen.

Az agrártörekvések így nem is maradhattak tehát meddőek. A legújabb időben sok oly üdvös törvényt hoztak, melyek életbeléptetése az agrár-, illetőleg a Gazdaszövetség törekvéseinek diadalát jelenti.

Osszegezve az elmondottakat, nagy tetszés közepette jelenti ki végkövetkeztetéséket, hogy a Gazdaszövetség agrarizmus nem más, mint szembeállítás a közérdekű, a nép jólétét célzó minden törekvésnek, a nép kizsákmányolására irányuló önzérdekű törekvésekkel. Kéri végül a megjelenteket, legyenek ez eszméknek saját hatáskörükben apostolai. (Hosszantartó éjenzés.)

Gróf Károlyi Sándor elnök köszönetet mondva az előadónak, megejtették a választmány kiegészítésére szolgáló választásokat. Tagjai lettek a választmányok: Palkovich Viktor, Németh Gábor, Pánczél Ottó, Heim Fülöp, báró Schmerling István, Bielitzky István, Kleinszner Károly, gróf Apponyi Gyula, Sohajda Ignác, Reizinger Antal, Mezey Illés, dr. Brezsnai József, báró Fechtig Imre, Kutas Bálint, Koos Pál. A továbbiak folyamán e határozta, hogy a kongresszus választmányára még az év folyamán egyik vidéki városban ülést tart.

Délben száz terítékű banket volt a Pannónia-szállóban.

A vetések állása. A magyar királyi földművelésügyi miniszter a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján közlésezi a május 30-ikán észlelt mezőgazdasági állapotot.

A jelentés hangsúlyozza, hogy az időjárás május hó utolsó harmadában, sőt egész a mai napig sem igen kedvezett a növényzet fejlődésének. Zivataros záporok, néhol felhőszakadás, sőt helyenkint orkánnal párosult jégeső is volt az ország számos vidékén de az esőkben nem sok közzönet volt, mert a mi hasznát hajtottak az esők, azt jórésben mindjárt ellensúlyozta a jégverés okozta kár, melynek nyomában számos helyen sürű köd is ereszkedett. Ilyen körülmények között kevésbé lesz meglepő az újabb sajnó tapasztalat, hogy a rozsa az ország nagyobb részében föllépett és rövid pár nap alatt nagy mértékben terjedt. Igaz, hogy eddig legtöbb helyütt a buzának még csak első leveleit lepte el, de egyes vidékekről máris tesznek oly értelmű jelentést, hogy a rozsa már a felső levélzetben is mutatkozik, különösen azokon a vidékeken, ahol a köd, illetve záporosó intenzív hatása volt.

Az időjárás további alakulásától függ immár, hogy a hirtelen fellépett s nagy kiterjedést öltött rozsa mennyiben fogja a buza fejlődését befolyásolni és minő károkat fog abban okozni.

A ködös időjárás károsan hatott a gyümölcsfákra is, amennyiben a kielégítőnek ígérkezett termés sok helyen lehullott. A szőlőkben fokozottabb mértékben terjed a peronospora s a kertnövények is nem kevésbé megsínylettek az abnormis időt.

Általában azt lehet mondani, hogy az ideai tavaszi időjárás eddig jóval kedvezőlenebb, mint a múlt év hasonló szakában volt. Ha ennek ellenére a vetések ez idő szerint még türethetően állanak is, mégis joggal félhetünk attól, hogyha az idő hamarosan jóval kedvezőbbre nem válik, az ideai termés tetemesen gyöngébb lesz a tavalyinál.

Tekintetbe véve az eddigi fejlődést és az előfordult elemi csapásokat, a mutakozó terméskilátások tekintetében annyit mindenesetre lehet már most is konstatálni, hogy az őszi buza vetések állapota a múlt évinél valamivel kedvezőlenebb. Kedvezőtlenebb pedig azért, mert az őszi buza vetések kalászái sok helyütt kisebbek, mint normális körülmények között szoktak lenni. Viszont igaz azonban az is, hogy néhol igen szép és jól fejlődött nagy kalászkok is láthatók, tehát csakis a további időjárástól függ, mennyiben valósul meg a gazdák reménye a várható termést illetőleg.

A rozsa vetések tulnyomó részben ritkák voltak egész a tavasz elejéig és noha a tavaszi időjárás, főleg április hava eléggé hideg volt és így a növényzet fejlődését sem igen mozdította elő, ennek dacára az ősiek eléggé kijelöltek, sőt többnyire szép nagy kalászkok is hoztak. Kivételt képeznek azok a vetések, amelyek egészen gyenge talajon állanak és amelyek férgektől is sokat szenvedtek. A ködös időjárás és a mostani szokatlan hőség a rozsbán is szintén sok kárt okozott.

Az őszi árpa fejlődése ellen is hallani panaszokat, bár néhol igen jól fejlődött és kielégítő, illetve jó termést ígér.

A tavaszi árpa növése az egész tavaszi idény alatt nem volt tökéletes. Igen sok bajt okozott kezdetben a hosszantartó hideg időjárás, most pedig a szárazság és a tikkasztó hőség. A kalászkok egyenetlenül fejlődnek s a vetések sok helyütt most is sárgák és részben alacsonyok. Általában igen jó időre és főleg bőséges esőre volna szükségük a tavaszi árpavetéseknek, hogy csak félig-meddig is kielégítő termést nyújtsanak. A felső vidéken, illetve a hegyi részekben a kalászképződés csak most kezdődik, itt tehát az eső még igen jó hatást gyakorolhatna rájuk. Férgék több helyen szintén pusztítják az árpát.

A zab hasonlóan a többi vetésekhez, az ország különböző részeiben szintén nagyon különösen áll.

Azokon a vidékeken, ahol jó eső felírisszította a vetéseket, ott teljesen normális, sőt jó a fejlődés, ellenben másutt alig kielégítő. Helyenkint sárgás és tulságosan gazos is. Itt-ott pedig már a rozsa is föllépett benne és szörványosn lérgék is pusztítják. Jó esőre és általában kedvezőbb időre a zab-vetések is nagyon rászorultak.

A repcének, a kukoricának, a dohánynak, a burgonyának s a többi veteményeknek is szükségük van bő, országos esőre.

A szőlők esekély kivétellel országwide elég jól állanak; permetezésük folyamában van. Jégeső és köd helyenkint kárt okoztak bennük.

A gyümölcs-termés kilátásai különösen az Alföldön napról-napra kedvezőtlenebbekké válnak. Helyenkint azonban meg jól mutatkoznak.

A földművelésügyi miniszter tudvalevőleg a nyári hónapokban havonként háromszor közlésezi a gazdasági tudósítók jelentéseit alapján készített terméscsúszásokat. A becslés alapjául eddig az 1895. évi statisztikai összeírás alkalmával megállapított vetésterület szolgált. Mivel azonban az intenzívebb gazdálkodás folytán vetésterületeink minden gabonanemnél azóta is növekedtek, a m. k. központi statisztikai hivatal a múlt évben a községi előjárások útján gyűjtött adatok alapján a vetésterületeket újból megállapította és a terméscsúszás ezental az új helyesbített területi adatok számbavételével készült. A múlt 1900. évi előzetes terméscsúszások még a régi területi adatok alapján készültek, a minap közlést végleges terméscsúszás pedig már az utjonnan kipuntolt vetésterületek vételtek számba; és ez a terméscsúszás végösszegének némi emelését vonta maga után. A vetésterületek ezental három évenként fognak ismét megállapítani, az időközben nagyobb változások azonban a gazdasági tudósítók jelentéseit alapján ezen a 3 évi időszakon belül is évről-évre figyelembe vétetnek.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Seefeldner Ferenc kereskedő Radstadt, Feuer Illés bejegyzett kereskedő Félégyháza, Krivosics Jurai kereskedő Kostajnica, Gróf Dániel kereskedő Budapest (József-kürt 78.), Grosz Antal kereskedő Budapest (Szendy-utca 23.), Sykora Károly szabó Neveklau, Mikolasek Johann Reichenberg, Bauer Vencel vegyeskereskedő Kole, Kaspar Vencel Holie.

Szészarak. A kontingens nyersszesz ára Budapest 42.— korona pénzben, 42.50 korona áruban. Bécsben 40.00 korona pénzben, illetve 40.80 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-ővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi június 4. Készlet 691 darab. Erkezett 1966 darab. Összesen 2657 darab. Eladott 1600 darab. Marad 1057 darab. Napi árak: 120—180 kiogramm súlyban 80—85 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 80—85 koronáig, 320—380 klg. súlyban 80—84 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 70—80 koronáig, — Malac 72—korona. A vásár hangulata lanyha volt.

Borjувásár. 1901. évi június hó 4-ikén. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belöldi élő borju 1348 db, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db, — db, növendékmárha 2 darab, bárány élő 100 darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések. — Belöldi élő borju I. rendű 78—85 f.-ig, kivételes 92 f., II. rendű 62—76 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. — f.-ig, II. r. — f.-tól — f.-ig, kivét. — f. kilónkint levonas nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Növendékmárha — f.-tól — f.-ig, I. r. — f.-ig, középminőségű 44—50 f.-ig, alárendelt — f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő 10—14 k., leölt bárány — k. kivételes ár — k.-ig páronkint. — Dacára a nagy felhajtásnak, az árak változatlanul szilárdk maradtak.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárosarnokban tegnap megtartott sertésvásárra bejelentettek 1553 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 6071 darab fiatal sertést, 8946 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 15017 darabot. Jegyzések: kgknt élő súlyban (a fogasztási adót nem számítva) első rendű sertés 72—74 fillér, kivételesen 75 filléren, középminőségű sertés 66—70 fillér, könnyű sertés 68—64 fillér, fiatal sertés 60—80 fillér, süldő — fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 4.

A mai buzaüzletben élénk hullámzások történtek. Eleinte 5, később 10 fillér volt az árcsökkenés. A vételkedv javult és 49.00 métermázsát tett a forgalom.

Rozs tartott, mérsékelt forgalommal.

Zab szilárd, finomabb árakat kerestek. Az árak 15 fillérrel magasabbak.

Egyéb gabonaneműekben nem volt forgalom.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 150 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 150 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 400 mm. 79 k. 400 mm. 78.5 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78.5 k. 8 k. 40 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 150 mm. 78.5 k. 8 K. 27½ f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 1500 mm. 77 k. 8 K. 15 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 95 f.

Pestvidéki: 250 mm. 77-3 k. 8 K. 10 f., 400 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 77 k. 8 K., 200 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 76 k., 200 mm. 76 k., 100 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 250

mm. 76 k., 100 mm. 77 k., 100 mm. 77 k. 8 K. 02 1/2 f., 100 mm. 77 k. 8 K. — I., dohos, 100 mm. 75 1/2 k. 7 K. 95 f.

Bánsági: 6300 mm. 76 1/2 k. 8 K. — I., (bánati), 1430 mm. 76 1/2 k., 1120 mm. 76 1/2 k., 470 mm. 76 k. 7 K. 95 f.

Bácskai: 1500 mm. 74 1/2 k. 8 K. 05 f. Adai: 1800 mm. 75 k. 8 K. 05 f.

Makói: 2500 mm. 78 k. 8 K. 27 1/2 f., 5000 mm. 77 1/2 k. 7 K. 22 1/2 f., 1000 mm. 78 1/2 k. 8 K. 22 1/2 f., 4800 mm. 78 1/2 k. 8 K. 27 f.

Fehérmegyei: 500 mm. 77 k. 8 K. 15 f., 350 mm. 77 1/2 k. 8 K. — I., 150 mm. 75 k. 8 K. — I., 1000 mm. 77 k. 8 K. 25 f.

Szarvasi: 3500 mm. 78 k. 8 K. 30 f. Mező-Berényi: 2000 mm. 79 k. 8 K. 35 f.

Zentai: 2200 mm. 76 1/2 k. 8 K. — I. Raktárú: 1000 mm. 76 k. 7 K. 85 f., 1800 mm. 76 1/2 k. 7 K. 85 f., 1460 mm. 78 k. 8 K. 22 1/2 f.

Miná három hónapra. Zab: 100 mm. 7 K. 80 f., 100 mm. 7 K. 87 f., 100 mm. 7 K. 40 f., 100 mm. 7 K. 85 f. I., 100 mm. 7 K. 70 f., 100 mm. 7 K. 75 f.

Rozs: 150 mm. 7 K. 10 f. Képzéscsúszás mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokási szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség bektoliterenként és kilogrammonként.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokási szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség bektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'B u z a', 'Kilós', 'K.-10l', 'K.-1g', 'Kilós', 'K.-10l', 'K.-1g'. Rows include Tiszavidéki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, Bácskai, and various types of wheat and rye.

Table with columns for 'Egyeb gabonanevek', 'Kilós', 'K.-10l', 'K.-1g'. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, and Kéles.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Table with columns for month/year and price ranges. Rows: Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns for month/year and price. Rows: Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Zab júliusra, Repce augusztusra.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with columns for month/year and price. Rows: Buza 1901. októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Zab júliusra, Repce augusztusra.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde kedvező külföldi árakat határára élénken kezdődött, magasabb árak mellett. A vezető értékekben, bár a kereslet szűk határok közt mozgott, kedvezőbb árfolyamok kerültek felszínre.

A helyi piacon közúti vasutiban csaknem 5 korona áremelkedés volt, míg a többi értékek is kedvezően zárultak.

A déli tőzsdén a csendes hangulat mindvégig megmaradt változatlan árak mellett.

A valuta és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 694.50 — Osztrák hitelrészvény 690.75 — 691.90. Államvasuti részvény 667. — 669. —. Városi vasut 300. —. Déli vasut 104.50 — 105.50. Közúti vasut 565. — 569.50 korona.

A déli tőzsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 694.50 — 695. —. Osztrák hitelrészvény 691. — 691.75. Államvasuti részvény 665.50 — 670.25. Jelzálogbank 444. — 444.50. Leszámitolóbank 434. —. Rimamurányi 494. — 495. —. Déli vasut 105. — 105.50. Közúti vasut 569.50 — 575. — korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 92.90 — 93.30. Kereskedelmi bank 2465. — 2470. —. Fővárosi takarékpénztár 2190. — 2200. —. Általános készvény 275. — 280. —. Ganz és társa 2780. — 2800. —. Városi vasut 300. — 301. —. Dunagőzhajós részvénytársaság 825. — 835. — korona.

Utóztá. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 689.50. Magyar hitelrész-

vény 693. —. Leszámitoló 433. —. Rimamurányi vasúti részvény 495. —. Osztrák-Magyar államvasut 668.50. Közúti vasut 570. —. Villamos vasut 300.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 38. — 43. — korona, vörös aprószemű 33. — 38. — korona, vörös erdélyi — — — — — korona, vörös bánsági — — — — — korona, közepeszemű 40. — 43. — korona, nagyszemű 45. — 48. — korona. Disznószir: budapesti: 48.50 — 49. — korona, vidéki — — — — — korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki — — — — — korona, városi 4 darabos 40.50 — 41. — korona, 3 darabos 42.50 — 43. — korona, sült — — — — — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.25 — 12.50 korona 120 darabos — — — — — korona, 100 darabos 13.50 — 13.75 korona, 85 darabos 15. — 15.25 korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.75 — 11. — korona, 100 darabos 11.75 — 12. — korona, 85 darabos 13. — 13. — korona. Szilvaiz: szlavóniai 19. — 19.25 korona, szerbiai 18. — 18.25 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén ma lényeges javulás állott be. Később szintén tartott a szilárdabb irányzat. Délután vaival meggyébb, Berlinre.

Bécs, június 4. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyjáradék 117.90. Tisza és szegedi kölesön sorsjegy 144.25. Magyar vasúti kölesön ezüstben 100.20. Magyar keleti vasúti állami kötvény 119.25. Magyar leszámitoló és penzárlóbank 430. —. Rimamurányi vasútrészvény 494. —. Magyar koronajáradék 92.90. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 91.80. Magyar hitelbank részvény 693. —. Magyar nyeregemény kölesön sorsjegy 173.0. Kassa-óderbergi vasúti részvény 355. — Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar 1810.

Bécs, június 4. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2%-os papírjáradék 98.50. 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 117.95. 1860-os sorsjegy 139.75. Osztrák hitelsorsjegy 401. —. Angol-osztrák bank 180. —. Bécsi bankjegyzület 483.50 Osztrák-magyar bank 1672. Déli vasut 105.50. Dunagőzhajózási részvény 83. —. Dohányrészvény 294. — Császári és királyi arany 11.34. Német bankváltók 117.50. 4 1/2%-os ezüst járadék 98.10. Osztrák koronajáradék 96.35. 1864-iki sorsjegy 205. —. Osztrák hitelintézet részvény 690. —. Unionbank 563. —. Osztrák Landerbank 414.50. Osztrák-magyar államvasut 668. —. Elbavölgyi vasut 499. —. Alpesi bányarészvény 472. —. 20 frank arany 19.09. Londoni váltóár 240.50. Bécsi Ironway Litt B. 219. —. Bécsi Tramway Litt A. 252. —. Lipót kohó 443. —. Az irányzat gyengébb.

Bécs, június 4. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 688.75. Magyar hitelrészvény 694. —. Angol-Osztrák bank 281. —. Bécsi bank-egyesület 484. —. Union bank 536. —. Landerbank 415.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 667.50. Lombard 105.75. Elbavölgyi vasut 599.50. Eszaknyugati vasut részvény 480. —. Dohányrészvény 295. —. Rimamurányi vasúti 495. —. Alpesi bányarészvény 471.50. Május járadék 98.50. Magyar koronajáradék 92.90. Török sorsjegyek 107.50. Német birodalmi márika 117.57 — 58. Napoleon d'or 19.09.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 4. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde eleinte a nagy esőnd ellenére Bécs javulására meglehetősen szilárd volt. Kanada-Pacific részvények a nauvairi vetések állásáról szóló kedvező hírekre emelkedtek. Járadékok, különösen olaszok és magyar koronajáradék állandó pénzbenzés mellett szilárdak. Később a kokszteternelés szükségessé való újabb redukciójának híreire gyöngött az irányzat. Vas- és kőszénrészvények a spekuláció eladásai következtében nagyon nyomottak voltak. Magánleszámitolási kamatláb 3 1/2%.

Berlin, június 4. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 100.25. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 93.75. Osztrák-magyar államvasut 143.25. Kassa-óderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85.05. Magyar vasúti beruházási kölesön 102.75. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 184.75. Általános villamosági Edison 203.25. Gelsenkircheni 175.10. Laura-kohó 201. —. 4 1/2%-os osztrák járadék 98. —. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 90.10. Eszaki hitelrészvény 216.40. Déli vasut 25.10. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.25. 4 1/2%-os új orosz köles —. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 97.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 164.50. Harpeni 175.30. Az irányzat bágyadt.

Berlin, június 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 99.10. Magyar koronajáradék 93.75. Osztrák hitelrészvény 216. —. Osztrák-magyar államvasut 142.25. Déli vasut 25.10. Eszaknyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.20. Buschtelradai —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, június 4. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüst-járadék 97.85. 1860. sorsjegy 141.30. Déli vasut 25.40. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 100.25. Osztrák hitelrészvény 216.10. Osztrák-magyar államvasut 143.10. Olasz járadék 96.75. 4 1/2%-os Magyar aranyjáradék 99. —. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, június 4. (Zárlat.) 4 1/2%-os papír-járadék 98.35. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 100.30. Magyar koronajáradék 93.70. Osztrák-magyar bank 120. —. Déli vasut 25.20. Elbavölgyi vasut 127.50. Londoni váltóár 204.50. Bécsi bankjegyzület 122.50. Villamos részvény —. 3 1/2%-os magyar aranykölesön 83.30. 4 1/2%-os ezüstjáradék 98.10. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 99.20. Osztrák hitelrészvény 216.20. Osztrák-magyar államvasut 143.50. Eszaknyugati vasut 120.50. Bécsi váltóár 849.83. Párisi váltóár 812. —. Uno bank —. Alpesi bányarészvény 235. —. Az irányzat szilárd, de csendes.

Frankfurt, június 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 216. —. Német bank 199.90. Discont 185.50. Berlini kereskedelmi bank 150.75. Gelsenkircheni 174.90. Harpeni 174.00. Laura-kohó 198.70. Olasz járadék —.

Páris, június 4. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék —. Osztrák Landerbank —. 3 1/2%-os francia járadék 101.02. Alpesi bányarészvény —. Déli vasut 127. —. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 100.75. Párisi bankrészvény 1098. Olasz járadék 97.85. Francia törleszt. járadék 99.90. Osztrák földhitelezési részvény —. Török dohányrészvény 323. —. Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 4. A sertésüzlet irányzata lanya. A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű. Orosz nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 76—80 fillérg. Orosz közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronként 220 kilogramm felüli súlyban) 84—86 fillérg. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 fillérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — II. Magyar s z e d e t: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közep (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közep (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 84—85 fillérg. Közep (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 78—82 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 80—82 fillérg.

Sertéslelészám 1901. június 2. napján volt készlet 55.811 darab. — 1901. június 3. napján felhajtott 194 darab. 1901. június 3. napján elszállított 574 darab. 1901. június 4. napjára maradt készletben 55.431 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, június 4.

A légnyomás helyzet bonyolultabb lett. A légnyomás európaszerte süllyedt és csupán a kontinens nyugati részét borítja magas nyomás, míg Anglia, Finnország, Észak-Oroszország, Magyarország és a Fekete tenger felett depressziók fejlődtek.

Az idő ennélfogva kevés kivétellel európaszerte is így hazánkban is zivatros volt.

A hőmérséklet eloszlása nem változott. Kéltetés: Zivatros, meleg idő várható.

Viz állás.

Table with columns for location, date, and water level. Rows include Inn, Duna, Móra, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Ugor, Tisza, M-Sziget, Bodrog, Sajó, Hornád, Berettyó, Kőrös, Maros, Temes, Sága, and others.

K. 5., teljeskop-szavanyu K. 2., Arjegyék ingyen. Nagy képes katalógus 60 fillér bekielzés mellett.

Rundbakin M., Bécs, IX., Berggasse 3.

Advertisement for Dr. Fabinyi J., a specialist in various ailments. Text includes: 'Titkos betegségek', 'gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalata alapján', 'Dr. FABINYI J.', 'v. kórházi orvos, specialista', 'gyógyít legérvidebb időt által biztos sikerrel fektetnek és néknek: huyesótylást, hólyagbajokat, bujkoros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs borbajokat és az éntérzésből tamadt idegbetegségeket.', 'Mégleg az redmény férfui gyengeségnél (impotentia) egy fiatal, mint éregbebb egységnekél.', 'Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógysszeret.', 'Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).', 'Bejártat a lépesónél. Küllön várótermek.', 'Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.'

Harmadik kiadás. Ötödik ezer. **Uj! Megjelent Uj!**
Nélkülözhetetlen utmutató
érdekesítő részletekben
gazdag kalauz
férfiak számára

**Bűnök az ifjuság
nemi életében és
azok hatásai a
férfikorban.**

Irta: **Dr. MITZGER TIVADAR.**
TARTALOM: A normális nemi élet. Eredendő bűn. Terheit családól való leszámolás. Fajjalnakodó gyermekok. A serdülő ifjuság szexuális bűnei. Az öntudóság. Magánélet. Beszámolóok. Szerelem a nemi élet. Ideális szerelem. Flirt. Félzsidók. Érzéki szerelem. A nemi visszaélések vézós következményei. Nincs titkos betegség. Alszemérem. Ferde nevelés a tanácsok. A tikolódás káros hatása. Érdekes esetek. Kátszerelem gyógyuló. Megrendelhető a szerzőnél. Budapest VI. Teréz-körtút 44. sz. I. emelet. Ár 2 korona. Diszkrét zárt szétküldés.

Betegtolókoksik
betegok, lábbadazók és rok-
kantsik számára, elismert legjobb
minőségben, juttányos árak mellett.
Gyári raktár:
KELETI J.-nél
Budapest, Koronahereg-utca 17.
Képes árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság.
Az általunk készített
Diesel-féle hőerőgépek
üzeme (nyers-kőolajjal) a legolcsóbb óránként és tényleges lóerőn-
ként 2-3 fillér.
Megrendelésük folytán legközelebb a következő elsőrangú üzemeknek
fogjuk szállítani: **M. kir. dohánygyár, Temesvár (2 darab), Magyar
általános hitelbank, (villamos világítás) Budapest, Franklin Tár-
sulat, (könyvnyomda) Budapesten, Böhler Testvérek és Társa R. T. (acélgyár) Kapfenberg, Ausztria, Alberto Bühr (vegyszereti gyár) Fiume,
Giovaani Sirola (kötélgyár) Fiume stb. stb.**

Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság.

Asztalos és kárpitos
BUTOROK
egyes darabok és egész berendezések kizárólag saját, szőlő
gyártmányok.
Kézpénz és részleltetésre
GLÜCK JÓZSEF-cégnél
Budapest, VII., Erzsébet-körtút 32. sz.
Árjegyzék 50 fillér beküldése ellen bérmentve.

Legjobb
Szegedi Szakácskönyv.
Megjelent a
Szegedi Uj
Szakácskönyv.
Irta:
Szekula Teréz.
Ötödik bővített és javított kiadás.

Félszázad óta
Kitűnőnek elismert
Arany érem **Dr. SICHULTZKY-féle** Arany érem
Páris-London. Pécs-Temesov.
Arckenöcs és mozdóviz

Ezen közimények ajánló levelét azoknak félszázad óta min-
denütt elterjedt világhírök és bámulatos hatásök köpezik.
Sokszázott sikorról beszélnek szepölés és májfértök, a for-
rószög vagy úgy által keletkezett prosztag és a bór minden
tisztalánaga ellen. Egy nagy légey ára 1 kor. 40 fillér, egy kis
légey 70 fill. Egy nagy üveg mozdóviz 2 kor., egy kis
üveg 1 kor. Hozzávaló mandola-körpa szappan 50 fillér.
Sichultsky-féle szappan 60 fillér.

JOLIESSANTE-CRÉME
bőrfinomító és szepölő-szor. Kiténő hatással bír a bőr finomi-
tása és szepölésének előmozdítására, valamint a pattanások és
kittések elűzésére. Egy üveg ára 3 kor. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER
fehér, rózsás és sárga színben. Kiváló finomsága miatt aján-
lató leginkább. — Az arcra újtatandó legjavra, annak kel-
lemes színi ad. Egy nagy doboz ára 1 korona 60 fillér, egy
kis doboz 1 korona.

JOLIESSANTE-FOGPOR
legrosszágesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és
buzdúsok eltávolítása s megóvására, a mely által egyáltalán a
foghuusra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz
ára 1 korona.

JOLIESSANTE-SZAPPAN
már kellemes illatúllat fogva is a legkedveltebb toillet-szappan
A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja a emell
annak friss, üde kinézetét. Kivánatra mintadarabok ingyen
adnak. Egy darab ára 80 fillér.

HAJ-RESTORER
biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színökön
visszaváltására, 1 üveg 2 korona.
Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítő-
nél Kassán.

Bpsten: Török J. gyógyszerüzem, Király-utca 12.

Titkos betegségek szakorvosa
gyanánál, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyó-
gyulást öhajto szenvedőknek, 30 éves körházi és magán-
gyakorlati tapasztalata által fogva legjobban ajánlató

Dr. CZINCZÁR J.
egyetem. orvostudor
gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkoztat zava-
nóktól mindennemű bármily régi kóroktól
Nemi betegségeket
ugymint **hugycsőfolyást, hólyag- és vizelet**
bajokat, **bujakóros sebeket, syphillist,**
önfertözésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb
börbetegeket és szépséghibákat
továbbá
Nemi gyengeségi állapotokat
(impotencia)
megleőp biztos eredménnyel gyorsan a legújabb
módon.
Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelött 10-4-ig, délután 6-8-ig.
Külső váróterem. Kétség be- és kijárat.
Levelekre rögtön válaszol.

Nagy vidéki gyártelep — hatóságilag
engedélyezett saját betegsegélyző-pénz-
tárral — ügyes

gyári orvost

keres. Évi biztos jövedelem legalább
4000 korona. Magyar és német nyelven
kívül egy szláv nyelv ismerete kíván-
tatik. Ajánlatok életpálya leírásával „N.
D. 8302.” jelige alatt Haasenstein és
Vogler (JAULUSZ ÉS TÁRSA) céghez
Budapest, Dorottya-utca 9. I. emelet
kéretnek.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles
közönséget folytán ezen meggyezésárán óta fennálló
rendelő-intézet a legelőkeltebben ajánlató

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 22.
és Opera mellett.
TITKOS BETEGSÉGEKET
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertözés utó-
bajait, az elgyengült férfiere, megfolyások, a bűnker-
tököveket, személyit, nőknél fehérfolyást, bámeny-
nyire ütöket is, valamint mindazon női betegsége-
ket, melyeknek a magtalanóság egyik főokozója és
börbetegeket gyógyít új gyógyszerrel, biztos
sikertel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész és szülész-tudor, volt
ország. kir. orv. főorvos.
RENDEL: naponta d. e. 10 óráig, egész délután 4 óráig,
este 7 óráig s délután.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolhatok és
gyógyszerokról is gondoskodva tess.
Nőknél külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzőnél, Dr. GARAI ANTAL-
nál megrendelhető **NÉPSZERŰ ÜFTETŐTŐ** (már a
10-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségeket és ezek
összesen gyógyközléséhez című könyve, volt ára 2 ft 50
kr., most csak 60 kr. A könyv jól becsomagolva meg-
elküldve, 1 ft 50 fillérrel megköt bérmentve vagy 90 kr.
utavért mellett.

KÉPESKÖNYVEK.
PÓSA LAJOS KÉPES A-B-C-Je. Nagy alak kor.
gyönyörű színnyomatok képekkel . . . 1,80
CZINI-CZINI (Pósa bácsi). Tull Odén raj-
zaival. Gyönyörű színy. vászonköt. . . 4,80
ARANY NAPISÚGÁR. (Pósa L.) 25 szín-
nyomatú külön képpel, diszkötésben 7,20
TÜNDÉRLIGET. Kálmán bácsi (Mikszáth
Kálmán). Számos színes képpel, diszk.
4,80
MENAZSERIA. Állatképes könyvek . . . 2,40
KIS EMBEREK PÁJTASAI. Antal bácsi
(Radó A.) Számos képpel . . . 2,40
MINDENFÉLE ÁLLATKÉPEK. (Radó A.)
Számos képpel . . . 2,40
JÓ GYERMEKEK MULATSÁGA. (Radó A.)
Hét különböző verses képeskönyv, drbja
Együtt, színes kötésben. . . 1,20
Üllökké tartó elszakíthatatlan képeskönyvek.
ÁLLATVILÁG . . . 3,80
HÁZI ÁLLATOK . . . 3,80

MESEKÖNYVEK.
LEGSZEBB MAGYAR MESÉK. Móka bácsi. kor.
(Halász I.) Magyar művészek rajzaival. 7,20
Két díszes kötetben. Egy-egy kötet ára 4,80
Egyszerűbb kiadásban . . . 5,60
MESEK ÉS ELBESZÉLESEK. Benedek E.
Képekkel, diszkötésben. . . 5,60
ANDERSEN ÖSSZES MESÉI. Képekkel,
diszkötésben, egy-egy köt. 2,80, Teljes
LEGSZEBB REGÉZFÜZÉR. Bánfi János.
Színes képekkel, diszkötésben. . . 3,-
TÜNDÉREK KÖZT. Bánfi János. Színes
Képekkel, diszkötésben . . . 3,-
EGYSZER VOLT, HOL NEM VOLT. Bánfi
János. Színes képekkel. . . 6,-
KÉPES MESEK. Józsi bácsi . . . 4,-
TÜNDÉRMESÉK. Elemér bácsi. Színes
képekkel, diszkötésben . . . 4,-
HÁROMSZÁZ EZOPUS MESE. Színes
képekkel, diszkötésben . . . 4,-
UGYANAZ németül . . . 4,-

Ára kemény kötésben 4
korona. Az összeg előzetes
beküldése után bérmentes
szállítással.
Kapható a „Budapesti
Napló” kiadóhivatalában.

TRÉFÁS KÉPESKÖNYVEK.
SOKFEJŰEK. Tréfás album
1590-féleképpel változtat-
ható figurák. Meggen-
dorfenfői . . . 3,-
CSUDANÉNI Képes-
könyv Meggendor-
ferfői . . . 3,-

**HUMORISZTIKUS
MESEKÖNYVEK.**
MARCZI ÉS MISKA. Két
larkó furlangjait. 98 torz-
képpel . . . 3,60
UGRIMATYI,
a vészmadár.
A fürdő. A fá-
vópuska. 78
torz., diszk.
3 kor. 60 fill.

Minden kora és minokét nemheli ifjuság számára.
Ugyanajjalatolmányozásnál
kiválónban alkalmasnak.
**IFJUSÁGI IRATOK
ÉS
KÉPESKÖNYVEK**
LAPPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI)
BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 21.
Minden könyv külön is megrendelhető.

IFJUSÁGI IRATOK.
A BÜROK MAGYAR VÉTEZÉ. Földes Géza. Diszk. 4,50
TOBSINCIS KIRALYFÉ. Riek. Diszk. 3,-
MAGYARORSZÁGI SZENT ERZSÉBET. Lazar
Gyula. Kötve 2,40
ERDELYI NAGYASSZONYIA. Tóth Sándor. Szá-
mos képpel, diszkötésben. . . 4,80
FEKETE KATO. Fayné Hentaller Mária. Képek-
kel, diszkötésben (Ányók és amára) . . . 5,-
BŐRHAJINSYA. Öt eib. Cooper után. Képekkel
DON QUIXOTE DE LA MANCHA. Cervantes
után ladó A. Doré Gusztav rajzaival. Kötve
diszkötésben . . . 5,60
ELBESZÉLESEK A GÖRÖG VILÁGRÓL. Yonge
u. Hamp. Ine Pulesky Póissza. Képekkel, kötv.
ELBESZÉLESEK A RÓMAI VILÁGRÓL. Yonge
után Hamp. Ine Pulesky P. Képekkel, kötv. 4,80
MAGYAR NEMMONDÁK. Radó Vilmos. Képek-
kel, kötv. 5,60
TÖRTÉNELEM. ELETRAJZOK. Vaszary Kötve
Vaszary János képeivel. . . 5,60
EZEREGY ÉJSZAKA REGÉI. Raó A. Antal. Képek-
kel, vászonkötésben, 6.-kor., diszkötésben . . . 9,-

Kis Könyvtár.
Szerkesztő Benedek Elek.
Egy-egy szám kötve 40-50 ft.
Hoffmann és Höcker: IFJUSÁGI KÖNYVTÁR.
Egy-egy kötet 1 korona.
IFJUSÁGI IRATOK.
ROBINSON CRUSOE. Dsfoe után Radó A. 4,80
Képekkel, színes köt. 3 kor., diszköt. 4,80
KOLUMBUS KRISTOF. Brózik K., képekkel
A MUNKA ÖRÖME ÉS DICŐSÖGE . . . 4,80
Mantegazza után Kerékgyártó Elek . . . 4,80
A FEKETE KIRÁLY. Földes G. Diszköt. 4,-
PORBL LETTUNK. Földes Géza. Ké-
pekkel, kötv. . . 2,-
UTAZÁS A TERMÉSZET EN. Platz B. 4,-
EZER ÉV. Képek a magy. nemzet törté-
netéből. Dr. Baróti L. Képekkel, diszk. 3,-
SZIV. De Amicis után Radó Antal . . . 5,60
KÉPES TERMÉSZETRAJZ. Pap János . . . 7,20
KISALMANACH. Bródy S. Öt köt. Egy-egy
husz mesével. Képek, vász.-k. 2,40, diszk. 3,80
Természettud. olvasmányok az ifjuság számára.
Szerkesztő: Hankó—Szterényi.
Számos képpel, vászonköt.
I. sor. 4,80 kor., II. sor. 4,40 kor., III. sor. 3,60 kor.

VALÓ.
di francia különlegesség-
gek (gummi és halhólyag,
ugyszintén összes női
ovszerek) F. Bergerand
fils legújanevesebb pá-
risi gyárstól legelőnyö-
sebben beszerzettök:
POLGAR SANDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körtút 50
Részletes képes árjegyzék
ingyven, zárt borítékban.
Ezen árjegyzék beküldése
esetán 10% engedmény.
Kivagott: a „Budapesti
Napló”-ból.

**Képes levelező-
lapok**
a legkedveltebb budapesti
színeszínök
brom-ezüst kivitelű arc-
képpel díszítve.
Páratlan szép gyűjtemény.
Eddig megjelent 4 sorozat. Egy
sorozat 12 dírtot tartalmaz, ára
szépméretes ajánlott küldéssel
1 ft 80 kr. (3 K. 60 fill.).
Az öszeg beküldése után küldi
„Budapesti Napló”
kiadóhivatala
József-körtút 18. sz.
Aki mind a négy sorozatot egy-
szerre kora, az 45 helyett
62 kötet kap.

C.
Ámon Margit
Blaha Sárka
Fáy Szeréna
Hegyesi Mari
Hogyi Aranka
Naraszthy Hermin
Lánczy Ilka
Lukács Juliska
Merényi Margit
Szilágyi Arabella
Varga Anna.

